

**ГОВЬ ХК БОЛОН ТҮҮНИЙ ОХИН
КОМПАНИУД**

(Монгол Улсад бүртгэлтэй аж ахуйн нэгж)

**Нэгтгэсэн Санхүүгийн Тайлан
2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр
дуусгавар болсон тайлант жил**

(Хараат Бус Аудиторын Тайлангийн хамт)

АГУУЛГА

ЕРӨНХИЙ МЭДЭЭЛЭЛ

УДИРДЛАГЫН ХАРИУЦЛАГЫН МЭДЭГДЭЛ

ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ТАЙЛАН

НЭГТГЭСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГУУД:

Нэгтгэсэн Санхүүгийн Байдлын Тайлан	1
Нэгтгэсэн Ашиг, Алдагдал болон Бусад Дэлгэрэнгүй Орлогын Тайлан.....	2
Нэгтгэсэн Өмчийн Өөрчлөлтийн Тайлан	3
Нэгтгэсэн Мөнгөн Гүйлгээний Тайлан.....	4
Нэгтгэсэн Санхүүгийн Тайлангийн Тодруулгууд	5

Ерөнхий мэдээлэл

Төлөөлөн Удирдах Зөвлөлийн дарга	Д. Гэрэлмаа
Төлөөлөн Удирдах Зөвлөлийн гишүүд	Ц. Баатарсайхан Д. Хулан Ж. Оюунчимэг Хидэо Савада
Хараат бус Төлөөлөн Удирдах Зөвлөлийн гишүүд	Такэши Камбэ Б. Нандин-Эрдэнэ М. Баяр А. Жаргалмаа
Нарийн бичгийн дарга	М. Сэлэнгэ
Харилцагч банкууд	Хаан Банк ХХК Голомт Банк ХХК Хас Банк ХХК Худалдаа Хөгжлийн Банк ХХК Америкийн Банк Корпораци Дойче Банк Эй Жи Хятадын Үйлдвэрлэлийн Банк Корпораци
Албан хаяг	Говь үйлдвэрийн байр, үйлдвэрийн гудамж 3 дугаар хороо, Хан-Уул дүүрэг Улаанбаатар-17062, Монгол Улс
Аудитор	Кэй Пи Эм Жи Аудит ХХК Мэргэшсэн нягтлан бодогчид

Удирдлагын Хариуцлагын Мэдэгдэл

Группийн удирдлага нь нэгтгэсэн санхүүгийн тайланг бэлтгэх, тайлагнах үүрэгтэй.

Говь ХК болон түүний охин компаниуд (цаашид “Групп” гэх)-ын нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан нь Санхүүгийн Тайлагналын Олон Улсын Стандартын дагуу бэлтгэгдсэн. Группийн удирдлага нь энэхүү нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан нь 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн санхүүгийн байдал, тухайн өдрөөр дуусгавар болсон тайлант жилийн санхүүгийн үр дүн, мөнгөн гүйлгээг үнэн зөв илэрхийлсэн гэдгийг баталгаажуулах үүрэгтэй.

Группийн удирдлага нь Группийн санхүүгийн байдлыг үндэслэлтэй, үнэн зөв илэрхийлж чадах, нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангууд нь тодруулга 2, 3 ба 4-т дурдсан шаардлагуудад нийцсэн гэдгийг баталгаажуулах боломжийг хангах зөв зохистой нягтлан бодох бүртгэлийг хөтөлж байгаа гэдгийг баталгаажуулах үүрэгтэй.

Мөн Группийн удирдлага нь Группийн эд хөрөнгийг хадгалан хамгаалах, аливаа залилан ашиглан, зүй бус үйлдлээс сэргийлэх, ийм үйлдэл гарвал илрүүлэхэд шаардлагатай арга хэмжээнүүдийг авч хэрэгжүүлэх ерөнхий үүрэгтэй.

Группийн удирдлага нь нэгтгэсэн санхүүгийн тайланг бэлтгэхдээ тохиромжтой нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогыг сонгож, тууштайгаар хэрэглэж, үндэслэлтэй, нягт нямбай тооцоолол, үнэлэмж хийж, бүх холбогдох нягтлан бодох бүртгэлийн стандартыг мөрдсөн гэж үзэж байна.

Группийн удирдлагын шийдвэрийн дагуу 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон жилийн Группийн нэгтгэсэн санхүүгийн тайланг зөвшөөрч батлав.

A handwritten signature in black ink, consisting of stylized letters, positioned above a horizontal line.

Г. Сэлэнгэ
Санхүү Хариуцсан Дэд Захирал

Монгол Улс,
Улаанбаатар хот
2022 оны 3 дугаар сарын 28-ны өдөр

Кэй Пи Эм Жи Аудит ХХК
Монгол улс, Улаанбаатар-14240,
Сүхбаатар дүүрэг, 1-р хороо,
Энхтайваны өргөн чөлөө 17
Блю Скай Тауэр, 602 тоот

Утас : +976 7011 8101
Факс : +976 7011 8102
www.kpmg.com/mn

Хараат Бус Аудиторын Тайлан

Говь Хувьцаат Компанийн
Төлөөлөн Удирдах Зөвлөл болон Хувьцаа эзэмшигчдэд:

Дүгнэлт

Бид Говь ХК болон түүний охин компаниуд (цаашид “Групп” гэх)-ын 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх нэгтгэсэн санхүүгийн байдлын тайлан, тухайн өдрөөр дуусгавар болсон жилийн нэгтгэсэн ашиг, алдагдал болон бусад дэлгэрэнгүй орлогын тайлан, өмчийн өөрчлөлтийн тайлан, мөнгөн гүйлгээний тайлан болон нягтлан бодох бүртгэлийн үндсэн бодлогуудын хураангуй тайлбар тодруулгуудаас бүрдсэн нэгтгэсэн санхүүгийн тайланд аудит хийлээ.

Бидний дүгнэлтээр, Группийн нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан нь 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх нэгтгэсэн санхүүгийн байдал, тухайн өдрөөр дуусгавар болсон тайлант жилийн нэгтгэсэн санхүүгийн гүйцэтгэл болон мөнгөн гүйлгээг Санхүүгийн Тайлагналын Олон Улсын Стандарт (“СТОУС”)-ын дагуу үнэн зөв, бодитой илэрхийлсэн байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Бид аудитаа Аудитын Олон Улсын Стандарт (“АОУС”)-ын дагуу гүйцэтгэсэн. Уг стандартын дагуу хүлээх үүрэг хариуцлагыг энэхүү тайлангийн *Нэгтгэсэн Санхүүгийн Тайлангийн Аудитад Аудиторын Хүлээх Үүрэг Хариуцлага* хэсэгт харуулсан. Бид Нягтлан Бодогчдын Ёс Зүйн Олон Улсын Стандартын Зөвлөл (“НБЁЗОУСЗ”)-ийн Мэргэжлийн Нягтлан Бодогчдын Ёс Зүйн Дүрэм болон нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангийн аудиттай холбоотой Монгол Улс дахь ёс зүйн зохих шаардлагуудын дагуу Группээс хараат бус байж, НБЁЗОУСЗ-ийн Ёс Зүйн Дүрэм болон эдгээр ёс зүйн шаардлагуудад нийцүүлэн бусад ёс зүйн үүрэг хариуцлагаа бүрэн биелүүлсэн болно. Бидний олж авсан аудитын нотолгоо нь аудитын дүгнэлт гаргах хангалттай, зохих үндэслэл болно гэдэгт бид итгэж байна.

Аудитын гол онцлох зүйлс

Аудитын гол онцлох зүйлс гэдэг нь бидний мэргэжлийн үнэлэмжээр тайлант жилийн нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангийн аудитад хамгийн чухал ач холбогдол бүхий зүйлс юм. Эдгээр онцлох зүйлс нь бидний нэгтгэсэн санхүүгийн тайланд аудит хийх болон дүгнэлт өгөх явцад шийдвэрлэгдсэн бөгөөд бид эдгээр асуудлуудад тусдаа дүгнэлт өгөхгүй юм.

Бараа материалын үнэ цэнэ бүүралтын хасагдуулга

Нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангийн Тодруулга 2-т дурдсан нягтлан бодох бүртгэлийн үндсэн бодлогын хураангуй, Тодруулга 3-т дурдсан тооцооллын тодорхой бус байдлын эх сурвалж, мөн Тодруулга 8-д дурдсан бараа материалын тодруулгыг харна үү.

Гол онцлох зүйлс	Тэдгээрийг шийдвэрлэсэн аудитын арга хэмжээ
<p>Групп нь өнгөрсөн жил их хэмжээгээр түүхий эд материал худалдаж авсантай холбоотойгоор бараа материалын эргэцийн харьцаа удааширсан. Үүнтэй холбоотойгоор бид бараа материалын үнэ цэнийн бүүралтын хасагдуулгыг нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангийн гол онцлох зүйл гэж үзсэн.</p> <p>Гадны жуулчдаас үүдэлтэй борлуулалт Группийн орлогын ихээхэн хэсгийг бүрдүүлдэг байсан ба аялал жуулчлал багассанаар өмнөх онуудтай харьцуулахад энэ жилийн борлуулалт буурсан. Үүнээс үүдэлтэйгээр өмнөх жилийн худалдан авалтаас их хэмжээний бараа материалын үлдэгдэл үүссэн.</p>	<p>Гүйцэтгэсэн аудитын горимууд:</p> <ul style="list-style-type: none">- Тайлант хугацааны эцэс дэх бараа материалын өртөг болон насжилтын мэдээллийн иж бүрэн болон үнэн зөв байдлыг шалгасан.- Бараа материалын насжилтын тайланг ашиглан үнэ цэнийн бүүралтын хасагдуулгыг дахин тооцоолсон.- Бараа материалын үлдэгдлийг жигнэсэн дундаж өртгийн арга ашиглан тооцсон худалдан авалт, үйлдвэрлэлийн өртөг болон цэвэр боломжит үнэ цэнийн аль багаар үнэлсэн эсэхийг шалгасан.- Аудитын явцад болон бараа материалын тооллогын ажиглалтын үед удаан эргэцтэй болон ашиглагдахгүй байгаа бараа материал байгаа эсэхийг шалгасан.- Тайлант хугацаанд шинээр худалдан авсан бараа материалын өртгийг баталгаажуулах зорилгоор тулган баталгаажуулах захидлыг харилцагч байгууллагуудаас авах замаар баталгаажуулсан.

Бусад мэдээлэл

Удирдлага нь бусад мэдээллийн хувьд үүрэг, хариуцлага хүлээх юм. Бусад мэдээлэл гэдэгт жилийн тайланд орсон мэдээллийг хамруулж ойлгох ба нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан болон манай аудиторын тайлан үүнд хамаарахгүй болно. Жилийн тайлан нь энэхүү аудиторын тайлангийн өдрөөс хойш бидэнд танилцуулагдахаар хүлээгдэж байна.

Нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан дахь бидний дүгнэлт нь бусад мэдээллийг хамрахгүй бөгөөд үүнд бид ямар нэгэн баталгаажуулалт илэрхийлэхгүй юм.

Бусад мэдээллийг уншиж танилцан, уг мэдээлэл нь нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан эсвэл аудитын явцад олж авсан бидний ойлголттой материаллаг хэмжээгээр нийцэхгүй эсвэл материаллагаар буруу илэрхийлэгдсэн зүйлс байгаа эсэхийг шалгах нь нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангийн аудиттай холбоотой бидний хүлээх үүрэг, хариуцлага юм.

Жилийн тайлантай танилцах үед бусад мэдээлэлд материаллаг алдаа байна гэж үзвэл энэ талаар бид засаглах эрх бүхий этгээдүүдэд мэдэгдэх үүрэгтэй.

Бусад асуудал

Группийн 2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон тайлант жилийн нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангийн аудитыг өөр аудитор гүйцэтгэж, аудитын зөрчилгүй дүгнэлтийг 2021 оны 4 дүгээр сарын 21-ний өдөр гаргасан болно.

Удирдлага болон засаглах эрх мэдэл бүхий этгээдүүдийн нэгтгэсэн санхүүгийн тайланд хүлээх үүрэг хариуцлага

Нэгтгэсэн санхүүгийн тайланг СТОУС-ын дагуу үнэн зөв бэлтгэж, тайлагнах нь Группийн удирдлагын үүрэг хариуцлага юм. Алдаа, зальт ажиллагааны улмаас материаллагаар буруу илэрхийлэгдээгүй нэгтгэсэн санхүүгийн тайланг бэлтгэж, үнэн зөв толиллуулахтай холбоотой дотоод хяналтыг төлөвлөх болон хэрэгжүүлэх зэрэг нь энэхүү хариуцлагад хамаарна.

Нэгтгэсэн санхүүгийн тайланг бэлтгэхдээ удирдлагын зүгээс Группийн тасралтгүй үйл ажиллагаа эрхлэх чадамжийг үнэлэн, шаардлагатай гэж үзвэл тасралтгүй үйл ажиллагаатай холбоотой асуудлуудыг нэгтгэсэн санхүүгийн тайланд тодруулж, Группийг татан буулгах юм үү үйл ажиллагааг нь зогсоох эсвэл ингэхээс өөр бодит сонголт байхгүй байхаас бусад тохиолдолд нягтлан бодох бүртгэлийн тасралтгүй үйл ажиллагааны зарчимд суурилан нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангаа бэлтгэх үүргийг Группийн удирдлага хүлээнэ.

Засаглах эрх мэдэл бүхий этгээдүүд нь Группийн нэгтгэсэн санхүүгийн тайлагналын үйл явцад хяналт тавих үүрэг хүлээнэ.

Нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангийн аудитад аудиторын хүлээх үүрэг хариуцлага

Нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан нь залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй нотолгоог олж авах, бидний дүгнэлтийг агуулж буй аудиторын тайланг танилцуулах нь бидний зорилго юм. Ул үндэслэлтэй нотолгоо гэдэг нь өндөр түвшний баталгаажуулалт хэдий ч АОУС-ын дагуу гүйцэтгэсэн аудит нь бүхий л материаллаг буруу илэрхийллийг байнга илрүүлнэ гэсэн баталгаа биш юм. Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдааны улмаас үүсч болох ба дангаараа эсвэл нэгдсэн дүнгээрээ уг нэгтгэсэн санхүүгийн тайланд үндэслэн гаргах мэдээлэл хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөхөөр хүлээгдэж байвал материаллаг гэж үзнэ.

АОУС-ын дагуу аудит хийх үед мэргэжлийн үнэлэмж болон мэргэжлийн үл итгэх үзлээр хандахыг аудитын ажлын явцад шаарддаг. Бид мөн:

- Нэгтгэсэн санхүүгийн тайланд залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдэлийг тодорхойлж, түүнийг үнэлэн уг эрсдэлд тохирохуйц аудитын горимыг боловсруулан хэрэгжүүлж, өөрсдийн дүгнэлтийн үндэслэл болохуйц хангалттай, зохистой аудитын нотолгоог олж авдаг. Залилан нь хуйвалдаан, бичиг баримт хуурамчаар үйлдэх, санаатайгаар орхигдуулах, буруу илэрхийлэх болон дотоод хяналтыг орхигдуулах зэрэг явдлуудыг агуулсан байдаг тул залилангаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллийг илрүүлэхгүй байх эрсдэл нь алдааны улмаас үүсэх буруу илэрхийллийг илрүүлэхгүй байх эрсдэлээс харьцангуй их байдаг.
- Группийн дотоод хяналтын үр ашигтай байдалд дүгнэлт өгөх зорилгоор бус харин тухайн нөхцөл байдалд тохирохуйц аудитын горим боловсруулахын тулд аудитын ажилтай холбоотой дотоод хяналтын талаар ойлголт олж авдаг.
- Удирдлагын ашигласан нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогуудын зохистой байдал, нягтлан бодох бүртгэлийн тооцооллын үндэслэл болон холбогдох тодруулгуудыг үнэлдэг.
- Нягтлан бодох бүртгэлийн тасралтгүй байх суурийг удирдлага зохистой хэрэглэсэн эсэх, мөн бид олж авсан нотолгоондоо тулгуурлан Группийн тасралтгүй үйл ажиллагаагаа эрхлэх чадамжид мэдэгдэхүйц эргэлзээ үүсгэхүйц үйл явдал, нөхцөл байдалтай холбоотой материаллаг тодорхой бус байдал оршин байгаа эсэхийг тодорхойлдог. Материаллаг тодорхой бус байдал оршин байна гэж үзвэл бид аудиторын тайланд нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангийн холбогдох тодруулгад анхаарал хандуулах эсвэл энэхүү тодруулга нь хангалтгүй бол дүгнэлтээ хязгаарлах шаардлагатай болдог. Бид дүгнэлтээ аудиторын тайлан гаргах өдөр хүртэлх олж авсан аудитын нотолгоонд үндэслэн гаргадаг. Гэхдээ ирээдүйн үйл явдал, эсвэл нөхцөл байдал нь Группийг тасралтгүй байх зарчмын дагуу үйл ажиллагаагаа үргэлжлүүлэн явуулах боломжгүй болгоход хүргэж болно.

Нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангийн аудитад аудиторын хүлээх үүрэг хариуцлага, үргэлжлэл

- Нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангийн ерөнхий толилуулга, бүтэц болон агуулгыг тодруулгуудын хамт үнэлж, нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан нь холбогдох ажил гүйлгээнүүд болон үйл явдлуудыг үнэн зөв илэрхийлсэн эсэхийг тодорхойлдог.
- Нэгтгэсэн санхүүгийн тайланд дүгнэлт өгөх зорилгоор Групп дэх компаниудын санхүүгийн мэдээлэл болон бизнесийн үйл ажиллагааны талаар аудитын хангалттай бөгөөд зохистой нотолгоог олж авдаг. Бид Группийн аудитыг гүйцэтгэх, хянах, удирдах үүрэгтэй. Бид зөвхөн өөрсдийн аудитын дүгнэлтэнд хариуцлага хүлээнэ.

Бид бусад асуудлуудын дундаас аудитын ажлын төлөвлөсөн цар хүрээ, хугацаа болон аудитын явцад илрүүлсэн томоохон асуудлууд, тодорхойлсон дотоод хяналтын аливаа мэдэгдэхүйц доголдлыг засаглах эрх мэдэл бүхий этгээдүүдтэй харилцдаг.

Мөн бид засаглах эрх бүхий этгээдүүдэд хараат бус байдлын талаарх холбогдох ёс зүйн шаардлагыг биелүүлсэн тухай мэдэгдэл хийдэг бөгөөд бидний хараат бус байдалд нөлөөлж болохуйц бүхий л харилцаа болон бусад асуудал, зарим тохиолдолд түүний эсрэг үзүүлсэн хариу үйлдлийн талаар мэдэгдэл хийдэг.

Засаглах эрх бүхий этгээдүүдтэй харилцсан асуудлуудаас бид тайлант жилийн нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангийн аудитад хамгийн өндөр ач холбогдолтой гэж үзсэн зүйлсийг аудитын гол онцлох зүйлс хэмээн тодотгосон болно. Бид аудитын гол онцлох зүйлсийг хууль тогтоомжоор нийтэд ил болгохыг хориглоогүй үед эсвэл маш ховор тохиолдолд тайланд тодруулахгүй байх нь тодруулснаас илүүтэйгээр нийтийн эрх ашигт нийцнэ гэж үзсэнээс үг онцлох зүйлсийг тайланд оруулахгүй хэмээн шийдвэр гаргаснаас бусад тохиолдолд эдгээр зүйлсийг тайландаа оруулдаг.

Энэхүү хараат бус аудиторын тайлангийн аудитын гэрээт ажлын партнер нь Жу Сан Ён болно.

Кэй Пи Эм Жи Аудит ХХК

Кэй Пи Эм Жи Аудит ХХК
Монгол Улс, Улаанбаатар хот
2022 оны 3 дугаар сарын 29-ний өдөр

Баталгаажуулсан:

Баталсан:

Соёлмаа

Г. Соёлмаа
Ерөнхий Захирал

Жу Сан Ён

Жу Сан Ён
Партнер

Энэхүү тайлан нь аудитын тайлангийн өдөр буюу 2022 оны 3 дугаар сарын 29-ний өдрөөр хүчин төгөлдөр үйлчилнэ. Аудитын тайлангийн өдөр болон энэхүү тайланг хэрэглэх хугацааны хооронд тохиолдож болох аливаа тайлагналын үеийн дараах үйл явдал, нөхцөл байдал нь уг нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан болон тодруулгад материаллаг нөлөө үзүүлж болох юм. Тиймээс аудитын тайланг хэрэглэгчид нь уг тайлагналын үеийн дараах үйл явдал, нөхцөл байдлын нөлөөллийг дээрх аудитын тайланд тусгаагүйг анхаарна уу. Энэхүү тайлан нь зөвхөн Группийн хувьцаа эзэмшигчдэд зориулагдсан болно. Бид энэхүү тайлангийн агуулгын хүрээнд өөр аливаа нэг гуравдагч талын өмнө үүрэг, хариуцлага хүлээгээгүй болно.

**ГОВЬ ХК БОЛОН ТҮҮНИЙ ОХИН КОМПАНИУД
2021 ОНЫ 12 ДУГААР САРЫН 31-НИЙ ӨДРӨӨРХ
НЭГТГЭСЭН САНХҮҮГИЙН БАЙДЛЫН ТАЙЛАН
(МЯНГАН ТӨГРӨГӨӨР)**

	Тодруулга	2021	2020
Хөрөнгө			
<i>Эргэлтийн хөрөнгө</i>			
Мөнгө ба түүнтэй адилтгах хөрөнгө	5	4,389,479	12,798,745
Дансны болон бусад авлага	6	2,258,129	5,996,260
Урьдчилгаа төлбөр	7	3,127,757	3,000,895
Бараа материал	8	138,030,372	193,207,689
Орлогын албан татварын авлага	24.2	-	265,286
Буцаах эрхтэй бараагаарх хөрөнгө	9	-	646,063
		147,805,737	215,914,938
<i>Эргэлтийн бус хөрөнгө</i>			
Үндсэн хөрөнгө	10	145,404,533	156,243,324
Ашиглах эрхтэй түрээсийн хөрөнгө	11	1,328,307	2,631,104
Хойшлогдсон татварын хөрөнгө	24.3	4,325,582	4,073,482
Бусад эргэлтийн бус хөрөнгүүд	13	994,308	950,980
		152,052,730	163,898,890
Нийт хөрөнгө		299,858,467	379,813,828
Өр төлбөр ба эздийн өмч			
<i>Богино хугацаат өр төлбөр</i>			
Дансны болон бусад өглөг	14	15,982,955	21,934,076
Гэрээний өр төлбөр	14.1	1,370,281	1,541,385
Буцаах эрхтэй барааны өр төлбөр	15	-	1,010,634
Богино хугацаат түрээсийн өглөг	16	914,850	1,001,198
Орлогын албан татварын өглөг	24.2	111,894	46,241
Богино хугацаат зээл	17	132,650,889	267,714,096
		151,030,869	293,247,630
<i>Урт хугацаат өр төлбөр</i>			
Урт хугацаат түрээсийн өглөг	16	672,587	1,900,851
Урт хугацаат зээл	17	93,407,780	4,458,498
Бусад урт хугацаат өглөг	18	25,622,107	14,955,172
		119,702,474	21,314,521
Нийт өр төлбөр		270,733,343	314,562,151
Эздийн өмч			
Хувьцаат капитал	19	780,113	780,113
Дахин үнэлгээний нөөц	22	48,870,401	48,974,836
Гадаад валютын хөрвүүлэлтийн нөөц	23	561,878	(1,362,032)
Хуримтлагдсан (алдагдал)/ашиг		(21,087,268)	16,858,760
Нийт эздийн өмч		29,125,124	65,251,677
Нийт өр төлбөр ба эздийн өмч		299,858,467	379,813,828

Хавсаргасан тодруулгууд нь энэхүү нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангийн саллигүй хэсэг болно.

**ГОВЬ ХК БОЛОН ТҮҮНИЙ ОХИН КОМПАНИУД
2021 ОНЫ 12 ДУГААР САРЫН 31-НИЙ ӨДРӨӨР ДУУСГАВАР БОЛСОН ТАЙЛАНТ ЖИЛИЙН
НЭГТГЭСЭН АШИГ, АЛДАГДАЛ БОЛОН БУСАД ДЭЛГЭРЭНГҮЙ ОРЛОГЫН ТАЙЛАН
(МЯНГАН ТӨГРӨГӨӨР)**

	Тодруулга	2021	2020
Борлуулалтын орлого	25.1	144,344,329	117,092,505
Борлуулсан бүтээгдэхүүний өртөг	25.2, 25.3	(85,543,487)	(71,536,488)
Нийт ашиг		58,800,842	45,556,017
Санхүүгийн ба бусад орлого	26	963,425	2,615,647
Бусад олз (гарз)	27	2,913,718	(8,480,653)
Санхүүгийн зардал	28	(25,474,286)	(29,542,260)
Борлуулалт ба маркетингийн зардал	25.3, 25.4	(60,568,067)	(44,384,939)
Ерөнхий ба удирдлагын зардал	25.3, 25.5	(14,636,714)	(13,076,638)
Санхүүгийн хөрөнгийн үнэ цэнийн бууралт	31.1	(110,920)	(170,306)
Татварын өмнөх алдагдал		(38,112,002)	(47,483,132)
Орлогын албан татварын өгөөж (зардал)	24	165,974	1,327,791
Тайлант жилийн цэвэр алдагдал		(37,946,028)	(46,155,341)
Ашиг, алдагдал руу дараа үед дахин ангилагдах боломжтой бусад дэлгэрэнгүй орлого:			
Fgh Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээ	10, 22	(104,435)	33,327,139
Ашиг, алдагдал руу дараа үед дахин ангилагдах боломжгүй бусад дэлгэрэнгүй орлого:			
Гадаад дахь охин компаниудын цэвэр хөрөнгийн гадаад валютын ханшийн хөрвүүлэлтийн зөрүү	23	1,923,910	(1,083,503)
Тайлант жилийн бусад дэлгэрэнгүй орлого		1,819,475	32,243,636
Тайлант жилийн нийт дэлгэрэнгүй алдагдал		(36,126,553)	(13,911,705)
Нэгж хувьцаанд ногдох алдагдал (төгрөгөөр)	21	(48.64)	(59.16)

Хавсаргасан тодруулгууд нь энэхүү нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангийн саллигүй хэсэг болно.

**ГОВЬ ХК БОЛОН ТҮҮНИЙ ОХИН КОМПАНИУД
2021 ОНЫ 12 ДУГААР САРЫН 31-НИЙ ӨДРӨӨР ДУУСГАВАР БОЛСОН ТАЙЛАНТ ЖИЛИЙН
НЭГТГЭСЭН ӨМЧИЙН ӨӨРЧЛӨЛТИЙН ТАЙЛАН
(МЯНГАН ТӨГРӨГӨӨР)**

	Тодруулга	Хувьцаат капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Гадаад валютын хөрвүүлэлтийн нөөц	Хуримтлагдсан ашиг (алдагдал)	Нийт
2020 оны 01 дүгээр сарын 01-ний үлдэгдэл		780,113	15,647,697	(278,529)	63,014,101	79,163,382
Тайлант жилийн цэвэр алдагдал		-	-	-	(46,155,341)	(46,155,341)
Бусад дэлгэрэнгүй орлого	22, 23	-	33,327,139	(1,083,503)	-	32,243,636
Зарласан ногдол ашиг	20	-	-	-	-	-
2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний үлдэгдэл		780,113	48,974,836	(1,362,032)	16,858,760	65,251,677
Тайлант жилийн цэвэр алдагдал		-	-	-	(37,946,028)	(37,946,028)
Бусад дэлгэрэнгүй орлого	22, 23	-	(104,435)	1,923,910	-	1,819,475
Зарласан ногдол ашиг	20	-	-	-	-	-
2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний үлдэгдэл		780,113	48,870,401	561,878	(21,087,268)	29,125,124

Хавсаргасан тодруулгууд нь энэхүү нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангийн салшгүй хэсэг болно.

**ГОВЬ ХК БОЛОН ТҮҮНИЙ ОХИН КОМПАНИУД
2021 ОНЫ 12 ДУГААР САРЫН 31-НИЙ ӨДРӨӨР ДУУСГАВАР БОЛСОН ТАЙЛАНТ ЖИЛИЙН
НЭГТГЭСЭН МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭНИЙ ТАЙЛАН
(МЯНГАН ТӨГРӨГӨӨР)**

	Тодруулга	2021	2020
Үндсэн үйл ажиллагааны мөнгөн гүйлгээ			
Тайлант жилийн цэвэр алдагдал			
		(37,946,028)	(46,155,341)
Тохируулгууд:			
Эргэлтийн бус хөрөнгийн элэгдэл ба хорогдлын зардал		11,829,178	12,819,926
Орлогын албан татварын өгөөж	24	(165,974)	(1,327,791)
Хүүгийн зардал	28	25,034,081	28,829,206
Хүүгийн орлого	26	(30,585)	(60,405)
Гадаад валютын ханшийн зөрүүний хэрэгжээгүй (олз) / гарз		(4,254,445)	9,661,222
Санхүүгийн хөрөнгийн үнэ цэнийн бууралтын гарз	31.1	79,804	161,269
Бараа материалын хасагдуулгын зардал	8	24,689	581,464
Үндсэн хөрөнгө болон биет бус хөрөнгө данснаас хассаны (олз) / гарз	27	78,409	(10,096)
Ашиглах эрхтэй хөрөнгө данснаас хассаны олз	27	(48,066)	(20,769)
		(5,398,937)	4,478,685
Өөрчлөлт:			
Дансны болон бусад авлага		1,432,560	10,670,508
Урьдчилгаа төлбөр		(231,297)	1,214,502
Бараа материал		55,292,968	(15,536,051)
Буцаах эрхтэй бараагаарх хөрөнгө		646,063	(80,773)
Дансны болон бусад өглөг		(4,888,790)	(4,262,314)
Буцаах эрхтэй барааны өр төлбөр		(1,010,634)	97,436
Гэрээний өр төлбөр		(171,104)	(611,969)
		45,670,829	(4,029,976)
Төлсөн орлогын албан татвар	24.2	(280,600)	(6,999)
Төлсөн хүү	17.2	(25,402,704)	(29,586,069)
Үндсэн үйл ажиллагааны цэвэр мөнгөн гүйлгээ		19,987,525	(33,623,044)
Хөрөнгө оруулалтын үйл ажиллагааны мөнгөн гүйлгээ			
Хүлээн авсан хүү		30,585	60,405
Үндсэн хөрөнгө болон биет бус хөрөнгө борлуулснаас орж ирсэн мөнгө		452,393	32,125
Үндсэн хөрөнгийн худалдан авалт	10	(418,373)	(813,808)
Биет бус хөрөнгийн худалдан авалт	13.1	(276,618)	(268,872)
Хөрөнгө оруулалтын үйл ажиллагааны цэвэр мөнгөн гүйлгээ		(212,013)	(990,150)
Санхүүгийн үйл ажиллагааны мөнгөн гүйлгээ			
Авсан зээл	17.2	414,253,570	315,492,535
Шинээр гаргасан бонд	17.2	9,877,213	-
Төлсөн зээл	17.2	(453,299,174)	(276,929,997)
Төлсөн түрээсийн төлбөр	17.2	(940,160)	(708,588)
Төлсөн ногдол ашиг	20	(100)	(463)
Санхүүгийн үйл ажиллагааны цэвэр мөнгөн гүйлгээ		(30,108,651)	37,853,487
Мөнгө ба түүнтэй адилтгах хөрөнгийн цэвэр (бууралт) / өсөлт			
Гадаад үйл ажиллагааг хөрвүүлсэн гадаад валютын ханшийн зөрүү	23	1,923,910	(1,083,503)
Мөнгөн хөрөнгө дэх гадаад валютын ханшийн хэлбэлзлийн нөлөөлөл		(37)	211
Мөнгө ба түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	5	12,798,745	10,641,744
Мөнгө ба түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	5	4,389,479	12,798,745

Хавсаргасан тодруулгууд нь энэхүү нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангийн саллигүй хэсэг болно.

**ГОВЬ ХК БОЛОН ТҮҮНИЙ ОХИН КОМПАНИУД
2021 ОНЫ 12 ДУГААР САРЫН 31-НИЙ ӨДРӨӨР ДУУСГАВАР БОЛСОН ТАЙЛАНТ ЖИЛИЙН
НЭГТГЭСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД
(МЯНГАН ТӨГРӨГӨӨР)**

1. Үндсэн үйл ажиллагаа

Говь ХК (цаашид “Компани” гэх) нь 1981 онд Монгол Улсын хуулийн дагуу үүсгэн байгуулагдсан. Компанийн 50.25%-ийг Монгол Улсад бүртгэлтэй Таван Богд Трейд ХХК, 34%-ийг Япон Улсад бүртгэлтэй Хидэ Интер ХХК эзэмшдэг бөгөөд үлдсэн 15.75%-ийг бусад жижиг хувьцаа эзэмшигчид эзэмшдэг. 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаар Говь ХК нь нийт 21,616 хувьцаа эзэмшигчтэй байсан.

Компани болон охин компаниуд нь (цаашид “Групп” гэх) Монгол улс, Улаанбаатар хот-17062, Хан-Уул дүүрэг, 3-р хороо, Говь ХК-ийн байранд байрлах бөгөөд үндсэн үйл ажиллагаагаа Монгол, БНХАУ, АНУ, ХБНГУ зэрэг улсад эрхлэн явуулдаг ба Австрали Улсад үйл ажиллагаа эхлүүлэхээр товлож байна.

Компани нь Улсын Бүртгэлийн Ерөнхий Газарт бүртгүүлж, улсын бүртгэлийн 2076357 тоот регистрийн дугаартай гэрчилгээ авсан болно.

Групп нь тайлант жилд сүлжмэл, оёмол, нэхмэл бэлэн бүтээгдэхүүн, хагас боловсруулсан бүтээгдэхүүн борлуулах болон хими цэвэрлэгээний үйлчилгээ зэрэг холбоотой бусад үйлчилгээгээр хангах үндсэн үйл ажиллагааг эрхэлсэн. Группийн үйл ажиллагааны орлогын талаар Тодруулга 25.1-д тодруулсан болно.

Энэхүү нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангуудыг 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болгон бэлтгэхдээ Компани болон түүний охин компаниудын санхүүгийн тайлангуудыг нэгтгэн бэлтгэсэн. Компанийн охин компаниудын үйл ажиллагааны талаарх мэдээллийг Тодруулга 12-т тодруулсан.

Нэгтгэсэн санхүүгийн тайланг 2022 оны 3 дугаар сарын 29-ний өдрөөр Группийн удирдлага батлан гаргасан.

2. Нягтлан бодох бүртгэлийн үндсэн бодлогын хураангуй

2.1 Тайлагналын нийцэл

Нэгтгэсэн санхүүгийн тайланг Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандартын Зөвлөл (НББОУСЗ)-өөс гаргасан Санхүүгийн Тайлагналын Олон Улсын Стандартууд (СТОУС)-ын дагуу бэлтгэж, тайлагнасан болно. Тайлант жилийн толилуулгатай нийцүүлэх зорилгоор тодорхой харьцуулагдах дүнг дахин ангилсан.

2.2 Нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан бэлтгэлийн суурь

Нэгтгэсэн санхүүгийн тайланг зарим үндсэн хөрөнгөөс бусад зүйлсийн хувьд түүхэн өртөгт үндэслэн бэлтгэсэн. Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогод тусгаснаар зарим үндсэн хөрөнгийг дахин үнэлсэн үнэ буюу бодит үнэ цэнээр бүртгэсэн. Түүхэн өртөг нь хөрөнгийг худалдан авах үед төлсөн эсвэл солилцсон зүйлийн бодит үнэ цэнэ байдаг.

Нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан дахь дүнгүүдийг тодруулгад өөрөөр зааснаас бусад тохиолдолд мянгачилан, Группийн бүртгэлийн валют болох Монгол Улсын мөнгөн тэмдэгт төгрөгөөр толилуулсан.

2.2.1 Тасралтгүй байх зарчим

Дэлхий дахиныг хамарсан цар тахлын нийгэм, эдийн засагт үзүүлэх нөлөө 2021 онд ч үргэлжилсээр байв. Тэр дундаа олон улсын хилээ хаах, удаа дараагийн хөл хорио тогтоох зэрэг нь эдийн засгийг улам хүндрэлд оруулж, Монгол Улс улаан бүс хэмээн тодорхойлогдох болсноор жуулчид ирэхгүй хоёр жил болж байна. Эдгээрийг үл харгалзан, Говь ХК цахимаар дамжуулан дэлхийн томоохон зах зээлүүд болох Европ, АНУ, БНХАУ-д шинэ борлуулалтын сувгийг тэлэх зорилттойгоор маркетингийн хөрөнгө оруулалтыг хийсэн. Эдгээр хөрөнгө оруулалтын үр дүн нь Компанийн цахим хуудасны хандалт, худалдан авагчдын тоо, харилцагчийг татах зардал зэрэг маркетингийн түлхүүр үзүүлэлт сайжирсан байгаагаас харагдаж байна. Дээрх 3 зах зээлд үйл ажиллагаа явуулдаг Говь ХК-ийн гурван охин компанийн борлуулалт 40.9 тэрбум төгрөгт хүрч өмнөх оноос 29 хувиар, дотоодын борлуулалт 66.7 тэрбум төгрөгт хүрч өмнөх оноос 35 хувиар тус тус өссөн үзүүлэлттэй байна. Мөн, 2021 онд нэмэлтээр доор дурдсан санхүүжилтийн эх үүсвэрүүд шинээр бий болсон.

**ГОВЬ ХК БОЛОН ТҮҮНИЙ ОХИН КОМПАНИУД
2021 ОНЫ 12 ДУГААР САРЫН 31-НИЙ ӨДРӨӨР ДУУСГАВАР БОЛСОН ТАЙЛАНТ ЖИЛИЙН
НЭГТГЭСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД
(МЯНГАН ТӨГРӨГӨӨР)**

2. Нягтлан бодох бүртгэлийн үндсэн бодлогын хураангуй (үргэлжлэл)

2.2 Нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан бэлтгэлийн суурь (үргэлжлэл)

2.2.1 Тасралтгүй байх зарчим (үргэлжлэл)

Хас Банктай шинээр байгуулсан жилийн 13.2%-ийн хүүтэй 25 тэрбум төгрөгийн зээлийн шугамын эрхийн гэрээнээс гадна, нэмэлтээр Таван Богд ХХК нь Говь ХК-ийн үйл ажиллагааг дэмжих зорилгоор эргэлтийн хөрөнгийн зориулалттай жилийн 6.7%-ийн хүүтэй 24 сарын хугацаатай 10 сая ам.долларын зээлийн шугамыг нээж өгсөн. Түүнчлэн, Групп нь эргэлтийн хөрөнгийн хэрэгцээг дэмжих зорилгоор жилийн 9%-ийн хүүтэй 12 сарын хугацаатай бонд гаргаж 10 тэрбум төгрөгийн санхүүжилтийг татсан.

2021 оны 7 дугаар сард Монгол Улсын Хөгжлийн Банк (МУХБ)-аас авсан 42.9 тэрбум төгрөгийн үлдэгдэлтэй зээлийн нөхцөлийг өөрчилж зээлийн хүүг жилийн 12%, эргэн төлөлтийн хугацааг 2023 оны 6 дугаар сар, 40 тэрбум төгрөгийн үлдэгдэлтэй зээлийн хүүг жилийн 11.5%, эргэн төлөлтийн хугацааг 2022 оны 5 дугаар сар хүртэл болгож тус тус сунгасан. Тухайн зээлүүдийг түүхий эд материал худалдан авах зориулалтын дагуу зарцуулсан ба зохих хууль, журмын дагуу шаардлагатай барьцаа хөрөнгийг байршуулан авсан.

Групп нь тасралтгүй үйл ажиллагаа явуулна гэсэн зарчим дээр тулгуурлан нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангуудыг бэлтгэсэн бөгөөд удирдлагын зүгээс үүнийг зохистой гэж үнэлсэн.

2.3 Нэгтгэлийн суурь

Нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан нь Компанийн болон түүний хяналтанд байдаг охин компаниудын санхүүгийн тайлангаас бүрддэг. Компани дараах тохиолдолд хяналтыг бий болгодог:

- Санхүүжигчийг удирдах чадвар;
- Санхүүжигчээс өөрийн оролцооны дагуу хувьсах өгөөж хүртэх эсвэл эрхээ шилжүүлэх; болон
- Санхүүжигчийн өгөөжид нөлөөлөх эрх мэдлийг ашиглах чадвар

Дээр дурдсан гурван шалгуурын аль нэгийг өөрчлөх нөхцөл болзол үүссэн тохиолдолд Групп нь санхүүжигчид тогтоосон хяналтаа алдсан эсэх талаар дахин үнэлнэ.

Санхүүжигчид нөлөө үзүүлэх саналын эрхийн олонхийг эзэмшдэггүй хэдий ч Компанийн эзэмшиж буй саналын эрх нь санхүүжигчийн холбогдох үйл ажиллагаанд нөлөө үзүүлэх бодит чадвартай байвал санхүүжигчид үзүүлэх нөлөө байна гэж үздэг. Компанийн эзэмшиж буй саналын эрх нь санхүүжигчийн холбогдох үйл ажиллагаанд нөлөө үзүүлэх хүч байгаа эсэхийг дараах хүчин зүйлүүдээр үнэлдэг:

- Компанийн саналын эрхийн хэмжээ болон бусад хувьцаа эзэмшигчдийн саналын эрхийн тархалт болон сарнилт
- Компани болон бусад хувьцаа эзэмшигчдийн саналын эрхээ хэрэгжүүлэх чадвар
- Бусад гэрээгээр тохирсон саналын эрх
- Компанийн саналын эрх нь одоогийн холбогдох үйл ажиллагаанд нөлөөлж чадах бусад хүчин зүйлүүд

Компани охин компанийг хяналтандаа оруулсан өдрөөс эхлэн нэгтгэсэн санхүүгийн тайланд уг охин компанийг нэгтгэх ба охин компани дахь хяналтаа алдсан өдрөөс эхлэн нэгтгэхээ зогсоодог. Тусгайлан, охин компанийн тайлант жилийн орлого, зардлыг нэгтгэсэн санхүүгийн тайланд тусгахдаа тухайн охин компани дахь хяналтыг олж авсан өдрөөс тухайн охин компани дахь хяналтаа алдсан өдөр хүртэл тасалбар болгон тайлант жилийн орлого, зардлыг ашиг, алдагдал болон бусад дэлгэрэнгүй орлогын тайланд нэгтгэдэг.

Охин компанийн ашиг, алдагдал болон бусад дэлгэрэнгүй орлогыг Группийн эзэд болон хяналтын эрхгүй хувь оролцоонд ногдох хэсэг гэж ангилан харуулдаг. Охин компанийн нийт дэлгэрэнгүй орлогыг Группийн эзэд болон хяналтын эрхгүй хувь оролцоонд хуваарилах бөгөөд үүнийг хяналтын эрхгүй хувь оролцоо хасах үлдэгдэлтэй болох байсан ч хэрэгжүүлнэ.

**ГОВЬ ХК БОЛОН ТҮҮНИЙ ОХИН КОМПАНИУД
2021 ОНЫ 12 ДУГААР САРЫН 31-НИЙ ӨДРӨӨР ДУУСГАВАР БОЛСОН ТАЙЛАНТ ЖИЛИЙН
НЭГТГЭСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД
(МЯНГАН ТӨГРӨГӨӨР)**

2. Нягтлан бодох бүртгэлийн үндсэн бодлогын хураангуй (үргэлжлэл)

2.3 Нэгтгэлийн суурь (үргэлжлэл)

Хэрэв шаардлагатай бол, Группийн нягтлан бодох бүртгэлийн бодлоготой нийцүүлэхийн тулд охин компанийн санхүүгийн тайланд тохируулга хийдэг. Толгой болон охин компаниудын хооронд гарсан орлого, зардал, мөнгөн гүйлгээ болон хөрөнгө, өр төлбөр, өмчийн дансдын үлдэгдлийг нэгтгэсэн санхүүгийн тайланд бүрэн устгадаг.

2.3.1. Группийн охин компани дахь эзэмшлийн хувийн өөрчлөлт

Охин компани дахь Группийн эзэмшлийн хувийн өөрчлөлтийг охин компани дахь хяналтын багцаа алдаагүй л бол эзэмшигчийн өмчийн ажил гүйлгээ байдлаар бүртгэнэ. Охин компани дахь Группийн хувь эзэмшил болон хяналтын эрхгүй хувь оролцооны дансны үнийг эзэмшлийн хувьд гарсан өөрчлөлтөөр залруулдаг. Хяналтын эрхгүй хувь оролцоон дахь өөрчлөлт ба төлсөн эсвэл хүлээн авсан зүйлийн бодит үнэ цэнийн хоорондох аливаа зөрүүг өмчид шууд хүлээн зөвшөөрч, Группийн эзэмшигчдэд хуваарилдаг.

Групп нь охин компани дахь хяналтын багцаа алдсан үед олз гарзыг (i) хүлээн авсан зүйлсийн бодит үнэ цэнэ ба үлдсэн эзэмшлийн хувийн бодит үнэ цэнийн нийлбэр (ii) охин компанийн хөрөнгө (гүүдвиллийг оролцуулаад) ба өр төлбөрийн дансны үнэ ба хяналтын эрхгүй хувь оролцооны зөрүүгээр тодорхойлно.

Бусад дэлгэрэнгүй орлогын тайланд охин компанитай холбоотой бүртгэсэн өмнөх бүх дүнг тэдгээр хөрөнгийн данснаас хасалт байдлаар бүртгэнэ (холбогдох СТОУС-д заасны дагуу ашиг, алдагдал руу ангилж тайлагнах эсвэл хуримтлагдсан ашиг руу шилжүүлнэ). Өмнөх охин компанид үлдсэн аливаа хөрөнгө оруулалтын хяналтаа алдсан өдрөөрх бодит үнэ цэнийг СТОУС 9 *Санхүүгийн хэрэглүүр: Хүлээн зөвшөөрөлт ба хэмжилт*-ийн дагуу анхдагч хүлээн зөвшөөрөлтийн бодит үнэ цэнээр эсвэл хэрэв тохиромжтой бол хараат эсвэл хамтарсан хяналттай аж ахуйн нэгжид оруулсан хөрөнгө оруулалтын анхдагч хүлээн зөвшөөрөлтийн өртгөөр тооцно.

2.4 Бараа материал

Бараа материалыг жигнэсэн дундаж өртгийн аргаар хэмжсэн худалдан авалт ба/эсвэл үйлдвэрлэлийн өртөг, цэвэр боломжит үнэ цэнийн аль багаар хэмжинэ. Худалдан авах зардал нь тайлант хугацаан дахь худалдан авалтын холбогдох нэмэлт зардлыг агуулдаг. Үйлдвэрлэлийн зардал нь шууд хамааралтай зардлууд ба бүтээгдэхүүнтэй холбоотойгоор гарсан шууд бус зардлын зарим хэсгийг багтаана. Цэвэр боломжит үнэ цэнэ нь тооцоолсон борлуулахаар тооцсон үнээс түүнийг иж бүрдэл болгохоор тооцсон зардал ба борлуулахад шаардагдах тооцсон зардлыг хассан дүнг хэлнэ. Бараа материалын хүлээгдэж буй хэрэглээ болон цэвэр боломжит үнэ цэнийг харгалзан бараа материал, бүтээгдэхүүний хувьд хасагдуулга нөөцийг шаардлагатай үед тодорхойлно.

2.5 Урьдчилгаа төлбөр

Урьдчилгаа төлбөр нь мөнгөн хэлбэрээр төлөгдсөн боловч зардал нь хараахан гараагүй төлбөр эсвэл хүлээн аваагүй бараа материалын төлбөрөөс бүрдэнэ. Урьдчилгаа төлбөрийг анх хөрөнгөөр бүртгэх ба төлөгдсөн мөнгөн дүнгээр нь хэмжинэ. Уг төлбөрийг тухайн зардал нь гарсан тохиолдолд эсвэл хугацаа дуусах үед ашиг, алдагдал руу болон бараа материалыг хүлээн авсан тохиолдолд холбогдох хөрөнгөд ангилдаг.

Урьдчилгаа төлбөртэй холбоотой бүтээгдэхүүний өртөг эсвэл үйлчилгээ нь нэг жилийн дотор зарлагадах бол урьдчилгаа төлбөрийг нэгтгэсэн санхүүгийн байдлын тайланд эргэлтийн хөрөнгөөр ангилна. Бусад тохиолдолд эргэлтийн бус хөрөнгөөр ангилна.

Тайлант жилийн эцэст Групп урьдчилгаа төлбөрийн дансны үнэд хяналт тавьж, үнэ цэнийн бууралт гарсан эсэхийг тодорхойлдог.

**ГОВЬ ХК БОЛОН ТҮҮНИЙ ОХИН КОМПАНИУД
2021 ОНЫ 12 ДУГААР САРЫН 31-НИЙ ӨДРӨӨР ДУУСГАВАР БОЛСОН ТАЙЛАНТ ЖИЛИЙН
НЭГТГЭСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД
(МЯНГАН ТӨГРӨГӨӨР)**

2. Нягтлан бодох бүртгэлийн үндсэн бодлогын хураангуй (үргэлжлэл)

2.6 Үндсэн хөрөнгө

Группийн эзэмшиж буй газрын эрхийг анх хүлээн авсан өдрийн бодит үнэ цэнээр нь Группийн үндсэн хөрөнгө гэж хүлээн зөвшөөрнө. Групп нь газар эзэмших эрхийг олж эзэмшсэн өдрөөс эхлэн холбогдох газрын төлбөрийг улсад тушаадаг бөгөөд энэхүү төлбөрийн хэмжээ харьцангуй бага хэмжээтэй юм. Газрын эрхийг элэгдүүлдэггүй бөгөөд дахин үнэлсэн үнэ цэнээр хэмжинэ. Дуусаагүй барилгыг нэгтгэсэн санхүүгийн байдлын тайланд хөрөнгийн өртгөөс хуримтлагдсан элэгдэл болон хуримтлагдсан үнэ цэнийн бууралтыг хассан дүнгээр тайлагнана.

Үндсэн хөрөнгийг анх өртгөөр нь бүртгэнэ. Үндсэн хөрөнгийн өртөг дараах зардлуудаас бүрдэнэ. Үүнд:

- Хөнгөлөлт, урамшууллын дараах худалдан авсан үнэ, гаалийн татвар болон худалдан авалттай холбоотой буцаан олгогдохгүй татвар;
- Удирдлагын зорилгоор үйл ажиллагаа явуулахад бэлэн болгож түүнийг байршуулах болон шаардлагатай нөхцөлийг хангахтай холбоотой гарсан аливаа шууд зардлууд.

Худалдаж авсан программ хангамж нь холбогдох тоног төхөөрөмжийн үйл ажиллагаатай салшгүй холбоотой бол тухайн тоног төхөөрөмжийн нэг хэсэг байдлаар капиталжуулна.

Үндсэн хөрөнгийн өртөгт мэргэжлийн үйлчилгээний төлбөр, бэлтгэл шаардагдах хөрөнгийн хувьд Группийн 2.16-д тусгасан бодлогын дагуу капиталжуулсан зээлийн хүүгийн зардлыг багтаадаг. Үндсэн хөрөнгийг ашиглахад бэлэн болгож суурилуулах үед тохирох үндсэн хөрөнгийн төрөлд нь ангилан бүртгэнэ.

Тайлант үеийн эцэст газар болон барилгаас бусад үндсэн хөрөнгийг өртгөөс нь хуримтлагдсан элэгдэл болон хуримтлагдсан үнэ цэнэ бууралтыг хассан дүнгээр хэмжинэ.

Дахин үнэлсэн дүнгээр илэрхийлэгдсэн газар болон барилгыг нэгтгэсэн санхүүгийн байдлын тайланд тэдгээрийн дахин үнэлсэн дүнгээр тайлагнах ба мэргэжлийн хүлээн зөвшөөрөгдсөн үнэлгээний зах зээлийн бодит нотолгоонд үндэслэн дахин үнэлсэн өдрийн үндсэн хөрөнгийн бодит үнэ цэнээс хуримтлагдсан элэгдэл болон хуримтлагдсан үнэ цэнэ бууралтыг хассан дүнгээр тайлагнадаг. Дансны үнэ ба бодит үнэ цэнийн хооронд материаллаг зөрүү гаргахгүй байх үүднээс тайлагналын үеийн эцэс бүрд хөрөнгийн бодит үнэ цэнийг тодорхойлдог.

Дахин үнэлсэн үндсэн хөрөнгийн элэгдлийг тухайн жилийн ашиг, алдагдлаар тусгадаг. Дахин үнэлсэн хөрөнгийг худалдах эсвэл ашиглалтаас хасах үед дахин үнэлгээний санд үлдсэн нэмэгдлийг хуримтлагдсан ашиг руу шууд шилжүүлнэ.

Үндсэн хөрөнгөтэй холбоотой гарсан дараа үеийн зардал нь тухайн хөрөнгийн анх тооцсон бүтээмжийн түвшинг нэмэгдүүлэх замаар Группд эдийн засгийн ирээдүйн өгөөжийг авчрах магадлалтай үед өртгөөр үндсэн хөрөнгийн дансны үнийг нэмэгдүүлдэг.

Бусад бүх худалдан авалтын дараа гарсан зардлуудыг гарсан тайлант үед нь зардлаар бүртгэнэ.

Газар болон дуусаагүй барилгаас бусад үндсэн хөрөнгийн өртөг эсвэл дахин үнэлсэн дүнгээс тэдгээрийн үлдэгдэл өртгийг хассан дүнг шулуун шугамын аргаар, ашиглалтын жилд нь элэгдүүлдэг.

Үндсэн хөрөнгийн ашиглалтын жил:

Барилга байгууламж	10 - 40 жил
Тоног төхөөрөмж	10 жил
Тавилга, эд хогшил	2 - 10 жил
Тээрийн хэрэгсэл	10 жил
Түрээсийн сайжруулалт	2 - 5 жил

**ГОВЬ ХК БОЛОН ТҮҮНИЙ ОХИН КОМПАНИУД
2021 ОНЫ 12 ДУГААР САРЫН 31-НИЙ ӨДРӨӨР ДУУСГАВАР БОЛСОН ТАЙЛАНТ ЖИЛИЙН
НЭГТГЭСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД
(МЯНГАН ТӨГРӨГӨӨР)**

2. Нягтлан бодох бүртгэлийн үндсэн бодлогын хураангуй (үргэлжлэл)

2.6 Үндсэн хөрөнгө (үргэлжлэл)

Тооцоолсон ашиглалтын жил, үлдэх өртөг болон элэгдлийг тооцох аргыг тайлан гаргах өдрөөр хянаж үздэг ба тооцооллыг өөрчлөх шаардлагатай байвал нөлөөллийг нь ирэх жилүүдэд залруулдаг.

Үндсэн хөрөнгийг ашиглалтаас хасах үед болон тухайн хөрөнгийг үргэлжлүүлэн ашигласнаар ямар нэгэн эдийн засгийн үр өгөөж олохгүй гэж үзвэл бүртгэлээс хасдаг. Үндсэн хөрөнгийн зүйлийг ашиглалтаас хассан, зарж борлуулснаас үүсэх ашиг, алдагдлыг худалдан борлуулсан үнэ ба хөрөнгийн дансны үнэ хоёрын зөрүүгээр тодорхойлох ба тухайн жилийн ашиг, алдагдалд тусгана.

2.7 Биет бус хөрөнгө

Ашиглагдах жил нь тодорхой, тусад нь худалдан авсан биет бус хөрөнгийг өртгөөс нь хуримтлагдсан элэгдэл ба үнэ цэнийн бууралтын алдагдлыг хассан дүнгээр хэмжинэ. Биет бус хөрөнгийн хорогдлыг шулуун шугамын аргаар, биет бус хөрөнгийн ашиглалтын жилээр тооцоолон хүлээн зөвшөөрдөг. Тооцоолсон ашиглалтын жил болон хорогдол бодох аргыг тайлан гаргах өдрөөр хянаж үздэг ба тооцооллыг өөрчлөх шаардлагатай байвал нөлөөллийг нь ирэх жилүүдэд залруулдаг.

Ашиглагдах жил нь тодорхойгүй, тусад нь худалдан авсан биет бус хөрөнгийг өртгөөс нь үнэ цэнийн бууралтын алдагдлыг хассан дүнгээр хэмжинэ.

Биет бус хөрөнгийн ашиглалтын жил нь 2-оос 10 жил байна.

Биет бус хөрөнгийг ашиглалтаас хасах үед болон тухайн хөрөнгийг үргэлжлүүлэн ашигласнаар ямар нэгэн эдийн засгийн үр өгөөж олохгүй гэж үзвэл бүртгэлээс хасдаг. Биет бус хөрөнгийн зүйлийг ашиглалтаас хассан, зарж борлуулснаас үүсэх ашиг, алдагдлыг худалдан борлуулсан үнэ ба хөрөнгийн дансны үнэ хоёрын зөрүүгээр тодорхойлох ба тухайн жилийн ашиг, алдагдалд тусгана.

2.8 Үндсэн хөрөнгө, ашиглах эрхтэй хөрөнгө болон биет бус хөрөнгийн үнэ цэнийн бууралт

Тайлант үеийн эцэс бүрд Групп нь үндсэн хөрөнгө, ашиглах эрхтэй хөрөнгө ба биет бус хөрөнгийн дансны үнэд үнэ цэнэ бууралтын шинж тэмдэг илэрсэн эсэхийг тодорхойлох шалгуур хийдэг. Хэрэв ийм шинж тэмдэг илэрсэн бол үнэ цэнэ бууралтын гарз (ийм гарз гарсан бол)-ыг тогтоохын тулд тухайн хөрөнгийн нөхөгдөх боломжтой үнийг тодорхойлно. Хөрөнгийн нөхөгдөх боломжтой үнийг тухайн хөрөнгийн хувьд тооцоолох боломжгүй бол Групп нь уг хөрөнгийн харьяалагдах “мөнгөн орлого үүсгэгч нэгж”-ийн нөхөгдөх боломжтой үнийг тооцоолно. “Мөнгөн орлого үүсгэгч нэгж”-д хуваарилах боломжийн бөгөөд тууштай суурь үзүүлэлтийг тодорхойлж чадвал аж ахуйн зориулалттай хөрөнгийг тодорхой “мөнгөн орлого үүсгэгч нэгж”-д хуваарилах ба ийм боломжгүй бол хамгийн боломжийн бөгөөд тууштай ашиглах боломжтой суурь үзүүлэлтийг ашиглан хамгийн жижиг “мөнгөн орлого үүсгэгч нэгж”-д хамааруулан шалгадаг.

Хөрөнгийн эсвэл “мөнгөн орлого үүсгэгч нэгж”-ийн нөхөгдөх боломжтой үнэ гэдэг нь хөрөнгийг ашигласнаар олж болох өгөөж ба хөрөнгийн бодит үнэ цэнээс борлуулах өртөг зардлыг хассан цэвэр дүн хоёрын аль ихээр нь тогтоогдоно. Ашигласнаар олж болох өгөөжийг үнэлэхдээ одоогийн мөнгөний үнэ цэнийн зах зээлийн үнэлэмж болон хөрөнгийн тусгайлсан эрсдэлийг тусгасан татварын өмнөх дискаунтын хувиар дискаунтлан тооцсон ирээдүйн мөнгөн гүйлгээний өнөөгийн үнэ цэнийг ашигладаг. Үнэ цэнэ бууралтын шалгуурын зорилгоор дангаар нь шалгах боломжгүй хөрөнгийг бусад хөрөнгө эсвэл бүлэг хөрөнгөөс (“мөнгөн орлого үүсгэгч нэгж”) хамааралгүйгээр дангаараа мөнгөн орлого бий болгох чадвартай хамгийн жижиг хөрөнгийн бүлэгт хамааруулан шалгадаг.

Нэгж хөрөнгө эсвэл түүний харьяалагдах “мөнгөн орлого үүсгэгч нэгж”-ийн дансны үнэ нь нөхөгдөх боломжтой тооцоолсон үнээс их байвал үнэ цэнэ бууралтын гарзыг бүртгэж, ашиг, алдагдлаар тусгана. “Мөнгөн орлого үүсгэгч нэгж”-ийн хувьд тодорхойлсон үнэ цэнэ бууралтын гарзыг бүртгэхдээ эхлээд тухайн нэгжид хуваарилагдсан гүүдвиллийн дансны үнийг бууруулах ба үлдсэн алдагдлын дүнгээр тухайн нэгж (бүлэг нэгж)-д багтсан бусад хөрөнгийн дансны үнийг хувь тэнцүүлэн бууруулна.

**ГОВЬ ХК БОЛОН ТҮҮНИЙ ОХИН КОМПАНИУД
2021 ОНЫ 12 ДУГААР САРЫН 31-НИЙ ӨДРӨӨР ДУУСГАВАР БОЛСОН ТАЙЛАНТ ЖИЛИЙН
НЭГТГЭСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД
(МЯНГАН ТӨГРӨГӨӨР)**

2. Нягтлан бодох бүртгэлийн үндсэн бодлогын хураангуй (үргэлжлэл)

2.8 Үндсэн хөрөнгө, ашиглах эрхтэй хөрөнгө болон биет бус хөрөнгийн үнэ цэнийн бууралт (үргэлжлэл)

Өмнөх жилүүдэд бүртгэсэн үнэ цэнэ бууралтын алдагдал буурсан эсвэл алдагдал үгүй болсон эсэхийг илрүүлэхийн тулд үнэ цэнэ бууралтын алдагдлыг тайлангийн өдрөөр дахин хянана. Нөхөгдөх боломжтой дүнг тодорхойлоход ашигласан тооцоолол өөрчлөгдсөн бол үнэ цэнийн бууралтын алдагдлыг буцаана, үүнд гүүдвиллийн үнэ цэнийн бууралтын алдагдал хамаарахгүй. Үнэ цэнийн бууралт бүртгээгүй байсан бол байх байсан элэгдэл, хорогдлыг хассан хөрөнгийн дансны үнийг бууруулахгүй байхаар бодож үнэ цэнийн бууралтын алдагдлыг буцаана.

2.9 Санхүүгийн хэрэглүүр

Санхүүгийн хөрөнгө ба санхүүгийн өр төлбөрүүдийг Групп тухайн хэрэглүүртэй холбоотой гэрээт тал болох үед нь хүлээн зөвшөөрдөг.

Санхүүгийн хөрөнгө ба өр төлбөрийг анх бодит үнэ цэнээр нь бүртгэх ба үүнд гэрээт харилцагчдаас үүссэн дансны авлагыг СТОУС 9-ийн дагуу анх бүртгэнэ. Санхүүгийн хөрөнгө ба санхүүгийн өр төлбөр (ашиг, алдагдлаарх бодит үнэ цэнээр бүртгэдэг санхүүгийн хөрөнгө ба өрийн хэрэгслээс бусад)-ийг гаргах эсвэл худалдан авахтай шууд холбоотой гарсан зардлыг анх бүртгэлд тусгахдаа санхүүгийн хөрөнгийн бодит үнэ цэнэ дээр нэмж эсвэл өр төлбөрийн бодит үнэ цэнээс хасаж бүртгэнэ.

Ашиг, алдагдлаарх бодит үнэ цэнээр бүртгэдэг санхүүгийн хөрөнгө ба өрийн хэрэгслийг гаргах эсвэл худалдан авахтай шууд холбоотой гарсан зардлыг тухайн жилийн ашиг, алдагдлаар бүртгэнэ.

2.10 Санхүүгийн хөрөнгө

Ердийн журмаар худалдах, худалдан авах санхүүгийн хөрөнгийг бодит гүйлгээ гарсан өдрөөр нягтлан бодох бүртгэлд тусгах эсвэл бүртгэлээс хасдаг.

Ердийн журмаар худалдах, худалдан авах гэдэг нь тогтоосон хугацааны дотор эсвэл тухайн зах зээл дээр тогтсон дүрэм журмаар хөрөнгийг шилжүүлэх нөхцөлөөр санхүүгийн хөрөнгийг худалдах, худалдан авахыг хэлнэ.

Санхүүгийн хөрөнгийг ангиллаас нь хамааран анх бүртгэсний дараа хорогдуулсан өртгөөр эсвэл бодит үнэ цэнээр нь хэмждэг.

2.10.1 Санхүүгийн хөрөнгийн ангилал

Дараах нөхцөлүүдийг хангасан өрийн хэрэгслүүд нь дараа үеүдэд хорогдуулсан өртгөөр хэмжигдэнэ:

- Мөнгөн урсгалыг цуглуулахын тулд санхүүгийн хөрөнгийг эзэмших зорилготой бизнесийн загвараар эзэмшдэг; болон
- Зөвхөн үндсэн төлбөрийн төлөлт ба гэрээний нөхцөлөөр тодорхой заасан өдрөөрх төлөгдөөгүй үндсэн төлбөрийг үлдэгдэлд тооцсон хүүгийн төлбөрөөс бүрдэх төлбөрүүдийн мөнгөн урсгалыг тогтоосон хугацаанд хуваарийн дагуу хүлээн авах нөхцөлтэй байх.

Дараах нөхцөлүүдийг хангасан өрийн хэрэглүүдийг бусад дэлгэрэнгүй орлогоорх бодит үнэ цэнээр хэмжинэ (БДОБҮЦ):

- Мөнгөн урсгалыг цуглуулахын тулд эсвэл арилжаалах зорилгоор санхүүгийн хөрөнгийг эзэмших зорилго бүхий бизнесийн загвараар эзэмшдэг; болон
- Зөвхөн үндсэн төлбөрийн төлөлт ба гэрээний нөхцөлөөр тодорхой заасан өдрөөрх төлөгдөөгүй үндсэн төлбөрийг үлдэгдэлд тооцсон хүүгийн төлбөрөөс бүрдэх төлбөрүүдийн мөнгөн урсгалыг тогтоосон хугацаанд хуваарийн дагуу хүлээн авах нөхцөлтэй байх.

Бусад бүх санхүүгийн хөрөнгийг дараа үед ашиг, алдагдлаарх бодит үнэ цэнэ (ААБҮЦ)-ээр хэмжинэ.

**ГОВЬ ХК БОЛОН ТҮҮНИЙ ОХИН КОМПАНИУД
2021 ОНЫ 12 ДУГААР САРЫН 31-НИЙ ӨДРӨӨР ДУУСГАВАР БОЛСОН ТАЙЛАНТ ЖИЛИЙН
НЭГТГЭСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД
(МЯНГАН ТӨГРӨГӨӨР)**

2. Нягтлан бодох бүртгэлийн үндсэн бодлогын хураангуй (үргэлжлэл)

2.10 Санхүүгийн хөрөнгө (үргэлжлэл)

2.10.1 Санхүүгийн хөрөнгийн ангилал (үргэлжлэл)

Дээр дурдсанаас үл хамааран, Групп санхүүгийн хөрөнгийг анх хүлээн зөвшөөрөх үед дараах ангиллыг сонгон бүртгэж болно:

- Групп тодорхой шалгууруудыг хангасан тохиолдолд буцаах сонголтгүйгээр өмчийн хэрэглүүр дэх хөрөнгө оруулалтыг дараа үеүдэд хэмжихдээ бодит үнэ цэнийн өөрчлөлтийг бусад дэлгэрэнгүй орлогоор тусгаж болно; болон
- Групп өрийн хэрэглүүрээрх хөрөнгө оруулалтыг хорогдуулсан өртөг эсвэл БДОБҮЦ-ээр бүртгэх зарчмыг сонгосон байсан нягтлан бодох бүртгэлийн нийцгүй байдлыг арилгана гэж үзэж байвал буцаах сонголтгүйгээр ААБҮЦ-ээр тусгаж болно.

Группийн санхүүгийн хөрөнгө нь хорогдуулсан өртгөөрх санхүүгийн хөрөнгөөс бүрдэж байна.

Хорогдуулсан өртөг болон үр ашигт хүүгийн арга

Үр ашигт хүүгийн арга гэдэг нь санхүүгийн өрийн хорогдуулсан өртгийг тооцоолон, хүүгийн орлогыг хугацааны туршид хуваарилах арга юм.

Худалдаж авсан эсвэл бий болгосон үнэ цэнийн бууралт бүхий зээл ба авлагын санхүүгийн хөрөнгөөс бусад (анхлан хүлээн зөвшөөрөхдөө үнэ цэнэ нь буурсан хөрөнгө) санхүүгийн хөрөнгийн хувьд үр ашигт хүүгийн хувь нь ирээдүйд төлөхөөр тооцоолсон бүх мөнгөн төлбөр (үр ашигт хүүгийн хувьд нөлөөлөх бүхий л төлбөр хураамж, ажил гүйлгээний зардал, хөнгөлөлт урамшууллыг багтаасан)-ийг санхүүгийн өрийн гэрээний хугацааны эцэс гэхэд анх бүртгэсэн цэвэр дансны үнэтэй тэнцүү байхаар үнэ цэнийн бууралтын нөөцийг хасахын өмнөх төлбөрийг өрийн хугацаа эсвэл шаардлагатай тохиолдолд түүнээс богино хугацаанд хуваарилахад хэрэглэдэг хүүгийн хувь юм.

Санхүүгийн хөрөнгийн хорогдуулсан өртөг гэдэг нь санхүүгийн хөрөнгийг анх хүлээн зөвшөөрөх үед хэмжсэн дүнгээс үндсэн төлбөрийн эргэн төлөлтийг хасаж, анхны дүн ба дуусгавар болох үеийн дүнгийн хооронд үүссэн аливаа зөрүүг үр ашигт хүүгийн арга ашиглан тооцсон хорогдуулгыг нэмж аливаа алдагдлын нөөцийг тохируулсан дүнгээр тодорхойлогдоно.

Санхүүгийн хөрөнгийн дансны үнэ нь аливаа алдагдлын нөөцөөр тохируулаагүй дүн байна.

Хүүгийн орлогыг анх үр ашигт хүүгийн түвшин ашиглан хорогдуулсан өртгөөр болон БДОБҮЦ-ээр хэмжигдэх бүх өрийн хэрэгслүүдийн хувьд бүртгэдэг. Зээлийн үнэ цэнийн бууралттай санхүүгийн хөрөнгүүдийн хувьд хүүгийн орлогыг тухайн санхүүгийн хөрөнгийн нийт дансны үнэд үр ашигт хүүгийн түвшинг ашиглах замаар тооцоолно.

Дараа тайлант үед зээлийн үнэ цэнийн бууралтад орсон санхүүгийн хөрөнгийн хувьд тухайн хөрөнгийн хорогдуулсан өртөгт үр ашигт хүүгийн түвшин ашиглах замаар тодорхойлно. Санхүүгийн хөрөнгийн зээлийн эрсдэл дараа тайлант үед сайжирч санхүүгийн хөрөнгө нь зээлийн үнэ цэнийн бууралтгүй болсон ч гэсэн тооцооллыг нийт сууриар буцаахгүй.

Хүүгийн орлогыг тайлант үеийн ашиг, алдагдлаар тайлагнадаг ба "санхүүгийн ба бусад орлогын хүүгийн орлого" хэсэгт ангилна.

2.10.2 Санхүүгийн хөрөнгийн үнэ цэнийн бууралт

Групп хорогдуулсан өртгөөр хэмжигдсэн санхүүгийн хөрөнгөд хүлээгдэж буй алдагдлыг хүлээн зөвшөөрөн бүртгэдэг. Тухайн санхүүгийн хэрэгслийг хүлээгдэж буй алдагдлын дүн анх хүлээн зөвшөөрч бүртгэснээс хойш эрсдэлийн өөрчлөлтийг үнэлж тайлант хугацаа болгонд шинэчилнэ.

**ГОВЬ ХК БОЛОН ТҮҮНИЙ ОХИН КОМПАНИУД
2021 ОНЫ 12 ДУГААР САРЫН 31-НИЙ ӨДРӨӨР ДУУСГАВАР БОЛСОН ТАЙЛАНТ ЖИЛИЙН
НЭГТГЭСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД
(МЯНГАН ТӨГРӨГӨӨР)**

2. Нягтлан бодох бүртгэлийн үндсэн бодлогын хураангуй (үргэлжлэл)

2.10 Санхүүгийн хөрөнгө (үргэлжлэл)

2.10.2 Санхүүгийн хөрөнгийн үнэ цэнийн бууралт (үргэлжлэл)

Групп дансны авлагад нийт хугацааны туршид хүлээгдэж буй алдагдлыг тооцоолон бүртгэдэг. СТОУС 9-ийн дагуу үнэ цэнийн бууралттай авлагаас бусад дансны авлагын үлдэгдэл нь 400 сая төгрөгөөс давсан бөгөөд даатгагдаагүй авлагыг тусгайлан үнэлж, үлдсэн авлагын дүнг хугацаа хэтэрсэн хоногт үндэслэн багцын аргаар тооцсон.

Эдгээр санхүүгийн хөрөнгийн хүлээгдэж буй алдагдлыг тооцоолохдоо алдагдлын түүхэн мэдээллийг зээлдэгчдэд тусгайлан тодорхойлсон хүчин зүйлс, үндсэн үйл ажиллагаа явуулж буй зах зээлийн нөхцөл байдал, одоогийн болон ирээдүйг таамаглаж буй мэдээллийг тайлагналын өдрөөр харгалзан тохируулсан матрицыг ашиглан тооцоолж болох бөгөөд уг тооцоололд тохиромжтой гэж үзвэл мөн мөнгөний цаг хугацааны үнэ цэнийг харгалзан үзэж болно.

Нийт хугацааны туршид хүлээгдэж буй алдагдал нь санхүүгийн хэрэгслийн хүлээгдэж буй нийт хугацааны туршид гарах бүхий л боломжит дефолт үйл явдлаас үүсэх алдагдлыг илэрхийлнэ.

(i) Зээлийн эрсдэлийн мэдэгдэхүйц өсөлт

Санхүүгийн хэрэгслийн зээлийн эрсдэл нь анх бүртгэлд тусгаснаас хойш мэдэгдэхүйц хэмжээгээр өссөн эсэхийг үнэлэхдээ Групп анх бүртгэлд тусгасан өдрийн санхүүгийн хэрэгслээс үүссэн эрсдэлийг, тайлант өдрөөрх эрсдэлийн дүнтэй харьцуулдаг. Энэхүү үнэлгээг хийхдээ Групп үндэслэлтэй бөгөөд дэмжигдэхүйц тоон болон чанарын мэдээллийн аль алиныг нь харгалзан үзэх ба эдгээр нь түүхэн туршлага болон өндөр хүчин чармайлт, өртөг шаардахааргүйгээр олж авах боломжтой ирээдүйг таамаглаж буй мэдээллүүд байна.

Ирээдүйг таамаглаж буй мэдээлэлд Группийн зээлдэгчийн үйл ажиллагаа эрхэлдэг салбарын ирээдүйн хэгийн төлөвийг агуулсан, эдийн засгийн шинжээчийн тайлангаас авсан мэдээлэл болон санхүүгийн шинжээч, засгийн газрын байгууллага, холбогдох судалгааны байгууллага, бусад ижил төстэй байгууллагаас гаргасан мэдээллүүд болон Группийн үндсэн үйл ажиллагаатай холбоотой эдийн засгийн бодит болон урьдчилан таамагласан янз бүрийн гадаад эх сурвалжийн мэдээллүүдийг авч үздэг.

Зээлийн эрсдэл нь анх хүлээн зөвшөөрснөөс хойш мэдэгдэхүйц хэмжээгээр өссөн эсэхийг үнэлэхдээ дараах мэдээллийг харгалзан үзнэ:

- Санхүүгийн хэрэгслийн гадаад (хэрэв байгаа бол) эсвэл дотоод зээлийн үнэлгээний бодит эсвэл хүлээгдэж буй мэдэгдэхүйц бууралт;
- Тухайн санхүүгийн хэрэгслийн гадаад зах зээлийн эрсдэлийн үзүүлэлтүүдийн бууралт. Үүнд: ижил төстэй хэрэглүүрийн өгөөжийн түвшин ихээхэн ялгаатай байх, зээлийн эрсдэлийг солилцох гэрээний үнэ эсвэл шаардагдах цаг хугацаа болон үргэлжлэх байдлын улмаас санхүүгийн хөрөнгийн бодит үнэ цэнэ нь хорогдуулсан өртгөөсөө бага байх;
- Одоо байгаа эсвэл урьдчилан таамагласан бизнест нөлөөлж болохуйц сөрөг өөрчлөлт, зээлдэгчийн өрийг эргэн төлөх чадварыг бууруулж болзошгүй нөлөөлөх санхүүгийн эсвэл эдийн засгийн нөхцөл байдлууд;
- Зээлдэгчийн үйл ажиллагааны бодит эсвэл хүлээгдэж буй үр дүнгийн мэдэгдэхүйц бууралт;
- Зээлдэгчийн бусад санхүүгийн хэрэгслүүдийн зээлийн эрсдэлийн мэдэгдэхүйц өсөлт;
- Зээлдэгчийн хууль эрх зүй, эдийн засаг, технологийн орчинд гарч буй бодит буюу хүлээгдэж буй томоохон сөрөг өөрчлөлтүүд нь төлбөрийн үүргээ биелүүлэх чадварыг мэдэгдэхүйцээр бууруулах.

Дээрх үнэлгээний үр дүнгээс үл хамааран Групп анх бүртгэлд тусгаснаас хойш гэрээний төлбөр 30 хоногоос дээш хугацаагаар хэтэрсэн үед санхүүгийн хөрөнгийн зээлийн эрсдэл мэдэгдэхүйц хэмжээгээр нэмэгдсэн гэж үзнэ. Хэрвээ зээлийн эрсдэл мэдэгдэхүйцээр нэмэгдээгүйг илтгэх үндэслэлтэй бөгөөд дэмжигдэхүйц нотолгоо байгаа тохиолдолд эрсдэлийг мэдэгдэхүйцээр нэмэгдсэн гэж үзэхгүй байж болно.

**ГОВЬ ХК БОЛОН ТҮҮНИЙ ОХИН КОМПАНИУД
2021 ОНЫ 12 ДУГААР САРЫН 31-НИЙ ӨДРӨӨР ДУУСГАВАР БОЛСОН ТАЙЛАНТ ЖИЛИЙН
НЭГТГЭСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД
(МЯНГАН ТӨГРӨГӨӨР)**

2. Нягтлан бодох бүртгэлийн үндсэн бодлогын хураангуй (үргэлжлэл)

2.10 Санхүүгийн хөрөнгө (үргэлжлэл)

2.10.2 Санхүүгийн хөрөнгийн үнэ цэнийн бууралт (үргэлжлэл)

(i) Зээлийн эрсдэлийн мэдэгдэхүйц өсөлт (үргэлжлэл)

Хэрэв санхүүгийн хэрэгсэл нь тайлант өдрөөр эрсдэлийн түвшин бага гэж тодорхойлогдсон бол дээр дурдсанаас үл хамааран Групп санхүүгийн хэрэгслийн зээлийн эрсдэл анхны хүлээн зөвшөөрөлтөөс хойш мэдэгдэхүйц өсөлт гараагүй гэж үздэг. Санхүүгийн хэрэгсэл нь дараах нөхцөлд зээлийн эрсдэл бага гэж тодорхойлогдоно:

- Санхүүгийн хэрэгсэл нь эргэн төлөгдөхгүй байх эрсдэл багатай,
- Зээлдэгч ойрын хугацаанд гэрээний мөнгөн урсгалын үүргийг биелүүлэх бүрэн чадавхтай, мөн
- Урт хугацаанд эдийн засгийн болон бизнесийн нөхцөл байдалд гарах сөрөг өөрчлөлт нь зээлдэгч гэрээний мөнгөн урсгалын үүргээ биелүүлэх чадварыг бууруулж болзошгүй боловч энэ нь заавал бууруулна гэж тооцохгүй байж болно.

Хэрэв Группийн санхүүгийн хөрөнгө нь дэлхийн түвшинд танигдсан зээлийн үнэлгээний тодорхойлолттой нийцсэн эсвэл хөндлөнгийн үнэлгээний мэдээллийн олдоц хомс тохиолдолд, дотооддоо "хэвийн" гэж үнэлсэн санхүүгийн хөрөнгийг эрсдэл багатай гэж үзнэ. "Хэвийн" гэсэн үнэлгээ нь оролцогч тал санхүүгийн хувьд өндөр чадавхтай бөгөөд өнгөрсөн хугацаанд хугацаа хэтэрсэн төлөгдөөгүй үүрэг үүсээгүй байхыг хэлнэ.

Групп зээлийн эрсдэлд мэдэгдэхүйц өсөлт гарсан эсэхийг тодорхойлоход ашигласан шалгуурууд нь зээл ба авлагын төлөгдөх хугацаа хэтрэхээс өмнө эрсдэлийн мэдэгдэхүйц өсөлтийг тодорхойлох үр ашигтай үзүүлэлтүүд гэдгийг тогтмол хянадаг ба шаардлагатай тохиолдолд өөрчилдөг.

(ii) Дефолтын тодорхойлолт

Групп дотоод удирдлагын зорилгоор түүхэн туршлагад үндэслэн зээлийн эрсдэлийн дараах шалгууруудын аль нэгийг нь хангасан санхүүгийн хөрөнгүүд нь нөхөгдөх боломжгүй болсон үед үүнийг дефолт үйл явдал гэж үздэг.

- Зээлдэгч гэрээнд заасан санхүүгийн харьцаа үзүүлэлтүүдийг зөрчсөн тохиолдолд; эсвэл
- Зээлдэгчийн талаар дотооддоо боловсруулсан эсвэл гадаад эх сурвалжаас авсан мэдээлэл нь зээлдэгч бусад зээлдүүлэгчдэд болон Группд зээл ба авлагаа бүрэн эргүүлэн төлөх магадлал багатайг илэрхийлж буй тохиолдолд (Группийн эзэмшиж буй барьцаа хөрөнгийг харгалзан үзэхгүй).

Дээрх шалгуураас үл хамааран Группийн санхүүгийн хөрөнгийн төлбөр төлөх хугацаа 90 хоногоос дээш хугацаагаар хэтэрсэн бол дефолт үйл явдал гэж үзнэ. Хэрвээ гэрээнд заасан үүргээ биелүүлэхэд нэмэлт хугацаа хэрэгтэй болсныг батлах үндэслэлтэй бөгөөд дэмжигдэхүйц мэдээлэл байгаа бол дээрх тодорхойлолтод хамаарахгүй байж болно.

(iii) Үнэ цэнийн бууралттай санхүүгийн хөрөнгүүд

Нэг болон түүнээс дээш үйл явдал тухайн санхүүгийн хөрөнгөөс хүлээн авахаар тооцоолсон ирээдүйн мөнгөн урсгалд сөрөг нөлөө үзүүлж болзошгүй тохиолдолд тухайн санхүүгийн хөрөнгийг үнэ цэнийн бууралттай гэж үзнэ. Дараах тодорхойлолтууд нь санхүүгийн хөрөнгийн үнэ цэнэ буурсан илэрхий нотолгоо болох юм:

- Үнэт цаас гаргагч эсвэл зээлдэгч талд томоохон хэмжээний санхүүгийн хүндрэл үүссэн;
- Гэрээний үүргээ биелүүлэхгүй байх, тухайлбал эргэн төлөлтийг төлбөрийн хугацааг хэтрүүлэх эсвэл төлөх чадамжгүй болох (дээр дурдсан (ii)-ийг харна уу);
- Зээлдэгчийн санхүүжүүлэгч нь зээлдэгчийн санхүүгийн хүндрэлтэй байдлаас үүссэн эдийн засгийн болон гэрээний шалтгааны улмаас зээлдэгчидтэй тохирсон үүрэг амлалтаа хэрэгжүүлэх боломжгүй болох;

**ГОВЬ ХК БОЛОН ТҮҮНИЙ ОХИН КОМПАНИУД
2021 ОНЫ 12 ДУГААР САРЫН 31-НИЙ ӨДРӨӨР ДУУСГАВАР БОЛСОН ТАЙЛАНТ ЖИЛИЙН
НЭГТГЭСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД
(МЯНГАН ТӨГРӨГӨӨР)**

2. Нягтлан бодох бүртгэлийн үндсэн бодлогын хураангуй (үргэлжлэл)

2.10 Санхүүгийн хөрөнгө (үргэлжлэл)

2.10.2 Санхүүгийн хөрөнгийн үнэ цэнийн бууралт (үргэлжлэл)

(iii) Үнэ цэнийн бууралттай санхүүгийн хөрөнгүүд (үргэлжлэл)

- Зээлдэгч нь дампуурлаа зарлах эсвэл санхүүгийн хувьд дахин бүтцийн өөрчлөлт хийх магадлалтай болсон;
- Санхүүгийн хүндрэлээс болж тухайн санхүүгийн хөрөнгийн идэвхтэй зах зээл байхгүй болох.

(iv) Бүртгэлээс хасах

Групп санхүүгийн хөрөнгийг зээлдэгч нь томоохон санхүүгийн хүндрэлд орсон ба зээлдэгчийн татан буугдах эсвэл дампуурах үйл явц эхэлсэн, авлага төлөгдөх хугацаа 1 жилээс дээш хугацаагаар хэтэрсэн зэрэг үйл явдлын аль нэг нь бий болсон үед буюу авлагын эргэн төлөлт хийгдэх бодит боломж байхгүй болсон үед бүртгэлээс хасна.

Бүртгэлээс хасагдсан санхүүгийн хөрөнгөд Группийн бодлогын дагуу авлага цуглуулах үйл явц хийгдэж, хуулийн дагуу шаардлагатай арга хэмжээг авч болно. Бүртгэлээс хасагдсан авлага нь эргэн төлөгдсөн тохиолдолд тайлант жилийн ашиг, алдагдлын тайланд тусгана.

(v) Хүлээгдэж буй зээлийн алдагдлыг хүлээн зөвшөөрөх, хэмжих

Хүлээгдэж буй зээлийн алдагдал нь төлбөр төлөгдөхгүй байх магадлал (тухайлбал төлбөрийн чадваргүй болсон үе дэх алдагдлын далайц), алдагдал үүсэх магадлал болон эрсдэлд өртөх боломжтой зээл ба авлагын дүнгийн үржвэр юм. Төлбөр төлөгдөхгүй байх магадлал болон алдагдал үүсэх магадлалын үнэлгээ нь дээр өгүүлсэнчлэн ирээдүйг таамаглаж буй мэдээллээр залруулагдсан түүхэн мэдээлэлд үндэслэдэг.

Тайлагналын өдрийн байдлаар дансны үнээрээ толилуулагдсан эрсдэлтэй санхүүгийн хөрөнгийг Группийн зээлдэгчийн ирээдүйд шаардагдах санхүүжилтийн хэмжээ болон ирээдүйг таамаглаж буй мэдээллүүд ашиглан тодорхойлно.

Тайлангийн өдрөөрх эрсдэлд өртөх магадлалтай зээл ба авлага нь тухайн санхүүгийн хөрөнгийн дансны үнээрээ илэрхийлэгдсэн.

Санхүүгийн хөрөнгийн хувьд хүлээгдэж буй зээлийн алдагдал нь гэрээний дагуу Группийн хүлээн авах эрх бүхий нийт мөнгөн урсгал болон Группийн хүлээн авахаар тооцоолсон бүх мөнгөн гүйлгээг үр ашигт хүүгийн аргаар дискаунтчилсан дүнгийн зөрүүгээр тооцоологддог.

Хэрэв өмнөх тайлант үед санхүүгийн хэрэгслийн алдагдлын нөөц сан нь нийт хугацаанд хүлээгдэж буй зээлийн алдагдлаар хэмжигдсэн хэдий ч тайлант жилийн эцэст нийт хугацаанд хүлээгдэж буй зээл ба авлагын алдагдлын шалгуурыг хангаагүй бол Групп хялбарчилсан аргачлал ашигласан хөрөнгөөс бусад санхүүгийн хөрөнгийн хувьд тайлант жилийн эцсээрх 12 сарын хүлээгдэж буй зээлийн алдагдлыг тооцоолдог.

Групп санхүүгийн бүх хэрэгслийн үнэ цэнийн олз гарзыг тухайн холбогдох дансны үнэ цэнийн хасагдуулга дансаар дамжуулан дансны үнэд залруулж бүртгэнэ.

2.10.3 Санхүүгийн хөрөнгийг данснаас хасах

Групп нь зөвхөн санхүүгийн хөрөнгийн мөнгөн урсгалыг хүлээн авах эрх дуусгавар болсон эсвэл санхүүгийн хөрөнгийн мөнгөн урсгалыг хүлээн авах эрх ба хөрөнгийг эзэмшихтэй холбоотой бүх эрсдэл болон өгөөжийг бусдад шилжүүлсэн үед санхүүгийн хөрөнгийг данснаас хасна.

Хорогдуулсан өртгөөрх санхүүгийн хөрөнгийг данснаас хасахдаа тухайн хөрөнгийн дансны үнэ ба хүлээн авсан дүн болон авлагын нийлбэрийн зөрүүг ашиг, алдагдлын тайланд хүлээн зөвшөөрнө.

**ГОВЬ ХК БОЛОН ТҮҮНИЙ ОХИН КОМПАНИУД
2021 ОНЫ 12 ДУГААР САРЫН 31-НИЙ ӨДРӨӨР ДУУСГАВАР БОЛСОН ТАЙЛАНТ ЖИЛИЙН
НЭГТГЭСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД
(МЯНГАН ТӨГРӨГӨӨР)**

2. Нягтлан бодох бүртгэлийн үндсэн бодлогын хураангуй (үргэлжлэл)

2.11 Санхүүгийн өр төлбөр ба өмч

2.11.1 Өр төлбөр эсвэл өмчөөр ангилах

Өрийн болон өмчийн хэрэгслийг тэдгээрийн гэрээгээр хүлээсэн нөхцөлийн бодит байдал ба санхүүгийн өр төлбөр болон өмчийн хэрэгслийн тодорхойлолтод үндэслэн өр эсвэл өмчийн хэрэгслээр ангилдаг.

2.11.2 Өмчийн хэрэгсэл

Группийн бүх хөрөнгөөс өр төлбөрийг хассаны дараа үлдэх хэсгээс хувь хүртэх нөхцөл бүхий аливаа гэрээг өмчийн хэрэгсэл гэдэг. Группээс гаргаж байгаа өмчийн хэрэгслийг хүлээн авсан мөнгөнөөс санхүүгийн хэрэгслийг гаргахтай холбоотой шууд зардлыг хассан дүнгээр хэмжиж бүртгэдэг.

2.11.3 Санхүүгийн өр төлбөр

Бүх санхүүгийн өр төлбөрийг анх бүртгэсний дараа үр ашигт хүүгийн аргыг ашиглан хорогдуулсан өртгөөр бүртгэдэг. Группийн санхүүгийн өр төлбөр нь үр ашигт хүүгийн аргыг ашиглан хорогдуулсан өртгөөр хэмжсэн санхүүгийн хэрэгслүүдээс бүрддэг.

2.11.3.1 Хорогдуулсан өртгөөрх санхүүгийн өр төлбөр

Үр ашигт хүүгийн арга гэдэг нь санхүүгийн өр төлбөрийн хорогдуулсан өртгийг тооцож, холбогдох хугацааны туршид хүүгийн зардлыг хуваарилах арга юм. Үр ашигт хүүгийн хувь нь ирээдүйд төлөхөөр тооцоолсон бүх мөнгөн төлбөр (үр ашигт хүүгийн хувьд нөлөөлөх бүхий л төлбөр хураамж, ажил гүйлгээний зардал, хөнгөлөлт урамшууллыг багтаасан)-ийг санхүүгийн өр төлбөрийн хугацааны туршид эсвэл шаардлагатай тохиолдолд түүнээс богино хугацаанд хорогдуулахад хэрэглэдэг хүүгийн хувь юм.

2.12.3.2 Санхүүгийн өр төлбөрийг данснаас хасах

Групп нь санхүүгийн өр төлбөрийг зөвхөн гэрээний үүрэг биелэгдсэн, цуцлагдсан эсвэл гэрээний хугацаа дууссан тохиолдолд данснаас хасна. Данснаас хасч буй санхүүгийн өр төлбөрийн дансны үнэ ба төлсөн дүн болон өглөгийн нийлбэрийн зөрүүг ашиг, алдагдлын тайланд хүлээн зөвшөөрнө.

2.12 Орлого хүлээн зөвшөөрөлт

СТОУС 15-ын дагуу Групп нь гэрээнд заасан гүйцэтгэлийн үүрэг хангагдсан буюу бүтээгдэхүүн, үйлчилгээний хяналтыг худалдан авагч талд шилжүүлсэн тохиолдолд орлогыг хүлээн зөвшөөрнө.

Гүйцэтгэлийн үүрэг гэдэг нь өөр хоорондоо ялгаатай бүтээгдэхүүн, үйлчилгээг (бараа үйлчилгээний багц) нийлүүлэх үүргийг хэлнэ.

Дараах шалгууруудын аль нэг нь хангагдсан тохиолдолд Групп холбогдох гүйцэтгэлийн үүргийг тодорхой хугацааны туршид биелэгдэх гүйцэтгэлийн үүрэг гэж үзэж тэрхүү хугацааны туршид орлогоо хэсэгчлэн хүлээн зөвшөөрнө. Үүнд:

- Групп гүйцэтгэлийн үүргээ биелүүлсэн цаг хугацаатай зэрэгцэн, уг ажлын гүйцэтгэлээр дамжуулан худалдан авагч үр өгөөж хүртэх;
- Группийн гүйцэтгэлийн үүргийн биелэлт нь ямар нэг хөрөнгийг бий болгодог эсвэл хөрөнгийн үнэ цэнийг нэмэгдүүлдэг бөгөөд уг хөрөнгө бий болсон эсвэл үнэ цэнэ нь нэмэгдэх бүрд худалдан авагч хяналтыг өөртөө авах; эсвэл
- Группийн гүйцэтгэлийн үүргийн биелэлтээр дамжин бий болж буй хөрөнгийг Групп ашиглаж үр өгөөж хүртэх боломжгүй хэдий ч гүйцэтгэлийн үүрэг хангагдах бүрд төлбөр хүлээн авах эрхтэй байх.

Бусад тохиолдолд, худалдан авагч нь өөр хоорондоо ялгаатай бүтээгдэхүүн эсвэл үйлчилгээний хяналтыг авах үед тодорхой нэг хугацаанд хангагдах гүйцэтгэлийн үүрэг гэж үзэж орлогыг хүлээн зөвшөөрнө.

**ГОВЬ ХК БОЛОН ТҮҮНИЙ ОХИН КОМПАНИУД
2021 ОНЫ 12 ДУГААР САРЫН 31-НИЙ ӨДРӨӨР ДУУСГАВАР БОЛСОН ТАЙЛАНТ ЖИЛИЙН
НЭГТГЭСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД
(МЯНГАН ТӨГРӨГӨӨР)**

2. Нягтлан бодох бүртгэлийн үндсэн бодлогын хураангуй (үргэлжлэл)

2.12 Орлого хүлээн зөвшөөрөлт (үргэлжлэл)

Орлогыг худалдан авагчтай байгуулсан гэрээний дагуу Группийн хүлээн авах эрхтэй гэж үзэж буй төлбөрийн дүнд үндэслэн хэмжинэ. Групп нь гэрээнд заасан гүйцэтгэлийн үүрэг хангагдсан буюу тусгайлан бүтээгдэхүүн, үйлчилгээний хяналтыг худалдан авагч талд шилжүүлсэн тохиолдолд орлогыг хүлээн зөвшөөрнө.

Гэрээний хөрөнгө нь хөрөнгийг худалдан авагчид шилжүүлсэн боловч бүтээгдэхүүн эсвэл үйлчилгээтэй холбоотой төлбөрийг Групп хүлээн авах эрх үүсээгүй үед бий болох хөрөнгө юм. Уг гэрээний хөрөнгийн үнэ цэнийн бууралтыг СТОУС 9-ийн дагуу хэмжинэ. Эсрэгээрээ, авлага нь тодорхой хугацааны дотор төлөгдөх, цаг хугацаанаас өөр хүчин зүйлээс хамааралгүй, төлбөр хүлээн авах эрх юм.

Гэрээний өр төлбөр нь худалдан авагчаас төлбөр хүлээн авсан боловч худалдан авагчид барааг шилжүүлэх эсвэл үйлчилгээ үзүүлэх (төлөх ёстой төлбөрийн хэмжээ) Группийн үүргийг илэрхийлнэ.

Нэг гэрээтэй холбоотой гэрээний хөрөнгө ба гэрээний өр төлбөрийг цэвэр дүнгээр нь тайлагнана.

Группийн орлого нь дараах үндсэн эх үүсвэрээс бүрддэг:

- a) Барааны борлуулалт;
- b) Үйлчилгээний орлого;
- c) Бусад орлого.

2.12.1 Барааны борлуулалт

Групп нэхмэл, оёмол болон сүлжмэл ноолууран бүтээгдэхүүнийг жижиглэнгийн болон бөөний худалдаагаар борлуулдаг.

Бөөний худалдан авагчид хийсэн борлуулалтыг тухайн бүтээгдэхүүний хяналтыг худалдан авагчид шилжүүлсэн үед бүртгэдэг. Хяналт шилжсэн гэдэг нь бүтээгдэхүүнийг бөөний худалдан авагчид хүргэсэн, бөөний худалдан авагч нь тухайн бүтээгдэхүүний борлуулалтын суваг болон бүтээгдэхүүний үнэтэй холбоотой шийдвэр гаргах эрх худалдан авагчид бүрэн шилжсэнийг хэлнэ. Бөөний худалдан авагчтай байгуулсан гэрээнд заасан тодорхой цэгт барааг хүргүүлсэн, бараатай холбоотой бүхий л эрсдэл бөөний худалдан авагчид шилжсэн, худалдан авагч гэрээнд заасан барааг хүлээн авснаа зөвшөөрсөн зэрэг барааны өмчлөл ба эрсдэлтэй холбоотой бүх нөхцөл биелсэн үед барааг худалдан авагчид хүргэсэн гэж үзнэ.

Барааг худалдан авагчид хүргэсэн тухайн цаг үед буюу төлбөрийг хүлээн авах нь тодорхой бөгөөд төлбөрийг хүлээн авах нь зөвхөн цаг хугацааны асуудал болсон үед авлагыг бүртгэнэ.

Жижиглэн худалдааны борлуулалтын орлогыг барааны хяналтыг шилжүүлсэн үед буюу худалдан авагч дэлгүүрт барааг худалдан авсан үед бүртгэнэ. Худалдан авагч барааг худалдан авмагц гүйлгээний төлбөрийг нэхэмжилдэг.

Группийн бодлогын дагуу жижиглэнгийн худалдан авагчид худалдан авсан бараагаа 7 хоногийн дотор, бөөний худалдан авагчид гэрээгээр тохирсон хязгаарт багтаан буцаах эрхтэй. Тиймээс гэрээний өр төлбөр (буцаагдах боломжит өр төлбөр) болон буцаах эрхтэй бараагаарх хөрөнгө (эргэлтийн хөрөнгөөр тайлагнагдсан)-ийг буцаагдах боломжит дүнд үндэслэн бүртгэнэ.

Хувьсах төлбөртэй холбогдсон тодорхойгүй хүчин зүйлс нь хожим тодорхой болоход хүлээн зөвшөөрөгдсөн орлогын дүнд өндөр нөлөөгүй бол хувьсах төлбөрийн тооцоолсон дүнг ажил гүйлгээний үнэд оруулан тооцно.

**ГОВЬ ХК БОЛОН ТҮҮНИЙ ОХИН КОМПАНИУД
2021 ОНЫ 12 ДУГААР САРЫН 31-НИЙ ӨДРӨӨР ДУУСГАВАР БОЛСОН ТАЙЛАНТ ЖИЛИЙН
НЭГТГЭСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД
(МЯНГАН ТӨГРӨГӨӨР)**

2. Нягтлан бодох бүртгэлийн үндсэн бодлогын хураангуй (үргэлжлэл)

2.12 Орлого хүлээн зөвшөөрөлт (үргэлжлэл)

2.12.2 Үйлчилгээний орлого

Үйлчилгээний орлого нь холбоотой талууд болон бусад харилцагчид үзүүлдэг хими цэвэрлэгээ болон хувь захиалгын үйлчилгээтэй холбоотой.

Групп гүйцэтгэлийн үүргээ биелүүлэх үед уг гүйцэтгэлээр дамжуулан харилцагч үр өгөөж хүртэлх болон хяналтыг нэгэн зэрэг шилжүүлэн авснаар борлуулалтын орлогыг үйлчилгээ үзүүлж буй хугацааны туршид хүлээн зөвшөөрнө.

Гүйцэтгэлийн үүргийн ахиц дэвшлийг гарцын аргаар хэмжих бөгөөд тодорхой өдөр хүртэл харилцагчид шилжүүлсэн бараа, үйлчилгээний бодит үнэ цэнийг Группийн гэрээний дагуу шилжүүлэхээр амласан үлдсэн бараа, үйлчилгээнд ногдох дүнгээр орлого хүлээн зөвшөөрнө.

2.12.3 Бусад орлого

Бусад орлого нь түүхий эд материал болон хагас боловсруулсан бүтээгдэхүүнийг дотоодын харилцагчид борлуулдагтай холбоотой. Бүтээгдэхүүнийг Группийн агуулахаас илгээж, бүтээгдэхүүний хяналтыг харилцагч авах үед бусад орлогыг хүлээн зөвшөөрдөг. Тодорхой нэг хугацаанд борлуулалтын нэхэмжлэх үүсч орлого хүлээн зөвшөөрдөг. Орлогыг Группийн харилцагчтай байгуулсан гэрээгээр авах эрхтэй хүлээгдэж буй төлбөрийг үндэслэн хэмжинэ.

Групп нь гүйцэтгэлийн үүргээ биелүүлж, тухайлбал бараа бүтээгдэхүүн, үйлчилгээний хяналтыг харилцагчид шилжүүлж, ялангуяа бараа харилцагчийн тодорхой байршилд (хүргэлт) хүргэгдсэн үед бусад орлогыг хүлээн зөвшөөрнө.

2.12.4 Буцаах эрхтэй бараагаарх хөрөнгө болон өр төлбөр

Буцаах эрхтэй бараагаарх хөрөнгө

Буцаах эрхтэй бараагаарх хөрөнгө нь харилцагчаас буцаагдаж ирэхээр хүлээгдэж буй барааг хүлээн авах Группийн эрхийг илэрхийлнэ. Хөрөнгийг барааны өмнөх дансны үнээс буцаагдаж ирэх барааны боломжит үнийн бууралтыг багтаасан барааг буцаах үед гарах хүлээгдэж буй зардлыг хасч хэмжинэ. Групп буцаагдахаар хүлээгдэж буй барааны хөрөнгийн хэмжилтэд орох аливаа өөрчлөлт болон үнэ цэнийн аливаа нэмэлт бууралт байгаа эсэхийг үнэлж шинэчилдэг. Өмнөх жилүүдэд тогтмол хэмжээний барааны буцаалт хийгдэж байсан тул мэдэгдэхүйц хэмжээний орлогын буцаалт бүртгэгдэх магадлал бага байна гэж үздэг.

Буцаах эрхтэй барааны өр төлбөр

Буцаах эрхтэй барааны өр төлбөр нь харилцагчаас хүлээн авсан нийт төлбөр (эсвэл авлага) эсвэл төлбөрийн зарим хэсгийг буцаан олгох үүрэг хариуцлага бөгөөд Групп харилцагчид буцаан олгоно гэж хүлээгдэж буй тооцоолсон дүнгээр хэмжигдэнэ. Групп тайлант үе бүрийн эцэст буцаах эрхтэй барааны өр төлбөр (ба гүйлгээний үнийн харгалзах өөрчлөлт)-ийн тооцооллыг шинэчилдэг.

2.13 Түрээс

2.13.1 Түрээсийн тодорхойлолт

Хэрвээ тодорхой төлбөртэйгөөр тогтсон хугацааны туршид, тодорхой хөрөнгийг ашиглаж, хянах эрх үүссэн бол тухайн гэрээг түрээсийн гэрээ эсвэл уг гэрээнд түрээсийн зүйл агуулагдсан байна гэж үзнэ.

**ГОВЬ ХК БОЛОН ТҮҮНИЙ ОХИН КОМПАНИУД
2021 ОНЫ 12 ДУГААР САРЫН 31-НИЙ ӨДРӨӨР ДУУСГАВАР БОЛСОН ТАЙЛАНТ ЖИЛИЙН
НЭГТГЭСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД
(МЯНГАН ТӨГРӨГӨӨР)**

2. Нягтлан бодох бүртгэлийн үндсэн бодлогын хураангуй (үргэлжлэл)

2.13 Түрээс (үргэлжлэл)

2.13.1 Түрээсийн тодорхойлолт (үргэлжлэл)

СТОУС 16-г анх хэрэгжүүлэх үед эсвэл дараа нь бизнесийн нэгдэлтэй холбоотойгоор үүссэн болон өөрчилсөн гэрээнүүдийг Групп СТОУС 16-д тодорхойлсны дагуу гэрээ нь түрээсийн гэрээ эсвэл түрээсийн зүйл агуулагдсан эсэхийг гэрээг өөрчилсөн өдөр эсвэл худалдан авалтын өдрийн аль тохиромжтой өдрөөр үнэлнэ. Гэрээний нөхцөл дараа нь өөрчлөгдөөгүй бол дахин үнэлэх шаардлагагүй.

2.13.2 Түрээслэгч - Групп

Гэрээний зүйл тус бүрийн төлбөрийн хуваарилалт

Групп нь түрээсийн зүйл ба нэмэлтээр нэг эсвэл түүнээс дээш түрээс эсвэл түрээсийн бус зүйл агуулсан гэрээний хувьд түрээсийн зүйлийн гэрээ нэг бүрийн төлбөрийг түрээсийн ба түрээсийн бус зүйлсийн нэг бүрийн үнийн нийлбэр дээр суурилан хуваарилна.

Богино хугацаат түрээс ба бага үнэтэй хөрөнгийн түрээс

Групп нь гэрээний хугацаа нь 12 сар ба түүнээс бага хугацаанд түрээслэх худалдан авах нөхцөлгүй дэлгүүр болон агуулахуудын түрээсийг богино хугацаат түрээсээр хүлээн зөвшөөрнө. Бага үнэтэй богино хугацаат түрээсийн төлбөр ба бага үнэтэй хөрөнгийн түрээсийг мөн адил хүлээн зөвшөөрнө. Богино хугацаат түрээс болон бага үнэтэй хөрөнгийн түрээсийг шулуун шугамын арга эсвэл бусад системчлэгдсэн аргууд дээр суурилан түрээсийн хугацаанд зардлаар хүлээн зөвшөөрнө.

Ашиглах эрхтэй хөрөнгө

Ашиглах эрхтэй хөрөнгийн өртөгт дараах зүйлс багтана:

- Түрээсийн өр төлбөрийн анх тооцсон дүн;
- Түрээс эхэлснээс эсвэл эхлэхээс өмнө төлсөн түрээсийн төлбөрөөс түрээснээс авсан урамшууллыг хассан дүн;
- Группийн зарцуулсан анхдагч шууд зардлууд; болон
- Түрээсийн шаардсан нөхцөлийг бүрдүүлэх зорилгоор тодорхой хөрөнгийг буулгах, нүүлгэх, хөрөнгө байрлах газрыг сэргээх эсвэл тухайн хөрөнгийг сэргээхэд Группээс гарсан зардлын тооцоолсон дүн.

Ашиглах эрхтэй түрээсийн хөрөнгийг өртгөөс нь үнэ цэнийн бууралт болон хуримтлагдсан элэгдлийг хассан дүнгээр хэмждэг ба түрээсийн өр төлбөрт хийгдсэн аливаа өөрчлөлтөөр залруулдаг.

Групп нь түрээсийн гэрээ дуусгавар болох үед тодорхой түрээсийн хөрөнгийн өмчлөлийг шилжүүлэн авах бол ашиглах эрхтэй түрээсийн хөрөнгийг түрээс эхэлсэн өдрөөс эхлэн ашиглагдах хугацаа дуусгавар болох хүртэл элэгдүүлнэ. Өөрөөр заагаагүй бол, ашиглах эрхтэй түрээсийн хөрөнгийн тооцоолсон ашиглагдах хугацаа ба түрээсийн хугацааны аль багаар нь шулуун шугамын аргаар элэгдүүлнэ.

Групп нь хөрөнгө оруулалтын зориулалттай хөрөнгө болон бараа материалын тодорхойлолтод нийцээгүй ашиглах эрхтэй хөрөнгийг нэгтгэсэн санхүүгийн тайланд тусдаа мөрөөр толилуулна.

Буцаан авах түрээсийн барьцаа

Төлөгдсөн буцаан авах түрээсийн барьцааг СТОУС 9 *Санхүүгийн хэрэглүүр*-ийн дагуу бодит үнэ цэнээр нь анх хүлээн зөвшөөрнө. Анх хүлээн зөвшөөрсөн бодит үнэ цэнийн залруулга нь нэмэлт түрээсийн төлбөр байх ба ашиглах эрхтэй хөрөнгийн өртөгт оруулан бүртгэнэ.

**ГОВЬ ХК БОЛОН ТҮҮНИЙ ОХИН КОМПАНИУД
2021 ОНЫ 12 ДУГААР САРЫН 31-НИЙ ӨДРӨӨР ДУУСГАВАР БОЛСОН ТАЙЛАНТ ЖИЛИЙН
НЭГТГЭСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД
(МЯНГАН ТӨГРӨГӨӨР)**

2. Нягтлан бодох бүртгэлийн үндсэн бодлогын хураангуй (үргэлжлэл)

2.13 Түрээс (үргэлжлэл)

2.13.2 Түрээслэгч - Групп (үргэлжлэл)

Түрээсийн өр төлбөр

Групп нь түрээс эхэлсэн өдрөөр төлөгдөөгүй байсан түрээсийн төлбөрийн өнөөгийн үнэ цэнээр түрээсийн өр төлбөрийг хүлээн зөвшөөрнө. Түрээсийн өр төлбөрийн өнөөгийн үнэ цэнийг тооцоход Групп нь түрээсийн хүүгийн түвшин тодорхойлох боломжгүй үед түрээс эхлэх өдрөөр түрээсийн гэрээний нуугдмал хүү мэдэгдэхгүй бол зээлийн өсөн нэмэгдэх хүүг ашиглана.

Түрээсийн төлбөрт дараах зүйлс багтана:

- Тогтмол төлбөрүүдээс (бодит тогтмол төлбөрүүд) түрээсийн урамшууллыг хассан дүн;
- Гэрээ эхлэх өдрөөр үнийн индекс эсвэл ханшийг ашиглан тодорхойлогдсон үнийн индекс эсвэл ханшнаас хамааралтай хувьсах түрээсийн төлбөрүүд;
- Үлдэх өртгийн баталгаагаар Группээс төлөгдөх боломжтой төлбөрийн дүн;
- Группийн худалдан авах сонголтоо хэрэгжүүлэх нь үндэслэлтэйгээр тодорхой бол уг сонголтыг хэрэгжүүлэх үнэ; болон
- Түрээсийн гэрээнд Групп нь түрээсийн хугацааг цуцлах эрхтэй үед түрээсийн гэрээг цуцлахад үүсэх торгууль.

Хувьсах төлбөртэй түрээсийн төлбөрийг гэрээ хэрэгжиж эхэлсэн өдрөөрх түрээсийн зах зээлийн үнээр анх хүлээн зөвшөөрнө. Үнийн индекс эсвэл ханшнаас хамааралгүй хувьсах түрээсийн төлбөрийг түрээсийн өр төлбөр ба ашиглах эрхтэй түрээсийн хөрөнгийн дүнд оруулахгүй ба түрээсийн төлбөр гарсан тохиолдолд эсвэл нөхцөл үүссэн үед зардлаар хүлээн зөвшөөрнө.

Гэрээ хэрэгжиж эхэлснээс хойш түрээсийн өр төлбөрийг хүүгийн өсөлт ба түрээсийн төлбөрийн дүнгээр тохируулна.

Дараах тохиолдолд Групп нь түрээсийн өр төлбөрийг (ашиглах эрхтэй түрээсийн хөрөнгөтэй холбоотой залруулгын хамт бүртгэж) дахин хэмжинэ:

- Түрээсийн хугацаа өөрчлөгдсөн эсвэл худалдан авах нөхцөлтэй гэрээтэй үед дахин үнэлгээ хийсэн өдрөөрх хорогдуулалтын түвшинг ашиглан хорогдуулсан түрээсийн төлбөрөөр хэмжигдэх түрээсийн өр төлбөрийг дахин үнэлж өөрчлөлт орсон;
- Анх ашигласан хорогдуулалтын түвшинг ашиглан хорогдуулсан түрээсийн төлбөрөөр хэмжигдэх түрээсийн өр төлбөрийг тодорхойлох үед гарсан түрээсийн зах зээлийн түвшин өөрчлөгдсөнөөр түрээсийн төлбөр өөрчлөгдсөн.

Түрээсийн өр төлбөрийг санхүүгийн байдлын тайланд тусад нь толилуульж, холбогдох тодруулгыг мөн тусад нь харуулна.

Түрээсийн гэрээний өөрчлөлт

Групп нь дараах тохиолдолд түрээсийн өөрчлөлтийг тусдаа түрээсээр бүртгэнэ:

- өөрчлөлт нь нэмэлтээр нэг болон түүнээс дээш тодорхой хөрөнгө ашиглах эрх үүсгэж, түрээсийн зүйлийг нэмэгдүүлсэн; ба
- түрээсийн үзүүлэлтүүд нь түрээсийн гэрээ тус бүр дээр тусгайлан заасан нөхцөл үүссэн үед түрээсийн зүйлийг нэмэгдүүлэхэд хэмжигдэхүйц нэг бүрийн үнээр өссөн.

Групп нь тусдаа түрээсээр бүртгэгдэхгүй түрээсийн өөрчлөлтийн хувьд өөрчлөгдсөн түрээсийн гэрээний хугацааг харгалзан өөрчлөлт орсон өдрөөрх шинэчлэгдсэн хорогдуулалтын түвшинг ашиглан шинэчлэгдсэн түрээсийн төлбөрийг хорогдуулан тооцсон түрээсийн өр төлбөрийг хүлээн зөвшөөрнө.

**ГОВЬ ХК БОЛОН ТҮҮНИЙ ОХИН КОМПАНИУД
2021 ОНЫ 12 ДУГААР САРЫН 31-НИЙ ӨДРӨӨР ДУУСГАВАР БОЛСОН ТАЙЛАНТ ЖИЛИЙН
НЭГТГЭСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД
(МЯНГАН ТӨГРӨГӨӨР)**

2. Нягтлан бодох бүртгэлийн үндсэн бодлогын хураангуй (үргэлжлэл)

2.13 Түрээс (үргэлжлэл)

2.13.2 Түрээслэгч - Групп (үргэлжлэл)

Түрээсийн гэрээний өөрчлөлт (үргэлжлэл)

Групп нь түрээсийн өр төлбөр шинэчлэгдсэн тохиолдолд ашиглах эрхтэй хөрөнгийн дүнг тохируулж бүртгэнэ. Өөрчлөгдсөн түрээсийн гэрээнд түрээсийн зүйл ба нэмэлтээр нэг эсвэл түүнээс дээш түрээс эсвэл түрээсийн бус зүйл агуулсан гэрээний хувьд түрээсийн зүйлийн гэрээ нэг бүрийн төлбөрийг түрээсийн зүйлийн холбогдох нэг бүрийн үнэ ба түрээсийн бус зүйлийн нэг бүрийн үнийн нийлбэр дээр суурилан хуваарилна.

Үйл ажиллагааны түрээсийн нийт төлбөрийг түрээсийн хугацаанд шулуун шугамын арга ашиглан зардлаар бүртгэдэг. Үйл ажиллагааны түрээстэй холбоотой болзошгүй төлбөрийг тэдгээрийг гарсан жилд зардлаар бүртгэдэг. Үйл ажиллагааны түрээсийн гэрээний дагуу урамшуулал авсан бол түүнийг өр төлбөр гэж бүртгэдэг ба түрээсийн хугацаанд шулуун шугамын арга ашиглан түрээсийн өглөгийг бууруулж, зардлаар бүртгэдэг.

2.13.3 Түрээслүүлэгч - Групп

Түрээсийн гэрээгээр ихэнх эрсдэл ба өгөөжийг түрээслэгчид шилжүүлж байгаа бол түрээсийг санхүүгийн түрээсээр ангилна. Дээрхээс бусад бүх түрээс нь үйл ажиллагааны түрээсээр ангилагдана.

Үйл ажиллагааны түрээсийн орлогыг түрээсийн нийт төлбөрийг түрээсийн хугацаанд шулуун шугамын арга ашиглан бүртгэдэг. Түрээсийн гэрээ байгуулах үед гарсан нэмэлт зардлуудыг түрээсийн хөрөнгө оруулалт дээр нэмж бүртгэж, түрээсийн хугацаанд шулуун шугамын аргаар хорогдуулдаг.

2.14 Гадаад валютын ажил гүйлгээ

Группийн бие даасан компани бүрийн хувьд санхүүгийн тайланг бэлтгэхдээ тухайн компанийн бүртгэлийн валютаас бусад валютыг (гадаад валют) ажил гүйлгээ гарсан өдрийн ханшаар хөрвүүлэн бүртгэсэн.

Төгрөгөөс бусад мөнгөн тэмдэгт нь гадаад валют гэж тооцогддог ба гадаад валютаар хийгдсэн гүйлгээнүүд нь тухайн гүйлгээний өдрийн зах зээлийн ханшаар төгрөг рүү хөрвүүлэгддэг.

Гадаад валютаар илэрхийлэгдсэн мөнгөн хөрөнгө болон өр төлбөр нь тухайн нэгтгэсэн санхүүгийн байдлын тайлангийн өдрийн ханшаар төгрөг рүү хөрвүүлэгддэг. Гадаад валютаар илэрхийлэгдсэн мөнгөн хөрөнгө болон өр төлбөрүүдийн гүйлгээ хийгдсэн өдрөөс хойших ханшийн өөрчлөлтөөс үүсэн гарах өөрчлөлтийг гарсан цаг хугацаанд нь ашиг, алдагдлаар бүртгэнэ.

Гадаад валютаар илэрхийлэгдсэн мөнгөн бус хөрөнгө ба өр төлбөр нь тухайн гүйлгээний өдрийн ханшаар хөрвүүлэгддэг.

Нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан бэлтгэхтэй холбоотойгоор, Группийн гадаад үйл ажиллагааны хөрөнгө болон өр төлбөрийг тайлант хугацаа бүрийн эцсийн өдрийн ханшаар төгрөг рүү хөрвүүлдэг. Тайлант хугацааны турш дахь орлого болон зардлын зүйлсийг хөрвүүлэхдээ тухайн тайлант хугацааны дундаж ханшийг ашиглан хөрвүүлдэг ба тухайн тайлант хугацаанд ханшийн хэлбэлзэл өндөр байх тохиолдолд ажил гүйлгээ үүссэн өдрийн ханшийг ашиглан хөрвүүлдэг.

Ханшийн зөрүүнээс үүссэн зөрүүг бусад дэлгэрэнгүй орлогын тайланд тусган эздийн өмчийн хэсэгт хуримтлуулан бүртгэнэ.

2.15 Зардал хүлээн зөвшөөрөлт

Зардлыг нэгтгэсэн ашиг, алдагдал болон бусад дэлгэрэнгүй орлогын тайланд зардлын чиг үүргийн аргыг ашиглан тайлагнадаг.

**ГОВЬ ХК БОЛОН ТҮҮНИЙ ОХИН КОМПАНИУД
2021 ОНЫ 12 ДУГААР САРЫН 31-НИЙ ӨДРӨӨР ДУУСГАВАР БОЛСОН ТАЙЛАНТ ЖИЛИЙН
НЭГТГЭСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД
(МЯНГАН ТӨГРӨГӨӨР)**

2. Нягтлан бодох бүртгэлийн үндсэн бодлогын хураангуй (үргэлжлэл)

2.15 Зардал хүлээн зөвшөөрөлт (үргэлжлэл)

Борлуулсан бүтээгдэхүүний өртөгт борлуулсан барааны бүтээгдэхүүнтэй шууд холбоотой зардлууд багтдаг. Группийн үйл ажиллагааны зардалд ерөнхий ба удирдлагын, борлуулалт ба маркетингийн болон бусад бизнесийн үйл ажиллагааны зардлууд ордог.

2.16 Зээлийн өртөг

Групп бэлтгэл шаардагдах хөрөнгийн худалдан авалт, барилгын ажил, эсвэл үйлдвэрлэлтэй шууд хамааралтай зээлийн зардлыг тухайн хөрөнгийн өртгийн хэсэг гэж капиталжуулдаг. Бусад зээлийн өртгийг гарсан тайлант үед нь зардлаар хүлээн зөвшөөрдөг. Бэлтгэл шаардагдах хөрөнгө гэдэг нь зориулалтын дагуу ашиглах эсвэл борлуулахад зориулж бэлтгэхэд үлэмж хэмжээний цаг хугацаа зайлшгүй шаарддаг хөрөнгө юм.

Бэлтгэл шаардагдах хөрөнгийг олж бэлтгэх зориулалтаар тусгайлан авсан зээлийн санхүүжилттэй холбогдуулан Групп тухайн хөрөнгийн дүнд капиталжуулах боломжтой зээлийн өртгийн дүнг тайлант үеийн туршид гарсан зээлийн бодит зардлаас тухайн зээлийн түр зуурын хөрөнгө оруулалтаас олсон аливаа орлогыг хасч тодорхойлно. Групп бусад зээлийн өртгийг нэн даруй зардал гэж хүлээн зөвшөөрнө. Групп ерөнхий зориулалтаар авсан бөгөөд бэлтгэл ажил шаардагдах хөрөнгийг олж бэлтгэх зориулалтаар ашиглаж байгаа зээлийн санхүүжилтийн хүрээнд, капиталжуулах боломжтой зээлийн өртгийн дүнг тухайн хөрөнгийн зарлагын капиталжуулалтын түвшинг ашиглаж тодорхойлох ёстой. Капиталжуулалтын түвшин нь бэлтгэл шаардагдах хөрөнгөд зориулж Группийн тусгайлан авсан зээлээс бусад тайлант үеийн туршид төлөгдөөгүй зээлд тохирох зээлийн өртгийн жинлэсэн дундаж болно. Тайлант үед капиталжуулсан зээлийн өртгийн дүн нь тухайн тайлант үед гарсан зээлийн өртгийн дүнгээс хэтрэх ёсгүй.

2.17 Ажилчдын тэтгэмж

Групп нь тайлант хугацаанд ажилчдад олгох цалингийн зардлаас төлсөн төлбөрийг хассан цэвэр дүнгээр өрийг бүртгэдэг. Түүнчлэн, Групп нь ойрын хугацаанд мөнгөн шагнал олгох, ашиг хуваарилах хөтөлбөрийн хүрээнд төлөх дүнгээр өр бүртгэдэг. Ингэхдээ Групп нь ажилчдынхаа үзүүлсэн үйлчилгээний үр дүнд ийнхүү төлөхөөр хуулиар хүлээсэн эсвэл үүсмэл үүрэг хүлээсэн бөгөөд холбогдох өрийн дүнг найдвартайгаар тооцоолох боломжтой бол өрийн санг бүртгэдэг.

Богино хугацаат тэтгэвэр, тэтгэмжийг ажилчид үйлчилгээ үзүүлсэн үед дискаунтлаагүй сууриар хэмжиж, зардлаар хүлээн зөвшөөрдөг.

2.18 Нөөц

Групп өнгөрсөн үйл явдлын үр дүнд өнөөгийн хуулиар хүлээсэн эсвэл үүсмэл үүрэг хариуцлага хүлээсэн, уг үүрэг хариуцлагын төлбөрийг барагдуулахад эдийн засгийн өгөөж бүхий нөөц шаардлагатай гэдэг нь тодорхой болсон бөгөөд үүрэг хариуцлагын дүнг найдвартай тооцоолох боломжтой болсон үед нөөцийг хүлээн зөвшөөрдөг.

Нөөцийн хамгийн бодит тооцооллыг хийхийн тулд үйл явдал, нөхцөл байдлын хүрээлэн байгаа эрсдэл, тодорхойгүй байдал зэргийг харгалзаж үзэх ёстой. Мөнгөний цаг хугацааны үнэ цэнэ нь материаллаг нөлөөтэй бол нөөцийн дүн нь ирээдүйд хүлээгдэж буй мөнгөн урсгалын өнөөгийн үнэ цэнэ байдаг.

Нөөцийн төлбөрийг барагдуулахад шаардагдах зарлагыг бүхэлд нь эсвэл зарим хэсгийг нь өөр нэг талаас нөхөн авахаар хүлээгдэж байгаа үед, хэрэв Групп үүрэг хариуцлагынхаа дагуу төлбөрийг барагдуулсан үед нөхөн олговор хүлээн авах нь тодорхой байх нөхцөлд л зөвхөн нөхөн олговрыг хүлээн зөвшөөрөх ёстой. Нөхөн олговрыг тусад нь хөрөнгө гэж үздэг.

Нөөцийн дүнг тайлангийн хугацааны эцэст давтан шалгаж, тайлангийн үеийн хамгийн бодит тооцооллыг тусгахын тулд тохируулж байдаг. Хэрэв үүрэг хариуцлагын төлбөрийг барагдуулахад шаардагдах эдийн засгийн өгөөж бүхий нөөцийн гадагшлах урсгал нь магадлал багатай бол нөөцийн дүнг буцаадаг.

Нөөцийг зөвхөн анх нөөц гэж хүлээн зөвшөөрсөн зарлагад ашиглана.

**ГОВЬ ХК БОЛОН ТҮҮНИЙ ОХИН КОМПАНИУД
2021 ОНЫ 12 ДУГААР САРЫН 31-НИЙ ӨДРӨӨР ДУУСГАВАР БОЛСОН ТАЙЛАНТ ЖИЛИЙН
НЭГТГЭСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД
(МЯНГАН ТӨГРӨГӨӨР)**

2. Нягтлан бодох бүртгэлийн үндсэн бодлогын хураангуй (үргэлжлэл)

2.19 Болзошгүй өр төлбөр ба хөрөнгө

Аж ахуйн нэгжийн бүрэн хяналтаас гадуурх нэг болон түүнээс дээш ирээдүйн үйл явдал тохиолдох, эс тохиолдохоос хамаарч үүсэх эсэх нь тодорхойлогддог тул болзошгүй өр төлбөр ба болзошгүй хөрөнгийг бүртгэдэггүй. Эдийн засгийн өгөөжийг агуулсан нөөцийн гадагш урсгал гарах магадлал маш бага биш л бол бүх тохиолдолд болзошгүй өр төлбөрийг нэгтгэсэн санхүүгийн тайланд нэмж тодруулна.

2.20 Холбоотой тал

Групп болон Группийн толгой компани болон түүнтэй холбоотой этгээдүүдийн хооронд эдийн засгийн нөөц, ажил үйлчилгээ эсвэл үүрэг хариуцлага шилжүүлэхдээ төлбөр нэхэмжилсэн эсэхээс үл хамааран тэдгээрийн хооронд хийгдсэн ажил гүйлгээг холбоотой талуудтай хийсэн ажил гүйлгээ гэнэ. Аливаа хувь хүн эсвэл түүний гэр бүлийн ойр дотны гишүүнийг дараах тохиолдолд Групптэй холбоотой гэж үзнэ:

- Группийг хянадаг эсвэл хамтран хянадаг; эсвэл
- Группд мэдэгдэхүйц нөлөөлөлтэй; эсвэл
- Группийн эсвэл түүний толгой компанийн тэргүүлэх удирдлагын гишүүн бол.

Дараах нөхцөлүүдийн аль нэг нь хангагдаж байвал тухайн аж ахуйн нэгжийг Групптэй холбоотой гэж үзнэ:

- Тухайн аж ахуйн нэгж болон компани нь нэг Группийн бүрэлдэхүүнд багтаж байвал;
- Нэг аж ахуйн нэгж нь нөгөө аж ахуйн нэгжийн хараат компани эсвэл хамтын хяналттай компани бол (эсвэл нөгөө аж ахуйн нэгжийг багтаасан Группийн нэг аж ахуйн нэгжийнх нь хараат эсвэл хамтын хяналттай компани бол);
- Хоёр аж ахуйн нэгж хоёулаа гуравдагч талын хамтын хяналттай компани бол;
- Нэг аж ахуйн нэгж нь гуравдагч талын хамтын хяналттай компани ба харин нөгөө аж ахуйн нэгж нь уг гуравдагч талын хараат компани бол;
- Тухайн аж ахуйн нэгж нь Групп эсвэл түүнтэй холбоотой аж ахуйн нэгжийн аль нэгнийх нь ажилчдын тэтгэвэр тэтгэмжинд зориулсан ажил эрхлэлтийн дараах тэтгэмжийн төлөвлөгөө бол;
- (i)-д тодорхойлсон хувь хүн тухайн аж ахуйн нэгжид хяналт тавьдаг эсвэл хамтран хянадаг бол;
- (i)-д тодорхойлсон хувь хүн тухайн аж ахуйн нэгжид мэдэгдэхүйц нөлөөтэй эсвэл уг аж ахуйн нэгж (эсвэл түүний толгой компани)-ийн тэргүүлэх удирдлагын гишүүн бол.
- Групп болон Группийн толгой компанид үндсэн менежментийн үйлчилгээ үзүүлдэг байгууллага болон Группийн гишүүн аж ахуйн нэгж.

2.21 Татвар

Орлогын албан татварын зардал нь тухайн жилд төлөхөөр тооцсон татвар ба хойшлогдсон татварын нийлбэрээс бүрдэнэ.

2.21.1 Тухайн жилийн орлогын албан татвар

Тайлант үеийн татвар гэдэг нь өмнөх жилүүдийн татварын өрийн тохируулга болон тайлант үеийн эцэст хүчин төгөлдөр мөрдөгдөж байсан эсвэл мөрдөгдөж байгаа татварын хувь хэмжээг ашиглан тухайн жилийн татвар ногдох ашиг, татварын алдагдалд суурилан хүлээгдэж буй татварын өр эсвэл авлага юм. Татвар ногдох ашгийг тооцохдоо ирээдүйн тайлант үеийн татвар ногдох ашиг (татварын алдагдал)-ийг тодорхойлоход хэрэглэгдэх татвар ногдох орлого эсвэл татвараас хасагдах зардлаар тооцогдох түр зөрүү, мөн нягтлан бодох бүртгэлийн ашгийн татвар ногдохгүй орлого, татвараас хасагдахгүй зардал зэргийг харгалзан үздэггүй учраас татвар ногдох ашиг нь нягтлан бодох бүртгэлийн ашгаас ялгаатай байдаг.

**ГОВЬ ХК БОЛОН ТҮҮНИЙ ОХИН КОМПАНИУД
2021 ОНЫ 12 ДУГААР САРЫН 31-НИЙ ӨДРӨӨР ДУУСГАВАР БОЛСОН ТАЙЛАНТ ЖИЛИЙН
НЭГТГЭСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД
(МЯНГАН ТӨГРӨГӨӨР)**

2. Нягтлан бодох бүртгэлийн үндсэн бодлогын хураангуй (үргэлжлэл)

2.21 Татвар (үргэлжлэл)

2.21.2 Хойшлогдсон татвар

Хойшлогдсон татварыг нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан дахь хөрөнгө, өр төлбөрийн дансны үнэ болон татвар ногдуулах орлогыг тооцоход хэрэглэсэн тэдгээрийн татварын суурь хоёрын хоорондын түр зөрүүнд үндэслэн тооцдог. Бүх татвар ногдох түр зөрүүгээр хойшлогдсон татварын өрийг бүртгэдэг. Хойшлогдсон татварын хөрөнгийг бараг бүх хасагдах түр зөрүүнд тооцдог боловч ирээдүйд тэдгээр хасагдах түр зөрүүг шингээхэд хүрэлцэхүйц татвар ногдуулах ашигтай байх өндөр магадлалтай эсэхийг харгалздаг. Эдгээр хойшлогдсон татварын хөрөнгө ба өр төлбөрийг гүүдвилл болон татвар ногдуулах орлого ба санхүүгийн ашгийн аль алинд нь нөлөөлдөггүй ажил гүйлгээ (бизнесийн нэгдлээс бусад)-ний үед бусад хөрөнгө ба өр төлбөрийг анх бүртгэхэд үүссэн түр зөрүүгээр бүртгэдэггүй.

Групп түр зөрүүг өөрчлөх хугацаанд хяналт тавих боломжтой байх, мөн түр зөрүү нь ойрын ирээдүйн тайлант үед өөрчлөгдөхгүй гэсэн магадлалтай байхаас бусад тохиолдолд охин, салбар болон хараат компани дахь хөрөнгө оруулалт болон хамтарсан компани дахь хувь оролцоотой холбоотой татвар ногдох бүх түр зөрүүний хувьд хойшлогдсон татварын өр төлбөрийг хүлээн зөвшөөрөх ёстой. Түр зөрүүг ойрын ирээдүйн тайлант үед өөрчлөх магадлалтай бөгөөд татвар ногдох ашиг нь түр зөрүүгийн эсрэг ашиглагдахуйц үед охин эсвэл хараат компанид оруулсан хөрөнгө оруулалтаас үүсэх бүхий л татвар ногдох орлогоос хасагдах түр зөрүүг Групп хойшлогдсон татварын хөрөнгөөр хүлээн зөвшөөрдөг.

Хойшлогдсон татварын хөрөнгийн дансны үнийг тайлант хугацааны эцэст дахин хянаж үздэг ба хойшлогдсон татварын хөрөнгийн бүх эсвэл зарим өгөөжийг хүртэх хангалттай хэмжээний татвар ногдох ашиг олох магадлал үгүй болох үед хойшлогдсон татварын хөрөнгийн дансны үнийг бууруулдаг.

Тайлант үеийн эцсээр хүчин төгөлдөр болсон, эсвэл хүчин төгөлдөр мөрдөж байгаа татварын хувь хэмжээ (татварын хууль)-нд үндэслэн хөрөнгө нь хэрэгжих буюу өр төлбөрийг төлөх тайлант үед мөрдөгдөхөөр хүлээгдэж буй татварын хувь хэмжээгээр хойшлогдсон татварын хөрөнгө болон өр төлбөрийг хэмждэг. Тайлант үеийн эцэст Групп нь хойшлогдсон татварын өр төлбөр болон хойшлогдсон татварын хөрөнгийн дансны үнийг нөхөх буюу барагдуулах арга хэлбэрээс үүсэж байгаа татварын үр нөлөөг хойшлогдсон татварын өр төлбөр болон хойшлогдсон татварын хөрөнгийн хэмжилтэнд тусгадаг.

Тайлант үеийн татварын өр төлбөрийг тайлант үеийн татварын хөрөнгөөр суутган тооцох хууль ёсны хүчин төгөлдөр эрхтэй, орлогын татвараар тооцоо хийдэг ижил татварын албатай харьцдаг ба тайлант үеийн татварын өр төлбөр болон хөрөнгийг цэвэр сууриар барагдуулахаар төлөвлөсөн тохиолдолд хойшлогдсон татварын өр төлбөр болон хөрөнгийг цэвэр дүнгээр тооцдог.

3. Нягтлан бодох бүртгэлийн үндсэн үнэлэмж ба тооцооллын тодорхой бус байдлын эх сурвалж

Нэгтгэсэн санхүүгийн тайланг СТОУС-д нийцүүлэн бэлтгэх үйл явц нь таамаглал тооцоолол, үнэлэмж хэрэглэхийг удирдлагаас шаарддаг ба энэхүү таамаглал, тооцоолол, үнэлэмж нь нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын хэрэгжилт, нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангийн өдрөөр тайлагнагдсан хөрөнгө, өр төлбөрийн дүн, болзошгүй хөрөнгө, өр төлбөрийн тодруулга болон тайлант үед хүлээн зөвшөөрөгдсөн орлого, зардлын дүнд тус тус нөлөөлдөг. Ирээдүйд гарах бодит үр дүн нь эдгээр тооцооллоос зөрүүтэй байж болно.

Тооцоолол, түүнийг хийхэд хэрэглэсэн таамаглал, төсөөллийг байнга хянадаг. Нягтлан бодох бүртгэлийн тооцоололд хийсэн өөрчлөлтийг өөрчлөлт хийгдсэн тайлант үе болон ирээдүйн тайлант үеүдэд тус тус тусгадаг.

**ГОВЬ ХК БОЛОН ТҮҮНИЙ ОХИН КОМПАНИУД
2021 ОНЫ 12 ДУГААР САРЫН 31-НИЙ ӨДРӨӨР ДУУСГАВАР БОЛСОН ТАЙЛАНТ ЖИЛИЙН
НЭГТГЭСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД
(МЯНГАН ТӨГРӨГӨӨР)**

3. Нягтлан бодох бүртгэлийн үндсэн үнэлэмж ба тооцооллын тодорхой бус байдлын эх сурвалж (үргэлжлэл)

3.1 Нягтлан бодох бүртгэлийн үнэлэмж

3.1.1 Газрын эзэмших эрхийн ашиглалтын жил ба элэгдэл

Групп нь Монгол Улсад орших газрыг 15-аас 60 жилээр түрээсэлдэг. Монгол Улсын Газрын тухай хууль нь Монгол Улсын аж ахуйн нэгжүүдэд газрын эрх эзэмших эрх зүйн үндсийг тогтоосон.

Групп газрыг гэрээний дагуу олж эзэмшсэн бодит үнэ цэнээр нь анх бүртгэлд тусгадаг. Групп өнгөрсөн жилүүдэд газар эзэмших эрхийн хугацааг маш бага хэмжээний жил тутмын төлбөр төлж амжилттай сунгуулсан. Группийн удирдлага газар эзэмших эрхийн хугацааг бага хэмжээний төлбөр төлж, цаашид тодорхойгүй хугацаагаар эзэмшинэ гэдэгт итгэлтэй байна. Тиймээс нэгтгэсэн санхүүгийн байдлын тайланд 17,959,888 мянган төгрөгийн (2020 онд 17,959,888 мянган төгрөг) дансны үнэ бүхий газар нь үнэ цэнийн бууралтыг хассан, дахин үнэлсэн дүнгээр илэрхийлэгдсэн бөгөөд газрыг элэгдүүлдэггүй.

3.1.2 Монгол Улсын татварын систем

Зах зээлийн эдийн засагт шилжих шилжилттэй холбоотойгоор Монголын Засгийн Газар бизнес болон эдийн засгийн бүтэцд өөрчлөлт шинэчлэлтийг хийсээр байна. Үүний үр дүнд, бизнесийн үйл ажиллагаанд нөлөө үзүүлэх хууль журмууд ч мөн өөрчлөгдсөөр байна.

Өөр өөр эрх бүхий байгууллагууд татварын хуулийн хэрэгжилтэд хяналт шалгалт хийж төлбөр торгууль тавих хуулиар тогтоосон эрхтэй байдаг. Групп татварын хууль тогтоомжийн ойлголт дээрээ үндэслэн бүх татваруудыг үнэн зөв тодорхойлсон гэж итгэж байгаа боловч дээр дурдсан хүчин зүйлүүдээс үндэслэн Группд татварын эрсдэл байсаар байна.

3.1.3 Хувьсах дүнг тооцоолох болон хязгаарлалтыг үнэлэх аргыг тодорхойлох нь

Бараа бүтээгдэхүүн борлуулах зарим гэрээнүүдэд буцаах нөхцөл бүхий хувьсах хүчин зүйлийг агуулсан байдаг. Групп нь буцаан олгоно гэж таамаглаж буй дүнг тооцоход хүлээгдэж буй үнэ цэнийн арга болон хамгийн боломжит дүнгийн аргын аль тохирох аргыг ашиглан тооцоолдог.

Групп нь адил төстэй олон тооны хэрэглэгчийн гэрээнүүдийн хувьд буцаагдах эрх бүхий бараануудын хувьсах төлбөрийг тооцоолоход хүлээгдэж буй үнэ цэнийн арга нь тохиромжтой арга гэж үзсэн.

Гүйлгээний үнэ дэх хувьсах хэмжигдэхүүнийг оруулахын өмнө Групп нь хувьсах төлбөрийн дүн хязгаарлагдаж байгаа эсэхийг авч үздэг. Групп нь хувьсах зардлын тооцооллыг Группийн түүхэн туршлага, бизнесийн таамаглал, одоогийн эдийн засгийн нөхцөл байдалд тулгуурлан хязгаарлагдаагүй гэж тодорхойлсон. Үүнээс гадна хувьсах төлбөрийн тодорхойгүй байдлыг богино хугацаанд шийдвэрлэдэг.

2021 онд борлуулалтын орлого нь 1,113,597 мянган төгрөгийн буцаалт, хөнгөлөлтийг хассаны дараа 144,344,329 мянган төгрөг (2020 онд борлуулалтын орлого нь 4,525,919 мянган төгрөгийн буцаалт, хөнгөлөлтийг хассаны дараа 117,092,505 мянган төгрөг) байсан.

3.2 Тооцооллын тодорхой бус байдлын эх сурвалж

Нэгтгэсэн санхүүгийн тайланд хүлээн зөвшөөрсөн нөлөөлөл бүхий дүн үзүүлэлтүүдэд дараах гол таамаглал төсөөллийг тайлант жилийн эцсийн тооцоололд ашигласан.

**ГОВЬ ХК БОЛОН ТҮҮНИЙ ОХИН КОМПАНИУД
2021 ОНЫ 12 ДУГААР САРЫН 31-НИЙ ӨДРӨӨР ДУУСГАВАР БОЛСОН ТАЙЛАНТ ЖИЛИЙН
НЭГТГЭСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД
(МЯНГАН ТӨГРӨГӨӨР)**

3. Нягтлан бодох бүртгэлийн үндсэн үнэлэмж ба тооцооллын тодорхой бус байдлын эх сурвалж (үргэлжлэл)

3.2 Тооцооллын тодорхой бус байдлын эх сурвалж (үргэлжлэл)

3.2.1 Алдагдлын нөөц сангийн тооцоолол

Групп дансны авлагын хүлээгдэж буй алдагдлыг тооцоолохдоо тусгайлсан үнэлгээний аргаар ашигласнаас бусад авлагад нийт хугацааны туршид хүлээгдэж буй алдагдалд тулгуурласан матрицын аргыг ашигласан. Зээлдэгчдийг ижил төстэй алдагдлын хандлагаар бүлэглэсэн дотоод зээл ба авлагын зэрэглэлд суурилан хасагдуулгын хувийг тодорхойлдог. Нөөц сан тооцоолох матрицын арга нь Группийн түүхэн дефолтын түвшинд суурилдаг бөгөөд хэт их зардал болон өндөр хүчин чармайлт, өртөг шаардахааргүйгээр олж авах боломжтой ирээдүйг таамаглаж буй мэдээллүүдийг мөн харгалзан үздэг. Тайлант үе бүрийн эцэст ажиглагдах түүхэн дефолтын түвшинг дахин үнэлэх ба ингэхдээ ирээдүйг таамаглаж буй мэдээлэлд гарсан өөрчлөлтүүдийг авч үзнэ.

2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаар Группийн дансны ба бусад авлагын дансны үнэ нь 2,258,129 мянган төгрөг, авлагын нөөц сангийн үлдэгдэл 1,843,519 мянган төгрөг (2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаар: дансны ба бусад авлагын дансны үнэ нь 5,996,260 мянган төгрөг, авлагын нөөц сангийн үлдэгдэл 1,891,013 мянган төгрөг) байсан.

3.2.2 Бараа материалын үнэ цэнийн бууралтын хасагдуулгын нөөц

Группийн удирдлага удаан гүйлгээтэй, зарагддаггүй болон эвдэрч гэмтсэн бараа материалыг тодорхой хугацаагаар хянадаг ба үнэлэмж болон тооцооллыг ашигладаг. Тооцоолол болон холбогдох төсөөллүүд нь түүхэн туршлага дээр үндэслэдэг ба бодит үр дүн нь тооцооллоос зөрүүтэй байж болно.

Группийн нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого нь бараа материалыг үйлдвэрлэж дуусгаснаас хойш борлуулаагүй бол хугацаа, насжилт болон бараа материалын зэрэглэлээс хамаарч ангиллын дагуу хасагдуулга байгуулна.

Удирдлага дээрх бараа материалын үнэлгээг тодорхойлоход хэрэглэсэн төсөөлөл болон үнэлэмж зохистой буюу тохиромжтой гэдэгт итгэж байна.

2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаар бараа материалын дансны үнэ нь 138,030,372 мянган төгрөг, бараа материалын хасагдуулгын нөөцийн үлдэгдэл нь 1,791,496 мянган төгрөг (2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаар бараа материалын дансны үнэ нь 193,207,689 мянган төгрөг (646,063 мянган төгрөгийн буцаах эрхтэй барааг оруулахгүйгээр), бараа материалын хасагдуулгын нөөцийн үлдэгдэл 1,766,807 мянган төгрөг) байсан.

3.2.3 Үндсэн хөрөнгийн ашиглалтын жил

Тодруулга 2.6-д тайлбарласнаар, Групп үндсэн хөрөнгийн ашиглалтын жилийн тооцооллыг нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангийн өдрөөр хянадаг ба ашиглалтын хэлбэр, хөрөнгийн насжилт болон технологийн дэвшлийг харгалзаж үзээд тооцооллыг өөрчлөх шаардлагатай бол залруулдаг. Тайлант жилийн эцэст үндсэн хөрөнгийн ашиглалтын жилийн тооцоололд өөрчлөлт гараагүй. Үндсэн хөрөнгийн ашиглалтын жилийг тооцоолоход үнэлэмж ашигладаг ба уг тооцоолол нь тайлант жилийн цэвэр ашигт нөлөө үзүүлэх боломжтой.

Удирдлага дээрх тооцоолсон үндсэн хөрөнгийн ашиглалтын жил уг хөрөнгийн бодитой эдийн засгийн ашиглах жил гэдэгт итгэж байна.

**ГОВЬ ХК БОЛОН ТҮҮНИЙ ОХИН КОМПАНИУД
2021 ОНЫ 12 ДУГААР САРЫН 31-НИЙ ӨДРӨӨР ДУУСГАВАР БОЛСОН ТАЙЛАНТ ЖИЛИЙН
НЭГТГЭСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД
(МЯНГАН ТӨГРӨГӨӨР)**

3. Нягтлан бодох бүртгэлийн үндсэн үнэлэмж ба тооцооллын тодорхой бус байдлын эх сурвалж (үргэлжлэл)

3.2 Тооцооллын тодорхой бус байдлын эх сурвалж (үргэлжлэл)

3.2.4 Барилга ба газрын бодит үнэ цэнийн хэмжилт

Газар болон барилга нь санхүүгийн тайлагналын зорилгоор бодит үнэ цэнээр хэмжигддэг. Дахин үнэлгээг хөрөнгийн дансны үнэ нь тайлант жилийн эцэст бодит үнэ цэнийг ашиглан тодорхойлсноос нөлөөлөхүйц зөрүүгүй байхаар хангалттай давтамжтай хийдэг. Групп хөрөнгийн бодит үнэ цэнийг тооцоолохдоо ажиглаж болох зах зээлийн үнийн мэдээллийг ашигладаг. Идэвхтэй зах зээлийн үнэ цэнийн мэдээлэл (1-р түвшин) тодорхойгүй бол Групп хараат бус мэргэжлийн үнэлгээчнээр хөрөнгийн үнэлгээг тооцоолуулдаг. Эдгээр тооцооллоос хамаарч газар болон барилгын үнэлгээ өөрчлөгдөх боломжтой.

Барилга болон газрын бодит үнэ цэнийг тооцоолоход ашигласан мэдээлэл болон үнэлгээний аргачлалын талаар Тодруулга 10.2-оос харна уу.

4. Шинэ болон шинэчлэгдсэн Санхүүгийн Тайлагналын Олон Улсын Стандартууд (СТОУС)

4.1 Тайлант жилд хэрэгжиж эхэлсэн шинэчлэгдсэн СТОУС болон шинэ тайлбарууд

Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандартын Зөвлөл (НББОУСЗ)-өөс гаргасан 2021 оны 01 сарын 01-нээс хэрэгжиж эхэлсэн СТОУС-ын өөрчлөлтүүдийг тайлант жилд хэрэгжүүлсэн.

Хэрэгжиж эхэлсэн хугацаа	Шинэчлэгдсэн СТОУС болон өөрчлөлтүүд
2021 оны 01 сарын 01	• СТОУС 9, НББОУС 39, СТОУС 4, СТОУС 16, ба СТОУС 7 Жишиг зээлийн хүүгийн шинэчлэл - 2-р үе шат
2021 оны 4 сарын 01	• СТОУС 16 КОВИД-19-тэй холбоотой түрээсийн хөнгөлөлт нэмэлт өөрчлөлтийн хугацааны сунгалт

Дээр дурдсанаас бусад шинэчлэгдсэн СТОУС болон нэмэлт өөрчлөлтүүд нь Группийн нэгтгэсэн санхүүгийн байдлын тайлан, дэлгэрэнгүй орлогын тайлан болон нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангийн тодруулгуудад материаллаг нөлөө үзүүлээгүй.

**ГОВЬ ХК БОЛОН ТҮҮНИЙ ОХИН КОМПАНИУД
2021 ОНЫ 12 ДУГААР САРЫН 31-НИЙ ӨДРӨӨР ДУУСГАВАР БОЛСОН ТАЙЛАНТ ЖИЛИЙН
НЭГТГЭСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД
(МЯНГАН ТӨГРӨГӨӨР)**

**4. Шинэ болон шинэчлэгдсэн Санхүүгийн Тайлагналын Олон Улсын Стандартууд (СТОУС)
(үргэлжлэл)**

4.2 Батлагдсан боловч хэрэгжиж эхлээгүй шинэчлэгдсэн СТОУС болон нэмэлт өөрчлөлтүүд

Группийн нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангуудыг батлан гаргах үед батлагдсан боловч хэрэгжиж эхлээгүй байгаа стандартууд болон тайлбаруудыг дор тодруулсан болно. Эдгээр стандартууд болон өөрчлөлтүүд нь Группийн нэгтгэсэн санхүүгийн тайланд нөлөө үзүүлэхээр бол Групп эдгээрийг хэрэгжиж эхэлсэн үеэс дагаж мөрдөнө.

Хэрэгжих хугацаа	Шинэ стандартууд болон өөрчлөлтүүд
2022 оны 01 сарын 01	<ul style="list-style-type: none"> • СТОУС 3-ын нэмэлт өөрчлөлт Үзэл баримтлалын тайлбар • НББОУС 16-ын нэмэлт өөрчлөлт Үндсэн хөрөнгө: Ашиглахаас өмнө хөрөнгийн орлого • НББОУС 37-ын нэмэлт өөрчлөлт Алдагдалтай гэрээ - Гэрээний биелэлтийн өртөг • 2018-2020 оны СТОУС-ын жилийн сайжруулалтын өөрчлөлтүүд
2023 оны 01 сарын 01	<ul style="list-style-type: none"> • СТОУС 17 Даатгалын гэрээ • НББОУС 1-ийн нэмэлт өөрчлөлт Эргэлтийн ба Эргэлтийн бус өр төлбөрийн ангилал (2024 оны 01 сарын 01 болгож хойшлуулах санал хэлэлцэгдэж байгаа) • НББОУС 1 ба СТОУС-ийн практик мэдэгдлийн 2-г оруулсан нэмэлт өөрчлөлтүүд - Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогыг тодруулах нь • НББОУС 12-ийн нэмэлт өөрчлөлт – Дан ганц ажил гүйлгээнээс үүссэн хөрөнгө, өр төлбөрт хамаарах хойшлогдсон татвар • НББОУС 8-ийн нэмэлт өөрчлөлт - Нягтлан бодох бүртгэлийн тооцооллын тодорхойлолт

**ГОВЬ ХК БОЛОН ТҮҮНИЙ ОХИН КОМПАНИУД
2021 ОНЫ 12 ДУГААР САРЫН 31-НИЙ ӨДРӨӨР ДУУСГАВАР БОЛСОН ТАЙЛАНТ ЖИЛИЙН
НЭГТГЭСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД
(МЯНГАН ТӨГРӨГӨӨР)**

5. Мөнгө ба түүнтэй адилтгах хөрөнгө

	2021	2020
Касс дахь бэлэн мөнгө	12,258	11,863
Банк дахь харилцах данс	4,377,221	12,786,882
	4,389,479	12,798,745

6. Дансны ба бусад авлага

	2021	2020
Дансны авлага	2,289,402	4,223,335
Үнэ цэнийн бууралтын сан	(1,698,935)	(1,745,641)
	590,467	2,477,694
Холбоотой талаас авах авлага (Тодруулга 29.1-ийг үзнэ үү)	30,222	215,053
Бусад авлага	1,782,024	3,448,885
Үнэ цэнийн бууралтын сан	(144,584)	(145,372)
	2,258,129	5,996,260

6.1 Дансны авлага

Группийн зээлийн борлуулалтын урьдчилан батлагдсан зээлийн хязгаарт багтаан төлөгдөх дундаж хугацаа 30-90 хоног байна. Хугацаа хэтэрсэн дансны авлагад хүү тооцдоггүй. Аливаа шинэ харилцагчийг хүлээн зөвшөөрөхөөс өмнө Группийн удирдлага харилцагчийн зээлийн эрсдэлийн чанарыг үнэлэн зээлийн хязгаарыг харилцагч тус бүрийн хувьд тодорхойлдог.

Групп дансны авлагын үнэ цэнийн бууралтын санг бүртгэхдээ нийт хугацааны туршид хүлээгдэж буй алдагдлыг тооцоолдог. Тайлагналын өдрөөр авлагын хүлээгдэж буй алдагдлыг тооцоолохдоо авлагын үлдэгдлийн шинжилгээ хийн алдагдлын түүхэн мэдээлэл, гэрээний хяналт шинжилгээ, тухайн улсын улс төр, эдийн засаг нийгмийн байдлын судалгаа, үндсэн үйл ажиллагаа явуулж буй зах зээлийн орчин, одоогийн болон ирээдүйг таамаглаж буй мэдээллийг харгалзан тохируулсан нөөц сан тооцоолох матрицыг ашигладаг.

Тооцооллын арга аргачлал болон нөлөө үзүүлэхүйц таамаглалуудад тайлант жилд өөрчлөлт гараагүй.

Харилцагчид томоохон хэмжээний санхүүгийн хүндрэл үүссэн бөгөөд ирээдүйд нөхөн төлөгдөх үндэслэл байхгүй гэдэг нотолгоо байгаа, жишээ нь татан буугдсан, дампуурлаа зарлаж үйл ажиллагаагаа зогсоосон эсвэл дансны авлагын төлөгдөх хугацаа 1 жил ба түүнээс дээш жилээр хэтэрсэн зэргийн аль түрүүлж тохиолдсон үйл явдлын үед Групп тухайн авлагыг данснаас хасдаг. Хууль сахиулах байгууллагын шийдвэрээр данснаас хассан авлага байхгүй.

Группийн түүхэн зээлийн алдагдал нь харилцагчийн сегмент бүрийн хувьд эрс ялгаатай хэв шинжийг харуулдаггүй тул өнгөрсөн үеийн төлөв байдалд суурилсан алдагдлын санг Группийн харилцагчийн сегментээр ялгаж харуулаагүй болно.

6.2 Бусад авлага

	2021	2020
НӨАТ-ын авлага	930,707	2,915,071
Ажилчдаас авах авлага	468,918	172,209
Бусад	382,399	361,605
	1,782,024	3,448,885

**ГОВЬ ХК БОЛОН ТҮҮНИЙ ОХИН КОМПАНИУД
2021 ОНЫ 12 ДУГААР САРЫН 31-НИЙ ӨДРӨӨР ДУУСГАВАР БОЛСОН ТАЙЛАНТ ЖИЛИЙН
НЭГТГЭСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД
(МЯНГАН ТӨГРӨГӨӨР)**

7. Урьдчилгаа төлбөр

	2021	2020
Бэлтгэн нийлүүлэгчдэд төлсөн урьдчилгаа	1,383,448	1,034,060
Урьдчилж төлсөн зардал	1,744,309	1,934,490
Урьдчилж төлсөн татвар	-	32,345
	3,127,757	3,000,895

8. Бараа материал

	2021	2020
Түүхий эд материал	29,398,700	51,360,542
Дуусаагүй үйлдвэрлэл	14,277,420	11,790,539
Бэлэн бүтээгдэхүүн	84,336,801	115,808,531
Хангамжийн материал	11,656,100	15,947,030
Замд яваа бараа	152,847	67,854
	139,821,868	194,974,496
Бараа материалын үнэ цэнийн бууралтын хасагдуулга	(1,791,496)	(1,766,807)
	138,030,372	193,207,689

Түүхий эд материалд түүхий ноолуур, самнасан ноолуур болон ноолууран утас багтсан. 2021 онд бараа материалаас борлуулсан бүтээгдэхүүний өртөгт 83.6 тэрбум төгрөг (2020 онд 71.1 тэрбум төгрөг)-ийг бүртгэсэн.

Бараа материалын үнэ цэнийн бууралтын хасагдуулгын хөдөлгөөн:

	2021	2020
Эхний үлдэгдэл	1,766,807	1,185,343
Тайлант жилд байгуулсан үнэ цэнийн бууралтын хасагдуулга	494,616	798,474
Данснаас хассан	(469,927)	(217,010)
Эцсийн үлдэгдэл	1,791,496	1,766,807

2021 онд нийт 103.4 тэрбум төгрөг (2020 онд 162.2 тэрбум төгрөг)-ийн дансны үнэ бүхий бараа материал банкны зээлийн барьцаанд байна. (Тодруулга 17.1-ийг үзнэ үү).

9. Буцаах эрхтэй бараагаарх хөрөнгө

	2021	2020
Буцаах эрхтэй бараагаарх хөрөнгө	-	646,063

Буцаах эрхтэй бараагаарх хөрөнгө нь Группийн борлуулалтын гэрээний дагуу худалдан авагчдаас буцаагдах магадлалтай барааг илэрхийлнэ.

ГОВЬ ХК БОЛОН ТҮҮНИЙ ОХИН КОМПАНИУД
 2021 ОНЫ 12 ДУГААР САРЫН 31-НИЙ ӨДРӨӨР ДУУСГАВАР БОЛСОН ТАЙЛАНТ ЖИЛИЙН НЭГТГЭСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН
 ТОДРУУЛГУУД
 (МЯНГАН ТӨГРӨГӨӨР)

10. Үндсэн хөрөнгө

	Газар	Барилга	Тоног төхөөрөмж	Тавилга, эд хогшил	Тээврийн хэрэгсэл	Дуусаагүй барилга, ашиглаж эхлээгүй хөрөнгө*	Түрээсийн сайжруулалт	Нийт
<i>Өртөг болон дахин үнэлгээ:</i>								
2020 оны 01 сарын 01	2,613,998	61,265,407	89,061,581	5,994,535	2,592,039	18,247,144	622,574	180,397,278
Нэмэгдсэн	-	242,532	166,504	298,181	-	106,591	-	813,808
Хасагдсан	-	-	(5,301)	(22,036)	(57,296)	-	-	(84,633)
Бараа материал руу ангилсан	-	-	(14,322)	(293,487)	-	-	-	(307,809)
Дахин үнэлгээ	15,345,890	17,981,249	-	-	-	-	-	33,327,139
2020 оны 12 сарын 31	17,959,888	79,489,188	89,208,462	5,977,193	2,534,743	18,353,735	622,574	214,145,783
Нэмэгдсэн	-	-	154,131	216,303	-	47,939	-	418,373
Хасагдсан	-	-	(277,279)	(454,571)	(831,418)	-	-	(1,563,268)
Бараа материал руу ангилсан	-	-	(194,925)	(41,066)	-	(12,531)	-	(248,522)
Үндсэн хөрөнгө хооронд шилжсэн	-	39,887	9,107,959	14,401	-	(9,162,247)	-	-
2021 оны 12 сарын 31	17,959,888	79,529,075	97,998,348	5,712,260	1,703,325	9,226,896	622,574	212,752,366
<i>Хуримтлагдсан элэгдэл болон үнэ цэнийн бууралт:</i>								
2020 оны 01 сарын 01	-	4,511,463	38,914,720	2,042,519	885,561	-	-	46,354,263
Байгуулсан элэгдэл	-	2,161,624	7,914,808	1,134,764	285,683	-	304,571	11,801,450
Хасагдсан элэгдэл	-	-	-	(14,569)	(48,035)	-	-	(62,604)
Бараа материал руу ангилсан	-	-	(2,047)	(188,603)	-	-	-	(190,650)
2020 оны 12 сарын 31	-	6,673,087	46,827,481	2,974,111	1,123,209	-	304,571	57,902,459
Байгуулсан элэгдэл	-	2,378,437	6,884,947	884,825	243,992	-	303,739	10,695,940
Хасагдсан элэгдэл	-	-	(274,872)	(395,567)	(471,945)	-	-	(1,142,384)
Бараа материал руу ангилсан	-	-	(82,602)	(25,580)	-	-	-	(108,182)
2021 оны 12 сарын 31	-	9,051,524	53,354,954	3,437,789	895,256	-	608,310	67,347,833
<i>Дансны үнэ:</i>								
2020 оны 12 сарын 31	17,959,888	72,816,101	42,380,981	3,003,082	1,411,534	18,353,735	318,003	156,243,324
2021 оны 12 сарын 31	17,959,888	70,477,551	44,643,394	2,274,471	808,069	9,226,896	14,264	145,404,533

*Дуусаагүй барилга, ашиглаж эхлээгүй хөрөнгөд баригдаж дуусаагүй үйлдвэрийн барилга болон угсарч суурилуулж дуусаагүй тоног төхөөрөмж багтсан.

**ГОВЬ ХК БОЛОН ТҮҮНИЙ ОХИН КОМПАНИУД
2021 ОНЫ 12 ДУГААР САРЫН 31-НИЙ ӨДРӨӨР ДУУСГАВАР БОЛСОН ТАЙЛАНТ ЖИЛИЙН
НЭГТГЭСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД
(МЯНГАН ТӨГРӨГӨӨР)**

10. Үндсэн хөрөнгө (үргэлжлэл)

10.1 Барьцаалсан үндсэн хөрөнгө

2021 оны 12 дугаар сарын байдлаар нийт 141.3 тэрбум төгрөг (2020 онд 151.4 тэрбум төгрөг)-ийн дансны үнэ бүхий үндсэн хөрөнгө нь банкны зээлийн барьцаанд байна (Тодруулга 17.1-ийг үзнэ үү).

10.2 Группийн газар болон барилгын бодит үнэ цэнийн хэмжилт

Группийн барилга болон газар нь хуримтлагдсан элэгдэл болон үнэ цэнийн бууралтыг хассан дахин үнэлсэн дүнгээр тусгагдсан. Группийн газар болон барилга нь 2020 оны 9 дүгээр сарын 30-ны өдрөөр Группээс хараат бус мэргэжлийн үнэлгээчний тодорхойлсон бодит үнэ цэнээр дахин үнэлэгдсэн. Газрын бодит үнэ цэнийг ижил төрлийн хөрөнгийн зах зээлд арилжаалагдсан үнийг ашиглан зах зээлийн жишиг үнийн хандлагаар тодорхойлсон. Групп 2021 онд дээрх хөрөнгүүдийн бодит үнэ цэнийг дахин үнэлсэн ба 2021 оны 12 дугаар сарын 31-нээрх дансны үнээс нөлөөлөхүйц тохируулга илрүүлээгүй. Тиймээс НББОУС 16-ын дагуу дүнд тохируулга хийгээгүй болно.

Тайлант хугацааны эцсээрх Группийн барилга болон газрын бодит үнэ цэнийн мэдээлэл дараах байдалтай байна:

	2021 оны 12 сарын 31-нээрх		2020 оны 12 сарын 31-нээрх	
	Бодит үнэ цэнэ	Зэрэглэл 3	Бодит үнэ цэнэ	Зэрэглэл 3
Газар	17,959,888	17,959,888	17,959,888	17,959,888
Барилга	70,477,551	70,477,551	72,816,101	72,816,101
	88,437,439	88,437,439	90,775,989	90,775,989

Группийн газар болон барилгуудыг түүхэн өртгийн үндсэн дээр хэмжсэн бол дансны үнэ нь дараах байдалтай байхаар байна:

	2021	2020
Газар	2,613,998	2,613,998
Барилга	52,407,694	54,518,024
	55,021,692	57,132,022

10.3 Бүрэн элэгдсэн үндсэн хөрөнгө

	2021	2020
Өртөг	28,492,345	22,413,670

10.4 Ашиг, алдагдлаар болон бараа материалын өртгөөр хүлээн зөвшөөрсөн элэгдэл болон хорогдуулга

	2021	2020
Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл	3,925,102	3,363,547
Ашиглах эрхтэй түрээсийн хөрөнгийн элэгдэл	976,411	818,943
Биет бус хөрөнгийн хорогдол	156,827	194,873
	5,058,340	4,377,363

Тайлант жилд Групп нь 6,770,838 мянган төгрөг (2020 онд 8,437,903 мянган төгрөг)-ийн элэгдлийн зардлыг бараа материалын өртгөөр хүлээн зөвшөөрсөн байна.

**ГОВЬ ХК БОЛОН ТҮҮНИЙ ОХИН КОМПАНИУД
2021 ОНЫ 12 ДУГААР САРЫН 31-НИЙ ӨДРӨӨР ДУУСГАВАР БОЛСОН ТАЙЛАНТ ЖИЛИЙН
НЭГТГЭСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД
(МЯНГАН ТӨГРӨГӨӨР)**

11. Ашиглах эрхтэй хөрөнгө

	Нийт
<i>Өртөг:</i>	
2020 оны 01 сарын 01	3,134,762
Нэмэгдсэн	1,270,355
Хасагдсан	(371,220)
2020 оны 12 сарын 31	4,033,897
Нэмэгдсэн	143,572
Хасагдсан	(748,555)
2021 оны 12 сарын 31	3,428,914
<i>Хуримтлагдсан элэгдэл:</i>	
2020 оны 01 сарын 01	763,723
Байгуулсан элэгдэл	818,943
Хасагдсан элэгдэл	(179,873)
2020 оны 12 сарын 31	1,402,793
Байгуулсан элэгдэл	976,411
Хасагдсан элэгдэл	(278,597)
2021 оны 12 сарын 31	2,100,607
<i>Дансны үнэ:</i>	
2020 оны 12 сарын 31	2,631,104
2021 оны 12 сарын 31	1,328,307

11.1 Түрээслэгч талын түрээс

Групп нь дэлгүүр болон агуулахын талбайг түрээсэлдэг. Дундаж түрээсийн хугацаа 3 жил ба түрээсийн хөрөнгийг түрээсийн хугацааны эцэст худалдан авах сонголт түрээсийн гэрээнд тусгагдаагүй.

Групп нь түрээсийн 4 гэрээг СТОУС 16-аар хүлээн зөвшөөрч бүртгэсэн (2020 онд 5 түрээсийн гэрээ). Тайлант жилд Групп нь Говь Кашмер Европын 469,958 мянган төгрөгийн дүнтэй түрээсийн гэрээг цуцалсан.

Түрээсийн өр төлбөрийн төлөвийг Тодруулга 16-аас харна уу.

i. Ашиглах эрхтэй хөрөнгө

	2021	2020
01 сарын 01	2,631,104	2,371,039
Нэмэгдсэн	143,572	1,270,355
Хасагдсан	(748,555)	(371,220)
Тухайн жилийн элэгдэл	(976,411)	(818,943)
Хасагдсан элэгдэл	278,597	179,873
12 сарын 31	1,328,307	2,631,104

**ГОВЬ ХК БОЛОН ТҮҮНИЙ ОХИН КОМПАНИУД
2021 ОНЫ 12 ДУГААР САРЫН 31-НИЙ ӨДРӨӨР ДУУСГАВАР БОЛСОН ТАЙЛАНТ ЖИЛИЙН
НЭГТГЭСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД
(МЯНГАН ТӨГРӨГӨӨР)**

11. Ашиглах эрхтэй хөрөнгө (үргэлжлэл)

11.1 Түрээслэгч талын түрээс (үргэлжлэл)

ii. Ашиг, алдагдлаар хүлээн зөвшөөрсөн дүн

	2021	2020
Ашиглах эрхтэй хөрөнгийн элэгдэл	976,411	818,943
Түрээсийн өр төлбөрийн хүүгийн зардал	363,392	408,201
Богино хугацаат түрээсийн зардал	564,802	953,931
Бага үнийн дүнтэй түрээсийн зардал	-	4,462

iii. Мөнгөн гүйлгээний тайланд хүлээн зөвшөөрсөн дүн

	2021	2020
Түрээсийн төлбөрт төлсөн мөнгөн дүн	1,303,552	1,116,789

11.2 Түрээслүүлэгч талын түрээс

2021 болон 2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаар Группд түрээслүүлэгчийн хувьд цуцлагдах боломжгүй урт хугацааны үйл ажиллагааны түрээс байхгүй байна.

Групп нь холбоотой талуудтайгаа 12 сарын хугацаатай, цуцлах боломжгүй үл хөдлөх хөрөнгийн түрээсийн гэрээтэй. Эдгээр түрээсийн гэрээнд түрээсийн гэрээг цуцлах саналыг түрээслэгч эсвэл түрээслүүлэгч тал гаргаагүй бол анхны түрээсийн хугацаа буюу 12 сараар сунгах сонголтыг багтаасан болно.

Түрээслэгч нь түрээсийн хугацаа дуусмагц барилгыг худалдан авах сонголтгүй. Группийн 2021 онд хүлээн зөвшөөрсөн түрээсийн орлого 256,561 мянган төгрөг (2020: 279,259 мянган төгрөг) байна.

2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний байдлаар цуцлагдах боломжгүй үйл ажиллагааны түрээсийн ирээдүйн хамгийн бага түрээсийн орлого дараах байдалтай байна.

	2021	2020
1-ээс доош жил	247,240	231,362
1 - 2 жилийн хооронд	-	247,240
2 - 3 жилийн хооронд	-	-
3 - 4 жилийн хооронд	-	-
4 - 5 жилийн хооронд	-	-
5-аас дээш жил	-	-
	247,240	478,602

**ГОВЬ ХК БОЛОН ТҮҮНИЙ ОХИН КОМПАНИУД
2021 ОНЫ 12 ДУГААР САРЫН 31-НИЙ ӨДРӨӨР ДУУСГАВАР БОЛСОН ТАЙЛАНТ ЖИЛИЙН
НЭГТГЭСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД
(МЯНГАН ТӨГРӨГӨӨР)**

12. Охин компани дахь хөрөнгө оруулалт

Охин компанийн нэр	Үндсэн үйл ажиллагаа	Үйл ажиллагаа явуулж буй улс	Группийн эзэмшлийн хувь	
			2021	2020
Говь Кашмер Европ	Гадаад худалдаа	Герман	100%	100%
Говь Кашмер Өвөр Монгол	Гадаад худалдаа	Хятад	100%	100%
Гоёо ХХК	Гадаад худалдаа	Монгол	100%	100%
Говь Кашмер Америк	Гадаад худалдаа	Америк	100%	100%

13. Бусад эргэлтийн бус хөрөнгө

	2021	2020
Биет бус хөрөнгө	437,024	427,151
Түрээсийн дэлгүүрт байршуулсан барьцаа	557,284	523,829
	994,308	950,980

13.1 Биет бус хөрөнгө

	2021	2020
Өртөг:		
01 сарын 01	1,225,490	956,618
Нэмэгдсэн	276,618	268,872
Хасагдсан	(120,752)	-
12 сарын 31	1,381,356	1,225,490
Хуримтлагдсан хорогдол:		
01 сарын 01	798,339	598,806
Хасагдсан	(10,834)	-
Тайлант жилийн хорогдол	156,827	199,533
12 сарын 31	944,332	798,339
Дансны үнэ:		
12 сарын 31	437,024	427,151

Биет бус хөрөнгө нь 222,378 мянган төгрөгийн нягтлан бодох бүртгэлийн программ хангамж (2020 онд 304,596 мянган төгрөг) болон 214,646 мянган төгрөгийн барааны тэмдэгт (2020 онд 122,555 мянган төгрөг)-ээс бүрдэж байна.

**ГОВЬ ХК БОЛОН ТҮҮНИЙ ОХИН КОМПАНИУД
2021 ОНЫ 12 ДУГААР САРЫН 31-НИЙ ӨДРӨӨР ДУУСГАВАР БОЛСОН ТАЙЛАНТ ЖИЛИЙН
НЭГТГЭСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД
(МЯНГАН ТӨГРӨГӨӨР)**

14. Дансны ба бусад өглөг

	2021	2020
Дансны өглөг	870,177	801,658
Холбоотой талд өгөх өглөг (Тодруулга 29.1)	185,933	12,477,541
Цалингийн өглөг	1,292,523	1,094,566
Бусад татварын өглөг (орлогын албан татварын өглөг ороогүй)	2,065,186	2,058,370
Ногдол ашгийн өглөг (Тодруулга 20)	166,933	167,033
Бондын өглөг	9,877,213	-
Бусад өглөг	1,524,990	5,334,908
	15,982,955	21,934,076

Дансны өглөг нь голчлон гадаадын болон дотоодын бэлтгэн нийлүүлэгчдэд өгөх өглөгөөс бүрдэх ба төлбөрийн нөхцөл нь 30-90 хоногийн хооронд байна. Групп санхүүгийн эрсдэлийн удирдлагын бодлогынхоо дагуу өр төлбөрийг гэрээний хугацааны дагуу төлдөг.

Говь ХК нь 2021 оны 12 дугаар сарын 09-ний өдөр 12 сарын хугацаатай, жилийн 9%-ийн хүүтэй 10 тэрбум төгрөгийн хаалттай бонд гаргасан. Бондын хүүг хагас жил тутам төлөх бөгөөд үндсэн төлбөрийг хугацааны эцэст төлөх нөхцөлтэй.

14.1 Гэрээний өр төлбөр

	2021	2020
Урьдчилж хүлээн авсан дүн - богино хугацааны өр төлбөрөөр харуулав	1,370,281	1,541,385

2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаарх гэрээний өр төлбөр нь 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний дотор борлуулалтын орлогоор хүлээн зөвшөөрөгдөнө гэсэн хүлээлттэй байна.

15. Буцаах эрхтэй барааны өр төлбөр

	2021	2020
Борлуулалтын буцаалтаас үүссэн өр төлбөр	-	1,010,634

Буцаах эрхтэй барааны өр төлбөр нь борлуулалтын гэрээний дагуу харилцагчдын худалдан авсан бараагаа буцаах эрхтэй холбоотой. Борлуулалтын орлого хүлээн зөвшөөрөх үед буцаах эрхтэй барааны өр төлбөр болон хүлээгдэж буй борлуулалтын буцаалтыг тооцоолон бүртгэдэг.

**ГОВЬ ХК БОЛОН ТҮҮНИЙ ОХИН КОМПАНИУД
2021 ОНЫ 12 ДУГААР САРЫН 31-НИЙ ӨДРӨӨР ДУУСГАВАР БОЛСОН ТАЙЛАНТ ЖИЛИЙН
НЭГТГЭСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД
(МЯНГАН ТӨГРӨГӨӨР)**

16. Түрээсийн өр төлбөр

Дараах хүснэгтэнд түрээсийн өр төлбөрийг төлөгдөх хугацаагаар нь харуулсан ба уг дүн нь тайлагналын эцсийн дараах дискаунтлаагүй түрээсийн өр төлбөр болно.

	2021	2020
Төлөгдөх хугацаагаар ангилбал:		
1 жилийн дотор	1,092,584	1,386,421
1-ээс дээш 2-оос доош жил	702,823	1,298,595
2-оос дээш 5-аас доош жил	6,080	859,132
5-аас дээш жил	-	-
	1,801,487	3,544,148
Хасах нь: Ирээдүйд хүлээн зөвшөөрөх хүү	(214,050)	(642,099)
	1,587,437	2,902,049
	2021	2020
Хугацаагаар нь ангилан харуулбал:		
Богино	914,850	1,001,198
Урт	672,587	1,900,851
	1,587,437	2,902,049

Групп түрээсийн өр төлбөртэй холбоотой үлэмж хэмжээний хөрвөх чадварын эрсдэл хүлээдэггүй.

17. Зээл

	2021	2020
<i>Богино хугацаат:</i>		
Богино хугацаат зээл	130,751,028	265,445,613
Хуримтлагдсан хүүгийн өглөг	1,899,861	2,268,483
Нийт богино хугацаат зээл	132,650,889	267,714,096
<i>Урт хугацаат:</i>		
Урт хугацаат зээл	93,407,780	4,458,498
Нийт урт хугацаат зээл	93,407,780	4,458,498
Нийт	226,058,669	272,172,594

ГОВЬ ХК БОЛОН ТҮҮНИЙ ОХИН КОМПАНИУД
2021 ОНЫ 12 ДУГААР САРЫН 31-НИЙ ӨДРӨӨР ДУУСГАВАР БОЛСОН ТАЙЛАНТ ЖИЛИЙН НЭГТГЭСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН
ТОДРУУЛГУУД
(МЯНГАН ТӨГРӨГӨӨР)

17. Зээл (үргэлжлэл)

Зээлийн үлдэгдэлтэй зээлүүдийн нөхцөлүүд:

Зээлдүүлэгч	Валют	2021 оны нэрлэсэн хүү (2020)	Дуусах хугацаа	2021 оны 12 сарын 31		2020 оны 12 сарын 31	
				Гадаад валют (мянган)	Дансны үнэ	Гадаад валют (мянган)	Дансны үнэ
Голомт банк (Зээлийн шугам) (i) *(a)	Төгрөг	13.5% (15.6%)	2023	-	-	-	26,000,000
Голомт банк (Зээлийн шугам) (i) *(a)	Ам. Доллар	7.2%	2023	3,400	9,685,920	-	-
Европын Сэргээн Босголт Хөгжлийн Банк (Транч 1А) (ii) *(б)	Ам. Доллар	LIBOR + 5.3%	2024	2,545	7,251,491	2,909	8,289,484
Европын Сэргээн Босголт Хөгжлийн Банк (Транч 1Б) (ii) *(б)	Ам. Доллар	LIBOR + 6%	2024	3,818	10,877,236	4,364	12,434,225
Европын Сэргээн Босголт Хөгжлийн Банк (Транч 2) (ii) *(б)	Ам. Доллар	LIBOR + 5.3%	2024	4,364	12,431,128	4,909	13,988,504
Хаан Банк (Зээлийн шугам) (iii)	Төгрөг	12.6% (14.4%)	2023	-	-	-	8,000,000
Монгол Улсын Хөгжлийн Банк (iv)	Төгрөг	12%	2023	-	42,900,000	-	42,900,000
Монгол Улсын Хөгжлийн Банк (iv)	Төгрөг	11.5% (3%)	2022	-	33,333,333	-	40,000,000
Хас банк (Зээлийн шугам) (v)	Төгрөг	13.2% (14.4%)	2023	-	10,000,000	-	5,000,000
Худалдаа Хөгжлийн Банк (АХБ) (vi)	Төгрөг	8%	2022	-	990,000	-	3,960,000
Худалдаа Хөгжлийн Банк (Зээлийн шугам) (vii)	Ам. Доллар	8.3%	2021	-	-	1,600	4,458,498
Олон Улсын Хөрөнгө Оруулалтын Банк (viii) *(a)	Евро	4.25%	2027	16,000	51,567,840	16,000	55,932,480
Олон Улсын Хөрөнгө Оруулалтын Банк (viii) *(a)	Евро	5.25%	2027	14,000	45,121,860	14,000	48,940,920
Нийт					224,158,808		269,904,111

* КОВИД-ийн нөлөөллөөс үүдэн, Группийн санхүүгийн харьцаа үзүүлэлтүүд суларсан ба тухайн хугацаан дахь зээлийн гэрээгээр хүлээсэн шалгуур үзүүлэлтүүдийг хангаж чадаагүйн улмаас, зээлдүүлэгчид эргэн төлөлтийг шаардах эрхийг олгосон.

(a) 2021 оны санхүүгийн тайланг батлан гаргахаас өмнө зээлдүүлэгчээс албан бичгээр зээлийн гэрээгээр хүлээсэн шалгуур үзүүлэлтүүдийг хангаагүй зөрчлийн үүргээс чөлөөлөгдсөн.

(б) 2021 оны санхүүгийн тайланг батлан гаргахаас өмнө зээлийн гэрээгээр хүлээсэн шалгуур үзүүлэлтүүдийг хангаагүй зөрчлөөс чөлөөлөгдсөн ба эргэн төлөлтийн нөхцөлийг дахин тохиролцоогүй байгаа хэдий ч, зээлдүүлэгчийн зүгээс зээлийг буцаан дуудахгүйгээ албан бичгээр илэрхийлсэн байна.

**ГОВЬ ХК БОЛОН ТҮҮНИЙ ОХИН КОМПАНИУД
2021 ОНЫ 12 ДУГААР САРЫН 31-НИЙ ӨДРӨӨР ДУУСГАВАР БОЛСОН ТАЙЛАНТ ЖИЛИЙН
НЭГТГЭСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД
(МЯНГАН ТӨГРӨГӨӨР)**

17. Зээл (үргэлжлэл)

17.1 Зээлийн гэрээний хураангуй

- (i) 2021 болон 2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний байдлаар Голомт Банкнаас авсан зээлүүд дараах байдалтай байна:
- 2018 оны 3 дугаар сарын 19-ний өдөр Групп нь 90 тэрбум төгрөг болон үүнтэй тэнцэх ам.долларын давхар валютаарх зээлийн багц бүтээгдэхүүнийг Голомт Банкнаас 2 жилийн хугацаатайгаар, ам.долларын зээлийг 8.4%, төгрөгийн зээлийг 16.8%-ийн хүүтэйгээр эргэлтийн хөрөнгө санхүүжүүлэх зорилгоор авсан.
 - Гоёо ХХК-ийн хувьцааны худалдан авалтын дараагаар Групп нь 2019 оны 7 дугаар сарын 22-ны өдөр Голомт Банктай шинэчилсэн гэрээ байгуулж, 2018 оны 3 дугаар сарын 19-ний өдөр байгуулсан тус зээлийн шугамын гэрээнээс Гоёо ХХК-ийг хасаж, Гоёо ХХК-ийн 21.9 сая ам.долларын зээлийн үлдэгдлийг Групп рүү шилжүүлсэн.
 - Групп нь 2020 оны 3 дугаар сарын 19-ний өдөр Голомт Банктай байгуулсан төгрөгөөрх зээлийн гэрээг 12 сараар сунгасан.
 - Групп нь 2020 оны 8 дугаар сарын 13-ны өдөр зээлийн хүүг зээлийн хэмжээнээс хамаарч 3 түвшнээр тогтоох шинэчилсэн гэрээ байгуулсан. Зээлийн хүү нь 20 тэрбум төгрөг хүртэлх зээлд 16.8%, 20-оос 40 тэрбум төгрөг бол 15.6% болон 40 тэрбум төгрөгөөс дээш бол 14.4%-ийн хүүгийн шатлалтай байсан.
 - 2021 оны 3 дугаар сарын 19-ний өдөр зээлийн гэрээний хугацааг 2023 оны 3 дугаар сарын 19 хүртэл сунгасан. Зээлийн эрхийн хэмжээ 60 тэрбум төгрөг болон буурч зээлийн хүү төгрөгийн хувьд 13.5% /шатлалтай хүү байхгүй болсон/ болон ам.долларын хувьд 7.2% болсон. Групп нь тус зээлд тоног төхөөрөмж, бараа материал болон ирээдүйд олох орлогоо барьцаалсан.
- (ii) 2021 болон 2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний байдлаар Европын Сэргээн Босголт Хөгжлийн Банк (цаашид "ЕСБХ Банк")-наас авсан зээлүүд дараах байдалтай байна:
- Групп нь 2017 болон 2018 онд ЕСБХ Банкнаас эргэлтийн хөрөнгө санхүүжүүлэх зорилгоор 2024 оны 01 дүгээр сарын 10 болон 2024 оны 7 дугаар сарын 10 хүртэлх хугацаатай, жилийн ЛИБОР+5.3%-ийн хүү болон ЛИБОР+6%-ийн тус тус хүүтэй, нийт 16 сая ам.долларын зээл авсан. 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний байдлаар нийт 5.3 сая ам.долларын зээлийн эргэн төлөлт хийгдсэн байна. Уг зээлд Группийн барилга, үйлдвэрийн тоног төхөөрөмж, дуусаагүй барилга болон бараа материал барьцаанд байна.
- (iii) 2021 болон 2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний байдлаар Хаан Банкнаас авсан зээлүүд дараах байдалтай байна:
- 2019 оны 11 дүгээр сарын 18-ны өдөр Говь ХК нь Таван Богд Трейд ХХК болон түүний охин компаниудын байгуулсан эргэлтийн хөрөнгийн зориулалттай зээлийн шугамын гэрээнд нэмэгдсэн.
 - 2020 оны 5 дугаар сарын 25-ны өдөр тус зээлийн шугамын гэрээний зээлийн хүү нь төгрөгийн хувьд 14.4%, ам.долларын хувьд 7.2% болж шинэчлэгдсэн. 2021 оны 3 дугаар сарын 01-ний өдөр шугамын зээлийн эрх нь 60 тэрбум төгрөг болон түүнтэй тэнцэх ам.долларын хэмжээтэй, хүүгийн хувьд төгрөгийн 12.6% болон ам.долларын хувьд 7%-ийн хүүтэй болж шинэчлэгдсэн. 2021 онд Групп нь тус зээлийн шугамаас 9.6 сая ам.долларыг татаж, буцаан төлсөн байна.

**ГОВЬ ХК БОЛОН ТҮҮНИЙ ОХИН КОМПАНИУД
2021 ОНЫ 12 ДУГААР САРЫН 31-НИЙ ӨДРӨӨР ДУУСГАВАР БОЛСОН ТАЙЛАНТ ЖИЛИЙН
НЭГТГЭСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД
(МЯНГАН ТӨГРӨГӨӨР)**

17. Зээл (үргэлжлэл)

17.1 Зээлийн гэрээний хураангуй (үргэлжлэл)

(iv) 2021 болон 2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний байдлаар Монгол Улсын Хөгжлийн Банкнаас авсан зээлүүд дараах байдалтай байна:

- 2019 оны 6 дугаар сарын 12-ны өдөр Групп нь жилийн 12%-ийн хүүтэй 24 сарын хугацаатай 42.9 тэрбум төгрөгийн зээлийг түүхий эд татан авах болон эргэлтийн хөрөнгийг санхүүжүүлэх зориулалтаар авсан. Тус зээлийн гэрээнд 2021 оны 7 дугаар сарын 05-ны өдөр нэмэлт өөрчлөлт орж хугацаа нь 2023 оны 6 дугаар сарын 14 хүртэл сунгагдсан.
- Групп нь 2020 оны 5 дугаар сарын 22-ны өдөр эргэлтийн хөрөнгөө нэмэгдүүлэх зорилгоор 40 тэрбум төгрөгийн зээлийг жилийн 3%-ийн хүүтэй, 12 сарын хугацаатайгаар авсан. 2021 оны 7 дугаар сарын 05-ны өдөр зээлийн гэрээнд зээлийн хүүг 11.5%, зээлийн хугацааг 2022 оны 5 дугаар сарын 22-ны өдөр хүртэл болгож нэмэлт өөрчлөлт оруулсан. Уг зээлд Группийн газар, барилга, тоног төхөөрөмж, тавилга эд хогшил, тээврийн хэрэгсэл, түүхий эд материал болон ирээдүйд олох орлогыг барьцаалсан байна.

(v) 2021 болон 2020 оны 12 сарын 31-ний байдлаар Хас Банкнаас авсан зээлүүд дараах байдалтай байна:

- 2020 оны 10 дугаар сарын 16-ны өдөр Групп нь 15 тэрбум төгрөгийн шугамын зээлийг 24 сарын хугацаатайгаар жилийн 14.4%-ийн хүүтэйгээр нээсэн. Уг зээлийн гэрээний дагуу Групп нь зээлийн төлбөрөө хугацаанаас нь өмнө эсвэл 2022 оны 10 дугаар сараас өмнө төлж барагдуулж болно. 2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний байдлаар 5 тэрбум төгрөгийн зээлийн эрхийг ашигласан байсан ба 2021 оны 7 дугаар сарын 30-ны өдөр энэхүү зээлийн шугамыг төлж барагдуулсан байна.
- 2021 оны 12 дугаар сарын 10-ны өдөр Групп болон Таван Богд Трейд ХХК, Таван Богд Проперти ХХК нь Хас Банктай жилийн 13.2%-ийн хүүтэй, 24 сарын хугацаатай, 25 тэрбум төгрөгийн зээлийн шугамын гэрээ байгуулсан.

(vi) 2021 болон 2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний байдлаар Худалдаа Хөгжлийн Банкаар дамжуулан Азийн Хөгжлийн Банкнаас санхүүжүүлсэн зээл дараах байдалтай байна:

- Групп 2016 оны 12 дугаар сарын 21-ний өдөр эргэлтийн хөрөнгөө нэмэгдүүлэх зорилгоор 6 тэрбум төгрөгийн зээлийг жилийн 8%-ийн хүүтэй, 60 сарын хугацаатайгаар авсан. Уг зээлийн эргэн төлөлт нь 2020 оны 01 дүгээр сарын 12-ны өдрөөс эхэлсэн ба 2020 оны 01 дүгээр сараас эхлэн сар бүр 170 сая төгрөгийн үндсэн зээлийн төлөлт, 2021 оны 01 дүгээр сараас эхлэн сар бүр 330 сая төгрөгийн эргэн төлөлт хийх хуваарьтай. 2021 оны 6 дугаар сарын 16-ны өдөр зээлийн нэмэлт гэрээ байгуулж тус гэрээнд зээлийн хугацааг 2022 оны 3 дугаар сарын 26-ны өдөр хүртэл сунгасан. Группийн газар, барилга болон бараа материал нь барьцаанд байна.

(vii) 2021 болон 2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний байдлаар Худалдаа Хөгжлийн Банкнаас авсан зээлүүд дараах байдалтай байна:

- 2017 оны 12 дугаар сарын 21-ний өдөр Гоёо ХХК эргэлтийн хөрөнгийн зориулалттай, 12 сарын хугацаатай, жилийн 7.8%-ийн хүүтэй 12.4 сая ам.долларын зээлийг авсан. 2018 оны 12 дугаар сарын 03-ны өдөр зээлийн хүүг жилийн 8.3% болгож, эргэн төлөх хугацааг 2020 оны 4 дүгээр сарын 21 хүртэл сунгаж өөрчилсөн. 2020 оны 4 дүгээр сарын 01-ний өдөр уг зээлд нэмэлт өөрчлөлт оруулж Говь ХК нь Гоёо ХХК-тай нэгдсэнтэй холбоотойгоор зээлдэгч нь Говь ХК болж өөрчлөгдөн, зээлийн төлөгдөх хугацаа нь 2022 оны 4 дүгээр сарын 24 хүртэл сунгагдсан.
- Групп нь 2019 оны 02 дугаар сарын 28-ны өдөр эргэлтийн хөрөнгийг санхүүжүүлэх зорилгоор жилийн 14.4%-ийн хүүтэй 30 тэрбум төгрөгийн зээлийн шугам нээсэн. 2020 оны 10 дугаар сарын 16-ны өдөр зээлийн хүүг 13.6% болгон бууруулж зээлийн хугацааг 2022 оны 3 дугаар сарын 16 хүртэл сунгасан.
- Тус зээлүүдийг 2021 оны 11 дүгээр сарын 09-ний байдлаар бүрэн төлж дуусгасан байна.

**ГОВЬ ХК БОЛОН ТҮҮНИЙ ОХИН КОМПАНИУД
2021 ОНЫ 12 ДУГААР САРЫН 31-НИЙ ӨДРӨӨР ДУУСГАВАР БОЛСОН ТАЙЛАНТ ЖИЛИЙН
НЭГТГЭСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД
(МЯНГАН ТӨГРӨГӨӨР)**

17. Зээл (үргэлжлэл)

17.1 Зээлийн гэрээний хураангуй (үргэлжлэл)

(viii) 2021 он болон 2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний байдлаар Олон Улсын Хөрөнгө Оруулалтын Банкаас авсан зээл дараах байдалтай байна:

- Групп нь 2020 оны 5 дугаар сарын 15-ны өдөр Олон Улсын Хөрөнгө Оруулалтын Банктай нийт 30 сая еврогийн зээлийн гэрээ байгуулсан. 2020 оны 5 дугаар сард жилийн 5.25%-ийн хүүтэй 14 сая еврогийн зээл, 2020 оны 6 дугаар сард жилийн 4.25%-ийн хүүтэй 16 сая еврогийн зээл авсан. 14 сая еврогийн зээлийг эргэн төлж дуусах хугацаа нь 2027 оны 5 дугаар сарын 15-ны өдөр, 16 сая еврогийн зээлийг эргэн төлөх хугацаа нь зээл олголтос хойш 12 сарын дараа байх ба тус зээл нь төлсөн дүнгээр дахин авч ашиглах боломжтой зээл юм.

17.2 Санхүүжилтийн үйл ажиллагаанаас үүсэх өр төлбөрийг тохируулах нь

	Зээл (Тод. 17)	Холбоотой талаас авсан зээл (Тод. 29)	Бондын өглөг (Тод. 14)	Түрээсийн өглөг (Тод. 16)	Ногдол ашгийн өглөг (Тод. 20)	Нийт
2021 оны 01 сарын 01	264,172,594	8,000,000	-	2,902,049	167,033	275,241,676
Авсан зээл	333,533,381	80,720,189	-	-	-	414,253,570
Шинээр гаргасан бонд	-	-	9,877,213	-	-	9,877,213
Төлсөн зээл	(364,578,985)	(88,720,189)	-	-	-	(453,299,174)
Төлсөн түрээсийн төлбөр	-	-	-	(940,160)	-	(940,160)
Төлсөн ногдол ашиг	-	-	-	-	(100)	(100)
Гадаад валютын ханшийн зөрүүний нөлөө	(6,699,698)	-	-	-	-	(6,699,698)
Бусад өөрчлөлт	-	-	-	(374,452)	-	(374,452)
Хүүгийн зардал	22,157,736	2,512,953	-	363,392	-	25,034,081
Төлсөн хүү	(22,526,359)	(2,512,953)	-	(363,392)	-	(25,402,704)
2021 оны 12 сарын 31	226,058,669	-	9,877,213	1,587,437	166,933	237,690,252

	Зээл (Тод. 17)	Холбоотой талаас авсан зээл (Тод. 29)	Бондын өглөг (Тод. 14)	Түрээсийн өглөг (Тод. 16)	Ногдол ашгийн өглөг (Тод. 20)	Нийт
2020 оны 01 сарын 01	194,097,962	27,730,000	-	2,552,398	167,496	224,547,856
Авсан зээл	233,763,135	81,729,400	-	-	-	315,492,535
Шинээр гаргасан бонд	-	-	-	-	-	-
Төлсөн зээл	(175,470,597)	(101,459,400)	-	-	-	(276,929,997)
Төлсөн түрээсийн төлбөр	-	-	-	(708,588)	-	(708,588)
Төлсөн ногдол ашиг	-	-	-	-	(463)	(463)
Гадаад валютын ханшийн зөрүүний нөлөө	12,538,957	-	-	-	-	12,538,957
Нэмэгдсэн түрээс	-	-	-	1,270,355	-	1,270,355
Бусад өөрчлөлт	-	-	-	(212,116)	-	(212,116)
Хүүгийн зардал	22,694,477	5,726,528	-	408,201	-	28,829,206
Төлсөн хүү	(23,451,340)	(5,726,528)	-	(408,201)	-	(29,586,069)
2020 оны 12 сарын 31	264,172,594	8,000,000	-	2,902,049	167,033	275,241,676

**ГОВЬ ХК БОЛОН ТҮҮНИЙ ОХИН КОМПАНИУД
2021 ОНЫ 12 ДУГААР САРЫН 31-НИЙ ӨДРӨӨР ДУУСГАВАР БОЛСОН ТАЙЛАНТ ЖИЛИЙН
НЭГТГЭСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД
(МЯНГАН ТӨГРӨГӨӨР)**

18. Бусад урт хугацаат өглөг

	2021	2020
Ти Ди Би Лизинг ХХК	-	724,719
Таван Богд Трейд ХХК (Тодруулга 29.1-ийг үзнэ үү)	25,622,107	14,230,453
	25,622,107	14,955,172

Урт хугацаат өглөгт үйлдвэрийн тоног төхөөрөмж худалдан авах зорилгоор Ти Ди Би Лизинг ХХК-тай хийсэн жилийн 4.7%-ийн суурь хүү нэмэх нь ЛИБОР хүүтэй гэрээний дүн багтсан. Уг өглөг нь 2022 онд бүрэн төлөгдөж дуусах бөгөөд худалдан авсан тоног төхөөрөмж нь Монгол Улсын Хөгжлийн Банкны барьцаанд байна.

Таван Богд Трейд ХХК-ийн 7.8%-ийн хүүтэй (өмнө нь 8% хүүтэй байсан) санхүүжилтийн гэрээнд 2021 оны 9 дүгээр сарын 01-ний өдөр нэмэлт өөрчлөлт оруулж төлөгдөх хугацааг 2024 оны 5 дугаар сарын 24 (өмнө нь 2022 оны 5 дугаар сарын 24 хүртэл байсан) хүртэл сунгасан.

19. Хувьцаат капитал

	Хувьцааны тоо		Хувьцаат капитал	
	2021	2020	2021	2020
Эхний үлдэгдэл	780,112,500	780,112,500	780,113	780,113
Эцсийн үлдэгдэл	780,112,500	780,112,500	780,113	780,113

2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний байдлаар Компанийн 780,112.5 мянган төгрөгийн хувьцаат капитал нь нэг бүр нь 1 төгрөгийн үнэтэй 780,112,500 ширхэг (2020 онд нэг бүр нь 1 төгрөгийн үнэтэй 780,112,500 ширхэг) зөвшөөрөгдсөн ба гаргасан хувьцаанаас бүрдэж байна.

20. Ногдол ашиг

	2021	2020
Эхний үлдэгдэл	167,033	167,496
Зарласан ногдол ашиг	-	-
Төлсөн ногдол ашиг	(100)	(463)
Эцсийн үлдэгдэл	166,933	167,033

2022 оны 02 дугаар сарын 14-ний өдөр Группийн Төлөөлөн Удирдах Зөвлөлийн 03 тоот тогтоолын дагуу 2020 болон 2021 онуудад ногдол ашиг зарлаагүй болно.

21. Нэгж хувьцаанд ногдох алдагдал

	2021	2020
Тайлант жилийн алдагдал	(37,946,028)	(46,155,341)
Энгийн хувьцааны жинлэсэн дундаж тоо	780,112,500	780,112,500
Нэгж хувьцаанд ногдох алдагдал (төгрөгөөр)	(48.64)	(59.16)

Нэгж хувьцаанд ногдох суурь алдагдлыг тооцохдоо Группийн алдагдлыг жилийн туршид эргэлтэд байсан хувьцааны жинлэсэн дундаж хувьцааны тоонд хувааж тооцоолно. Энгийн хувьцаанаас өөр эргэлтэд байгаа хувьцаа байхгүй тул нэгж хувьцаанд ногдох ашгийг бууруулаагүй болно.

**ГОВЬ ХК БОЛОН ТҮҮНИЙ ОХИН КОМПАНИУД
2021 ОНЫ 12 ДУГААР САРЫН 31-НИЙ ӨДРӨӨР ДУУСГАВАР БОЛСОН ТАЙЛАНТ ЖИЛИЙН
НЭГТГЭСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД
(МЯНГАН ТӨГРӨГӨӨР)**

22. Хөрөнгийн дахин үнэлгээний нөөц

	2021	2020
Эхний үлдэгдэл	48,974,836	15,647,697
Дахин үнэлгээний нэмэгдэл	(104,435)	33,327,139
Эцсийн үлдэгдэл	48,870,401	48,974,836

23. Гадаад валютын хөрвүүлэлтийн нөөц

	2021	2020
Эхний үлдэгдэл	(1,362,032)	(278,529)
Гадаад дахь охин компаниудын цэвэр хөрөнгийн хөрвүүлэлтийн ханшийн зөрүү	1,923,910	(1,083,503)
Эцсийн үлдэгдэл	561,878	(1,362,032)

24. Орлогын албан татварын өгөөж

	2021	2020
Тайлант жилийн татвар:		
Тайлант жилийн орлогын албан татварын зардал	86,126	35,348
Хойшлогдсон татвар:		
Тайлант жилд хүлээн зөвшөөрсөн хойшлогдсон татварын нөхөлт	(252,100)	(1,363,139)
	(165,974)	(1,327,791)

24.1 Тайлант жилийн татвар

Тайлант жилийн татварын зардлыг санхүүгийн тайлангаарх цэвэр ашгаас тооцсон тохируулга:

	2021	2020
Татварын өмнөх алдагдал	(38,112,002)	(47,483,132)
Хуулиар тогтоосон татварын 10%-аар тооцоолсон дүн	(3,811,200)	(4,748,313)
Хасагдахгүй зардлын нөлөөлөл	560,984	471,521
Татвар ногдохгүй орлогын нөлөөлөл	(118,373)	(109,661)
Тусгай хувь хэмжээгээр тооцсон татвар	86,126	9,720
Өмнө нь хүлээн зөвшөөрөгдсөн (өмнө нь хүлээн зөвшөөрөөгүй) хасагдах түр зөрүүг хүлээн зөвшөөрөөгүй (зөвшөөрсөн) дүн	1,120,761	(137,619)
Хүлээн зөвшөөрөгдөөгүй хасагдах түр зөрүү	1,995,728	3,186,561
Орлогын албан татварын өгөөж	(165,974)	(1,327,791)

Монгол Улсын Аж Ахуйн Нэгжийн Орлогын Албан Татварын тухай хуульд зааснаар жилд 6 тэрбум төгрөг (2020 онд 6 тэрбум төгрөг) хүртэлх хэмжээний албан татвар ногдох орлогод 10%, 6 тэрбум төгрөгөөс дээш орлогод нэмэлт 25% татвар ногдуулна.

Монголын Татварын Алба 2020 оноос шинэчлэгдсэн багц хуулийг хэрэгжүүлж эхэлсэн ба НББОУС 12, СТОУС 23-т заасны дагуу хойшлогдсон татварын хөрөнгө болон өр төлбөрийн түр зөрүүг тооцоолохдоо балансын аргыг ашиглана.

Групп нь тайлант жилийн хугацаанд 13,819,006 мянган төгрөг (2020 онд 14,520,086 мянган төгрөг)-ийн ирээдүйн ашгаас хасагдах боломжтой хуримтлагдсан татварын алдагдалтай байсан. Үүнд хойшлогдсон татварын хөрөнгө тооцож бүртгэсэн. 2021 онд үүссэн татварын алдагдлыг 2025 он хүртэл шилжүүлэн тооцох боломжтой.

**ГОВЬ ХК БОЛОН ТҮҮНИЙ ОХИН КОМПАНИУД
2021 ОНЫ 12 ДУГААР САРЫН 31-НИЙ ӨДРӨӨР ДУУСГАВАР БОЛСОН ТАЙЛАНТ ЖИЛИЙН
НЭГТГЭСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД
(МЯНГАН ТӨГРӨГӨӨР)**

24. Орлогын албан татварын өгөөж (үргэлжлэл)

24.2 Орлогын албан татварын (хөрөнгө)/өр төлбөр

	2021	2020
Орлогын албан татварын авлага	-	(265,286)
Орлогын албан татварын өглөг	111,894	46,241
	111,894	(219,045)

	2021	2020
Эхний үлдэгдэл	(219,045)	(266,632)
Тайлант жилийн татварын зардал	86,126	35,348
Төлсөн татвар	(280,600)	(6,999)
Суутгасан татварын зардал	525,413	19,238
Орлогын албан татварын (авлага)/өглөг	111,894	(219,045)

24.3 Хойшлогдсон татварын хөрөнгө

Тайлант жил болон өмнөх жилүүдэд хүлээн зөвшөөрсөн хойшлогдсон татварын хөрөнгө ба өр төлбөр болон хөдөлгөөн дараах байдалтай байна:

2021	Эхний үлдэгдэл	Ашиг (алдагдлаар) бүртгэсэн дүн	Эцсийн үлдэгдэл
<i>Хойшлогдсон татварын хөрөнгө (өр төлбөр):</i>			
Санхүүгийн хөрөнгө	(1,138,192)	1,011,408	(126,784)
Үндсэн хөрөнгө	20,270	(202,681)	(182,411)
Санхүүгийн өр төлбөр	-	-	-
Зээл	2,386,661	(1,929,488)	457,173
Ашиглагдаагүй татварын алдагдал	2,804,743	1,372,861	4,177,604
	4,073,482	252,100	4,325,582

2020	Эхний үлдэгдэл	Ашиг (алдагдлаар) бүртгэсэн дүн	Эцсийн үлдэгдэл
<i>Хойшлогдсон татварын хөрөнгө (өр төлбөр):</i>			
Санхүүгийн хөрөнгө	(196,597)	(941,595)	(1,138,192)
Үндсэн хөрөнгө	(14,150)	34,420	20,270
Санхүүгийн өр төлбөр	150,672	(150,672)	-
Зээл	1,191,195	1,195,466	2,386,661
Ашиглагдаагүй татварын алдагдал	1,579,223	1,225,520	2,804,743
	2,710,343	1,363,139	4,073,482

**ГОВЬ ХК БОЛОН ТҮҮНИЙ ОХИН КОМПАНИУД
2021 ОНЫ 12 ДУГААР САРЫН 31-НИЙ ӨДРӨӨР ДУУСГАВАР БОЛСОН ТАЙЛАНТ ЖИЛИЙН
НЭГТГЭСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД
(МЯНГАН ТӨГРӨГӨӨР)**

25. Борлуулалтын орлого, өртөг, зардал

25.1 Борлуулалтын орлого

	2021	2020
Сүлжмэл бүтээгдэхүүн	95,831,241	80,242,446
Оёмол бүтээгдэхүүн	28,757,779	24,091,381
Нэхмэл бүтээгдэхүүн	14,979,473	11,435,946
Үйлчилгээний орлого	1,168,015	862,561
Бусад	3,607,821	460,171
	144,344,329	117,092,505

2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний байдлаар 96,639,981 мянган төгрөгийн борлуулалтыг гэрээт харилцагчдаас бүртгэсэн, 2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний байдлаар 100,790,805 мянган төгрөг байсан.

25.2 Борлуулсан бүтээгдэхүүний өртөг

	2021	2020
Сүлжмэл бүтээгдэхүүн	51,940,605	46,616,231
Оёмол бүтээгдэхүүн	20,018,053	16,071,278
Нэхмэл бүтээгдэхүүн	8,686,002	7,859,335
Үйлчилгээний өртөг	858,003	848,643
Бусад	4,040,824	141,001
	85,543,487	71,536,488

25.3 Зардлын шинж чанараар

	2021	2020
Бараа материалын өөрчлөлт	55,292,968	(15,536,051)
Түүхий эд материал ба хангамжийн материал	8,180,268	57,881,272
Цалин ба түүнтэй холбоотой зардлууд	29,200,030	33,052,956
Элэгдэл ба хорогдлын зардал	11,829,178	12,819,926
Зар сурталчилгааны зардал	33,122,725	24,112,408
Хангамжийн зардал	1,428,501	2,623,385
Мэргэжлийн үйлчилгээний хөлс	7,528,964	1,171,977
Борлуулалтын идэвхжүүлэлтийн зардал	2,930,567	1,460,051
Тээврийн зардал	1,707,263	2,166,414
Бусад	9,527,804	9,245,727
Нийт борлуулсан бүтээгдэхүүний өртөг, борлуулалт ба маркетингийн зардал, ерөнхий удирдлагын зардал	160,748,268	128,998,065

**ГОВЬ ХК БОЛОН ТҮҮНИЙ ОХИН КОМПАНИУД
2021 ОНЫ 12 ДУГААР САРЫН 31-НИЙ ӨДРӨӨР ДУУСГАВАР БОЛСОН ТАЙЛАНТ ЖИЛИЙН
НЭГТГЭСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД
(МЯНГАН ТӨГРӨГӨӨР)**

25. Борлуулалтын орлого, өртөг, зардал (үргэлжлэл)

25.3 Борлуулалт ба маркетингийн зардал

	2021	2020
Цалин ба түүнтэй холбоотой зардлууд	9,104,946	7,616,625
Элэгдэл ба хорогдлын зардал	2,297,315	1,995,055
Зар сурталчилгааны зардал	33,122,725	24,112,408
Хангамжийн зардал	1,380,110	2,551,280
Ашиглалтын зардал	94,658	236,952
Харилцагчийн урамшуулалтай холбоотой зардал	116,905	144,786
Засвар үйлчилгээний зардал	153,590	309,239
Хөдөлмөр хамгааллын зардал	251,501	199,212
Борлуулалтын идэвхжүүлэлтийн зардал	2,930,567	1,460,051
Бусад татвар, хураамж	357,626	429,174
Тээврийн зардал	1,707,263	2,166,414
Богино хугацаатай, бага дүнтэй түрээс	564,802	958,393
Даатгалын зардал	380,116	263,132
Томилолтын зардал	49,472	114,047
Харуул, хамгаалалтын зардал	-	7,115
Цэвэрлэгээ үйлчилгээ	84,437	144,881
Түлш, шатахууны зардал	24,309	33,579
Хүний нөөц ба бусад холбоотой зардлууд	245	23,553
Мэргэжлийн үйлчилгээний хөлс	7,086,084	945,423
Харилцаа холбооны зардал	105,538	97,759
Менежментийн зардал	539,001	539,001
Бусад зардал	216,857	36,860
	60,568,067	44,384,939

25.4 Ерөнхий удирдлагын зардал

	2021	2020
Цалин ба түүнтэй холбоотой зардлууд	7,505,012	5,548,677
Элэгдэл ба хорогдлын зардал	2,761,025	2,382,308
Хангамжийн зардал	48,391	72,105
Ашиглалтын зардал	29,895	91,681
Засвар үйлчилгээний зардал	222,039	143,598
Хөдөлмөр хамгааллын зардал	934,095	746,179
Банкны үйлчилгээний шимтгэл	21,665	118,976
Бусад татвар, хураамж	821,753	440,867
Даатгалын зардал	75,109	327,938
Томилолтын зардал	16,536	9,570
Харуул, хамгаалалтын зардал	529,394	577,746
Түлш, шатхууны зардал	61,042	87,794
Хүний нөөц ба бусад холбоотой зардлууд	469,030	1,209,943
Мэргэжлийн үйлчилгээний хөлс	442,880	226,554
Харилцаа холбооны зардал	78,496	80,671
Бусад зардал	620,352	1,012,031
	14,636,714	13,076,638

**ГОВЬ ХК БОЛОН ТҮҮНИЙ ОХИН КОМПАНИУД
2021 ОНЫ 12 ДУГААР САРЫН 31-НИЙ ӨДРӨӨР ДУУСГАВАР БОЛСОН ТАЙЛАНТ ЖИЛИЙН
НЭГТГЭСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД
(МЯНГАН ТӨГРӨГӨӨР)**

26. Санхүүгийн ба бусад орлого

	2021	2020
Хүүгийн орлого	30,585	60,405
Түрээс ба бусад орлого	932,840	2,555,242
	963,425	2,615,647

27. Бусад олз (гарз)

	2021	2020
Гадаад валютын ханшийн зөрүүний олз (гарз), цэвэр дүнгээр	2,944,061	(8,511,518)
Үндсэн хөрөнгө болон биет бус хөрөнгө данснаас хассаны олз (гарз), цэвэр дүнгээр	(78,409)	10,096
Ашиглах эрхтэй хөрөнгө данснаас хассаны олз	48,066	20,769
	2,913,718	(8,480,653)

28. Санхүүгийн зардал

	2021	2020
Зээлийн хүүгийн зардал	22,303,297	25,707,748
Бусад өр төлбөрийн хүүгийн зардал (урт хугацаат өглөг багтсан)	2,367,392	2,713,257
Түрээсийн өр төлбөрийн хүүгийн зардал	363,392	408,201
Бусад санхүүгийн зардал	440,205	713,054
	25,474,286	29,542,260

29. Холбоотой талуудтай хийсэн ажил гүйлгээ

29.1 Холбоотой талуудын дансны үлдэгдэл

Тайлант хугацааны эцэст холбоотой талуудын дансны үлдэгдэл дараах байдалтай байна:

	2021	2020
Холбоотой талаас авах авлага (Тодруулга 6)	30,222	215,053
Холбоотой талд өгөх өглөг /Богино хугацаат/ (Тодруулга 14)	185,933	12,477,541
Холбоотой талд өгөх өглөг /Урт хугацаат/ (Тодруулга 18)	25,622,107	14,230,453

Холбоотой талд өгөх урт хугацаат өглөг нь 2020 оны 8 дугаар сард Таван Богд Трейд ХХК-аас Гоёо ХХК-ийн хувьцааг зээлээр худалдан авсантай холбоотой. Худалдан авалтын гэрээнд 2020 оны 10 дугаар сард нэмэлт өөрчлөлт оруулсан бөгөөд төлбөр төлж барагдуулах хугацааг 2024 оны 5 дугаар сар болгон өөрчилсөн. Тус гэрээнд аливаа хөрөнгийг барьцаалаагүй байна.

29.2 Холбоотой талуудтай хийсэн ажил гүйлгээ

Дараах ажил гүйлгээг Группийн толгой компани болох Таван Богд Трейд ХХК-тай хийсэн байна:

	2021	2020
Толгой компаниас авсан санхүүжилт (Тодруулга 17.2)	-	12,459,400
Толгой компаниас авсан санхүүжилтээс төлсөн дүн (Тодруулга 17.2)	-	12,459,400
Толгой компаниас авсан худалдан авалт	1,256,062	1,463,505
Толгой компанид хийсэн борлуулалт	39,134	4,392
Толгой компанид төлсөн хүүгийн зардал	2,032,887	2,418,383

**ГОВЬ ХК БОЛОН ТҮҮНИЙ ОХИН КОМПАНИУД
2021 ОНЫ 12 ДУГААР САРЫН 31-НИЙ ӨДРӨӨР ДУУСГАВАР БОЛСОН ТАЙЛАНТ ЖИЛИЙН
НЭГТГЭСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД
(МЯНГАН ТӨГРӨГӨӨР)**

29. Холбоотой талуудтай хийсэн ажил гүйлгээ (үргэлжлэл)

Дараах ажил гүйлгээг Группийн нэгдсэн хяналтад байдаг бусад холбоотой талуудтай хийсэн байна:

	2021	2020
Холбоотой талаас авсан санхүүжилт (Тодруулга 17.2)	41,483,084	-
Холбоотой талаас авсан санхүүжилтээс төлсөн дүн (Тодруулга 17.2)	41,483,084	-
Холбоотой талаас авсан худалдан авалт	454,406	645,589
Холбоотой талд хийсэн борлуулалт	343,699	341,646
Холбоотой талд төлсөн хүүгийн зардал	272,418	-

Дараах ажил гүйлгээг толгой компанийн хараат компани болох Хаан Банктай хийсэн байна:

	2021	2020
Хаан Банкнаас авсан санхүүжилт (Тодруулга 17.2)	39,237,105	69,270,000
Хаан Банкнаас авсан санхүүжилтээс төлсөн дүн (Тодруулга 17.2)	47,237,105	89,000,000
Хаан Банкинд хийсэн борлуулалт	1,115,012	10,500
Хаан Банкинд төлсөн хүүгийн зардал	207,648	3,308,145

Бүх холбоотой талын гүйлгээ нь харилцан тохиролцсон нөхцөлөөр хийгдсэн.

29.3 Үндсэн удирдлагын цалин, урамшуулал

Группийн удирдлага болон удирдлагын багийн гишүүдийн үндсэн болон нэмэгдэл цалин дараах байдалтай байна:

	2021	2020
Үндсэн удирдлагын нийт цалин, урамшуулал	1,546,153	1,323,099

30. Болзошгүй өр төлбөр ба санхүүгийн үүрэг

Харилцагчдын санхүүгийн хэрэгцээ, шаардлагыг хангахын тулд Групп нь аливаа санхүүгийн үүрэг болон болзошгүй өр төлбөр хүлээж болно. 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний байдлаар (2020 онд байхгүй) Групп-д ямар нэг болзошгүй өр төлбөр, санхүүгийн үүрэг үүсээгүй бөгөөд үүсвэл дараах байдлаар үүснэ.

30.1 Болзошгүй өр төлбөр

Баталгаа нь тодорхой нөхцөлд холбоотой талын өмнөөс голдуу тендерийн үйл ажиллагаатай холбоотойгоор төлбөр хийх үүргийг Группд ногдуулж үүснэ. Баталгаа нь болзошгүй өр төлбөр боловч зээлийн эрсдэлтэй ижил эрсдэлийг агуулдаг. Эдгээр гүйлгээний улмаас нөлөө бүхий алдагдал гарахгүй гэсэн хүлээлтэй байна.

30.2 Санхүүгийн үүрэг

Санхүүгийн үүрэг гэдэг нь Группийн зүгээс зээл олгох, зээлийн шугам нээх гэрээт үүргүүдийг хүлээснийг илэрхийлдэг. Ийм үүргүүд нь тогтсон дуусах хугацаа эсвэл цуцлах бусад төрлийн заалтуудтай байдаг. Зээл аваагүй байтал зээлийн гэрээний хугацаа дуусах магадлалтай тул гэрээнд заагдсан мөнгөн дүн нь ирээдүйн зээлийн мөнгөн урсгалыг илэрхийлэхгүй юм. Эдгээр гүйлгээний улмаас нөлөө бүхий алдагдал гарахгүй гэсэн хүлээлтэй байна.

30.3 Шүүхийн нэхэмжлэл

Группийн бизнесийн хэвийн үйл ажиллагааны явцад хэрэг маргааныг шүүхээр шийдвэрлүүлдэг ба шүүхийн нэхэмжлэл гаргах, нэхэмжлэлийг хэрхэн барагдуулах талаар тогтсон дотоод журам, туршлагатай. Групп нь аливаа нэхэмжлэлийн өөрийн санхүүгийн байдалд үзүүлж болох сөрөг нөлөөллөөс хамгаалахдаа мэргэжлийн хууль зүйн туслалцаа авах нь эрсдэлийг бууруулдаг гэж үздэг. Тайлант жилийн эцэст Группд нөлөө бүхий үүрэг хүлээх шүүхийн нэхэмжлэл байхгүй байна.

**ГОВЬ ХК БОЛОН ТҮҮНИЙ ОХИН КОМПАНИУД
2021 ОНЫ 12 ДУГААР САРЫН 31-НИЙ ӨДРӨӨР ДУУСГАВАР БОЛСОН ТАЙЛАНТ ЖИЛИЙН
НЭГТГЭСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД
(МЯНГАН ТӨГРӨГӨӨР)**

31. Санхүүгийн хэрэгсэл ба санхүүгийн эрсдэлийн удирдлага

(1) Оршил

Группийн үйл ажиллагааны уялдаатай гол эрсдэлүүд бол зээлийн эрсдэл, хөрвөх чадварын эрсдэл, зах зээлийн эрсдэл үүнд: хүүгийн түвшний эрсдэл, валютын ханшийн эрсдэл байдаг.

Эрсдэлийн удирдлагын үндсэн зорилго нь эрсдэл/өгөөжийн профайлтай уялдуулан бизнесийн сегментүүдэд хөрөнгө хуваарилах, тодорхойлох, хэмжих, хянах үйл явцаар Группийн эрсдэлд тохируулсан хөрөнгийн өгөөжийг нэмэгдүүлэх явдал юм. Эрсдэлийн удирдлагын энэхүү үйл явц нь Группийн тасралтгүй ашигт ажиллагаанд чухал ач холбогдолтой бөгөөд Групп доторх хүн бүр өөрийн үүрэг хариуцлагатай холбоотой эрсдэлийг удирддаг.

Группийн эрсдэлийн удирдлагын тогтолцоо нь эрсдэлийг арилгах зорилготой бус харин эрсдэл ба өгөөжийн харьцааг оновчтой байлгах зорилготой тодорхойлогдсон бөгөөд Группийн ерөнхий үзэл баримтлал, үнэ цэнэд нийцтэй удирдлагын тогтолцоог хадгалах, амжилттай хэрэгжүүлэх, хэрэгжилтэд хяналт тавьж, тасралтгүй сайжруулахад оршино. Энэхүү Төлөөлөн Удирдах Зөвлөл (ТУЗ)-өөс дэмжигдэж батлагдсан “Эрсдэлийн удирдлагын бодлого”-ын тогтолцоо нь дараах цар хүрээг багтаана. Үүнд:

- Эрсдэлд өртөх хэм хэмжээ;
- Эрсдэлийн арга хэмжээний хэмжүүр нь ТУЗ-өөс баталсан бизнесийн стратегид нийцсэн байх;
- Хөрөнгийн хуваарилалт нь эрсдэлд өртөх хэм хэмжээтэй нийцэх;
- Группийн гүйцэтгэлийн зорилтууд нь эрсдэл хүлээн зөвшөөрөх хэм хэмжээ болон тэсвэрт байдалтай уялдуулан нийцсэн байх;
- Эрсдэлийн удирдлагад стратегийн эрсдэл, нийцлийн эрсдэл, санхүүгийн эрсдэл, үйл ажиллагааны эрсдэл, давагдашгүй хүчин зүйлийн эрсдэл болон бусад цаг үеийн шинж чанартай тулгарах эрсдэлүүдийг багтаадаг.

Эрсдэлийн удирдлагын бүтэц, зохион байгуулалт

ТУЗ-ийн зүгээс хамтын хяналт, эрсдэлийн засаглалын хариуцлагыг тодорхой хэрэгжүүлэх нь үндсэн зорилтуудын нэг гэдгийг хүлээн зөвшөөрдөг. ТУЗ-өөс эрсдэлийн засаглалд “Гурван давхар хамгаалалтын шугам” загварыг баталж, гүйцэтгэх удирдлага нь хамгаалалтын нэгдүгээр эгнээнд, эрсдэлийн удирдлагын хороо, эрсдэлийн ахлах ажилтан нь хамгаалалтын хоёрдугаар эгнээнд, дотоод аудит нь гуравдугаар эгнээнд байна.

ТУЗ-ийн Эрсдэл ба Аудитын хороо

ТУЗ-ийн Эрсдэл ба Аудитын Хороо нь дотоод хяналт ба зохицуулалт болон хууль, эрх зүйн шаардлагыг хэрэгжүүлж байгаа эсэхийг ТУЗ-д танилцуулж ТУЗ-ийн дор ажиллах үүрэгтэй.

Дотоод аудит

Группийн эрсдэлийн удирдлагын хүрээнд Дотоод аудит нь Эрсдэл ба Аудитын хорооноос өгсөн үүрэг чиглэлийн дагуу ажилладаг. Группийн хэмжээнд нэвтрүүлэн хэрэгжүүлж буй бодлого дүрэм, журмуудын зохистой байдал хийгээд Групп эдгээрийг хэрхэн мөрдөж байгаад хяналт тавин үр дүнг ТУЗ-д тайлагнадаг.

Эрсдэлийг бууруулах

Групп нь ТУЗ-өөс тогтоосон эрсдэлийн удирдлагын бодлогын хүрээнд эрсдэл хүлээн зөвшөөрөх хэм хэмжээний дагуу улирал бүр хянах байдлаар эрсдэлийг удирддаг. Эдгээр хүлээн зөвшөөрөх хэм хэмжээг Группийн бизнесийн стратеги, зах зээлийн нөхцөл байдал болон үйл ажиллагаандаа уялдуулан тогтоосон байдаг.

Хүүгийн түвшний эрсдэл, гадаад валютын ханшийн өөрчлөлт, зээлийн эрсдэл болон ирээдүйн үйл ажиллагаанаас үүдэж болзошгүй эрсдэлийн хэмжээг мэдрэмжийн шинжилгээ хийн хянаж ажилладаг. Эрсдэлийг бууруулах зорилгоор тодорхой арга хэмжээг авдаг бөгөөд доор дэлгэрэнгүй тодруулав.

**ГОВЬ ХК БОЛОН ТҮҮНИЙ ОХИН КОМПАНИУД
2021 ОНЫ 12 ДУГААР САРЫН 31-НИЙ ӨДРӨӨР ДУУСГАВАР БОЛСОН ТАЙЛАНТ ЖИЛИЙН
НЭГТГЭСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД
(МЯНГАН ТӨГРӨГӨӨР)**

31. Санхүүгийн хэрэгсэл ба санхүүгийн эрсдэлийн удирдлага (үргэлжлэл)

(1) Оршил (үргэлжлэл)

Эрсдэлийн хэт төвлөрөл

Төвлөрөл нь ижил төрлийн бизнесийн үйл ажиллагаа эрхэлдэг, эсвэл нэгэн ижил газар зүйн бүсэд болон эдийн засгийн ойролцоо шинж чанартай бизнес эрхэлдэг хэд хэдэн харилцагчид улс төр, эдийн засаг болон бусад аливаа өөрчлөлт гарахад тэдгээрийн гэрээний үүргээ гүйцэтгэхэд ижил маягаар нөлөөлөхөөр байвал үүсдэг. Төвлөрөл нь тухайн нэгж салбарт болон газар зүйн байрлалд нөлөөлж буй нөхцөл байдалд Групп хэрхэн гүйцэтгэлээ хангах мэдрэмжийг илтгэнэ.

Эрсдэлийн хэт төвлөрлөөс зайлсхийх үүднээс Групп өөрийн бодлого, журамдаа олон төрлийн багцтай байх тодорхой удирдамжийг тусгасан байдаг. Тухайлбал, жижиглэнгийн борлуулалтыг цахим болон дэлгүүрийн, захиалгын гэх сувгаар салган хөгжүүлэх, олон улсын өөр бүс нутгуудад салбар дэлгүүр нээх эсвэл маркетингийн оновчтой бодлого боловсруулах зэргээр үйл ажиллагааны төвлөрлийг хянаж удирдаг.

31.1 Зээлийн эрсдэлийн удирдлага

Зээлийн эрсдэл гэдэг нь гэрээ байгуулагч тал гэрээгээр хүлээсэн үүргээ биелүүлээгүйгээс Группд санхүүгийн алдагдал үүсэх эрсдэл.

Зээлийн эрсдэлд өртөх байдал

Санхүүгийн хөрөнгийн дансны үнэ нь зээлийн хамгийн их эрсдэлийг илэрхийлж байдаг. Группийн хамгийн их хүлээх зээлийн эрсдэлийг санхүүгийн хөрөнгө тус бүрийн дансны үнээр илэрхийлэв:

	2021	2020
Банк дахь харилцах данс	4,377,221	12,786,882
Түрээсийн дэлгүүрт байршуулсан барьцаа	557,284	523,829
Дансны ба бусад авлага*	1,324,752	3,081,189
	6,259,257	16,391,900

*2021 оны 933,377 мянган төгрөгийн, 2020 оны 2,915,071 мянган төгрөгийн татварын авлагын дүн дээрх дүнд ороогүй болно.

Ашиг, алдагдалд хүлээн зөвшөөрсөн санхүүгийн хөрөнгийн үнэ цэнийн бууралтын хасагдуулга дараах байдалтай байна:

	2021	2020
Дансны болон бусад авлагын үнэ цэнийн бууралтын хасагдуулга	110,920	170,306
Банк дахь хөрөнгийн үнэ цэнийн бууралтын хасагдуулга	-	-
Дансны болон бусад авлагын үнэ цэнийн бууралтын хасагдуулгын буцаалт	(31,116)	(9,037)
	79,804	161,269

**ГОВЬ ХК БОЛОН ТҮҮНИЙ ОХИН КОМПАНИУД
2021 ОНЫ 12 ДУГААР САРЫН 31-НИЙ ӨДРӨӨР ДУУСГАВАР БОЛСОН ТАЙЛАНТ ЖИЛИЙН
НЭГТГЭСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД
(МЯНГАН ТӨГРӨГӨӨР)**

31. Санхүүгийн хэрэгсэл ба санхүүгийн эрсдэлийн удирдлага (үргэлжлэл)

31.1 Зээлийн эрсдэлийн удирдлага (үргэлжлэл)

Зээлийн эрсдэлд өртөх байдал (үргэлжлэл)

Тайлант өдрөөрх дансны болон бусад авлагын зээлийн эрсдэлд өртөх дээд хэмжээ (татвараас бусад) газар зүйн бүс нутгаар дараах байдалтай байна:

	2021	2020
Дотоод	970,442	597,203
Гадаад	354,310	2,483,986
	1,324,752	3,081,189

Одоогийн байдлаар дотоодын зах зээл дээр зээлжих зэрэглэл тогтоох хараат бус үнэлгээний байгууллага байхгүй байна. Иймээс Группийн зүгээс удаан хугацаанд харилцсан, найдвартай харилцагчидтайгаа урьдчилан баталсан зээлийн дээд хэмжээний хүрээнд зээлээр борлуулалт хийх бодлогыг баримталдаг. Жил бүр борлуулалтын гэрээг харилцагчидтай байгуулж, шинэчлэн баталгаажуулж, гэрээний нөхцөлийн биелэлтэд байнгын хяналт тавьж ажилладаг.

Группийн дансны авлагыг даатгуулсан эсвэл аккредитив гэрээгээр баталгаажуулснаас бусдаар санхүүгийн хөрөнгөтэй холбоотой зээлийн эрсдэлийн хүрээнд авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ байхгүй. 2021 онд даатгуулсан эсвэл аккредитив гэрээгээр баталгаажуулсан дансны авлага байхгүй (2020 онд 987,706 мянган төгрөг) байна. Группийн удирдлага нь өндөр зээлийн зэрэглэлтэй дотоодын банк болон санхүүгийн байгууллагуудад байршуулсан банкны харилцах дансанд харгалзах санхүүгийн зээлийн эрсдэлийн түвшинг бага гэж үзсэн. Группийн удирдлага дефолтын магадлал бага гэж үзсэн тул нөөц санг байгуулаагүй.

Группийн удирдлага дансны болон бусад авлагын эргэн төлөгдөх чадамжийн талаарх үнэлгээг авлага цуглуулалтын түүхэн мэдээлэл болон ирээдүйг таамаглаж буй мэдээллийг харгалзан багцалсан болон тусгайлсан шинжилгээ хийж үнэлдэг. Групп нь үнэ цэнэ буураагүй дансны болон бусад авлагын хүлээгдэж буй алдагдлыг авлагын хугацаа хэтэрсэн байдалд үндэслэн өнөөгийн нөхцөл байдал, ирээдүйн таамаглаж буй мэдээллийг харгалзан тохируулсан эрсдэлийн сангийн матрицыг ашиглан тодорхойлдог. Үүний дагуу эдгээр хөрөнгийн зээлийн эрсдэлийн профайлыг эрсдэлийн сангийн матрицын хувьд түүхэн төлөв байдалд үндэслэн гаргасан.

Зээлийн эрсдэлд өртөх байдал, дансны болон бусад авлагын хүлээгдэж буй зээлийн алдагдлын талаарх мэдээлэл дараах байдалтай байна:

2021 оны 12 сарын 31	Нийт дансны үнэ	Хасагдуулгын нөөц	Зээлийн алдагдал
Хугацаа хэтрээгүй, үнэ цэнийн бууралт үүсээгүй	1,293,857	-	0.00%
0-30 хоног хугацаа хэтэрсэн	22,245	-	0.00%
31-60 хоног хугацаа хэтэрсэн	2,712	-	0.00%
61-90 хоног хугацаа хэтэрсэн	76	-	0.00%
91 хоногоос дээш хугацаа хэтэрсэн	1,849,381	(1,843,519)	99.68%
	3,168,271	(1,843,519)	58.19%

2020 оны 12 сарын 31	Нийт дансны үнэ	Хасагдуулгын нөөц	Зээлийн алдагдал
Хугацаа хэтрээгүй, үнэ цэнийн бууралт үүсээгүй	2,742,486	-	0.00%
0-30 хоног хугацаа хэтэрсэн	-	-	0.00%
31-60 хоног хугацаа хэтэрсэн	10,055	-	0.00%
61-90 хоног хугацаа хэтэрсэн	183,776	-	0.00%
91 хоногоос дээш хугацаа хэтэрсэн	2,035,885	(1,891,013)	92.88%
	4,972,202	(1,891,013)	38.03%

**ГОВЬ ХК БОЛОН ТҮҮНИЙ ОХИН КОМПАНИУД
2021 ОНЫ 12 ДУГААР САРЫН 31-НИЙ ӨДРӨӨР ДУУСГАВАР БОЛСОН ТАЙЛАНТ ЖИЛИЙН
НЭГТГЭСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД
(МЯНГАН ТӨГРӨГӨӨР)**

31. Санхүүгийн хэрэгсэл ба санхүүгийн эрсдэлийн удирдлага (үргэлжлэл)

31.1 Зээлийн эрсдэлийн удирдлага (үргэлжлэл)

Дансны болон бусад авлагын үнэ цэнийн бууралтын нөөцийн хөдөлгөөн

Дансны болон бусад авлагын үнэ цэнийн бууралтын нөөцийн хөдөлгөөн тайлант жилийн хугацаанд дараах байдалтай байна:

	2021	2020
01 дүгээр сарын 01-ний үлдэгдэл	1,891,013	1,730,355
Авлагын алдагдлын хасагдуулга	110,920	170,306
Хасагдуулгын нөөцийн буцаалт	(31,116)	(9,037)
Данснаас хассан дүн	(127,298)	(611)
12 дугаар сарын 31-ний үлдэгдэл	1,843,519	1,891,013

Дансны авлагын үнэ цэнийн бууралтын мэдээллийг Тодруулга 6-аас харна уу.

Группийн удирдлага нь бусад авлагын эргэн төлөгдөх магадлалыг үнэлэхдээ авлагын түүхэн мэдээлэл, хугацаа хэтэрсэн авлагын мэдээлэл, одоогийн болон ирээдүйг таамагласан мэдээллийг харгалзан тохируулах байдлаар багцалсан болон тусгайлсан үнэлгээг хийдэг. Группийн удирдлагын хийсэн үнэлгээгээр бусад авлагад анх бүртгэлд тусгаснаас хойш нөлөө бүхий зээлийн эрсдэл үүсээгүй гэж үнэлсэн ба эрсдэлийн түвшин нь өндөр бус учир үнэ цэнийн бууралт бүртгээгүй болно.

Дансны авлагын нөхцөл байдлыг үндэслэн зээлийн үнэлгээг тогтмол хийдэг ба шаардлагатай гэж үзвэл төлбөрийн эрсдэлийг даатгуулдаг. Мөн Групп худалдан авагчаас дараагийн захиалгыг гүйцэтгэхээс өмнө үлдэгдэл төлбөрөө төлсөн байхыг шаарддаг.

31.2 Хөрвөх чадварын эрсдэлийн удирдлага

Хөрвөх чадварын эрсдэл гэдэг нь Групп өөрийн санхүүгийн өр төлбөрийг барагдуулах үүргээ биелүүлэхэд хүндрэлтэй болох эрсдэл юм. Групп нь хэвийн болон онцгой нөхцөлд их хэмжээний алдагдалд орохгүйгээр, Группийн нэр хүндэд хохирол учруулах эрсдэлийг бий болгохгүйгээр өр төлбөрөө гэрээний хугацаанд төлж барагдуулахад хүрэлцэхүйц хөрвөх чадварыг тогтмол хангаж байх ёстой гэдэг зарчмаар хөрвөх чадварыг удирдан зохицуулдаг.

Группийн ТУЗ хөрвөх чадварын эрсдэлийн удирдлагыг хариуцдаг ба Группийн богино, дунд ба урт хугацааны санхүүжилт болон хөрвөх чадварын эрсдэлийн удирдлагын шаардлагад нийцсэн хөрвөх чадварын бүтцийг бий болгох үүрэгтэй. Групп санхүүгийн хөрөнгө ба өр төлбөрийн төлөгдөх хугацаа, банкнаас зээл авах чадавх, зээлийн ашиглагдаагүй үлдэгдэл, мөнгөн урсгалын таамаглал болон гүйцэтгэлд үндэслэн хөрвөх чадварын эрсдэлийг удирддаг.

Хүснэгтэд Группийн үүсмэл бус санхүүгийн өр төлбөрийг гэрээгээр төлөх хугацаагаар нь ангилан тайлагнасан. Хүснэгтэн дэх мэдээлэл нь Группийн төлбөр төлөх шаардлагатай хамгийн эхний хугацаанд үндэслэсэн дискаунтлаагүй мөнгөн гүйлгээг харуулж байна. Энэхүү хүснэгтийн дүнгүүд нь үндсэн төлбөр болон хүүг агуулсан болно.

**ГОВЬ ХК БОЛОН ТҮҮНИЙ ОХИН КОМПАНИУД
2021 ОНЫ 12 ДУГААР САРЫН 31-НИЙ ӨДРӨӨР ДУУСГАВАР БОЛСОН ТАЙЛАНТ ЖИЛИЙН
НЭГТГЭСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД
(МЯНГАН ТӨГРӨГӨӨР)**

31. Санхүүгийн хэрэгсэл ба санхүүгийн эрсдэлийн удирдлага (үргэлжлэл)

31.2 Хөрвөх чадварын эрсдэлийн удирдлага (үргэлжлэл)

2021 оны 12 сарын 31	Дуудахад эргэн төлөгдөх нөхцөлтэй болон 1 сараас бага	1-3 сар	3 сараас 1 жил хүртэл	1-5 жил	Нийт	Дансны үнэ
Дансны болон бусад өглөг (урт хугацаат өглөг багтсан) *	2,538,850	841,626	2,306,228	27,965,661	33,652,365	29,662,663
Бондын өглөг	-	-	10,900,000	-	10,900,000	9,877,213
Богино болон урт хугацаат зээл	12,962,824	15,594,978	93,156,100	127,348,350	249,062,252	226,058,669
Богино болон урт хугацаат түрээсийн өглөг	92,763	278,287	721,534	708,903	1,801,487	1,587,437
	15,594,437	16,714,891	107,083,862	156,022,914	295,416,104	267,185,982

2020 оны 12 сарын 31	Дуудахад эргэн төлөгдөх нөхцөлтэй болон 1 сараас бага	1-3 сар	3 сараас 1 жил хүртэл	1-5 жил	Нийт	Дансны үнэ
Дансны болон бусад өглөг (урт хугацаат өглөг багтсан) *	2,070,357	3,734,856	15,918,331	15,415,328	37,138,872	34,830,878
Бондын өглөг	-	-	-	-	-	-
Богино болон урт хугацаат зээл	42,510,672	51,226,888	185,280,321	4,667,815	283,685,696	272,172,594
Богино болон урт хугацаат түрээсийн өглөг	116,757	350,274	919,390	2,157,727	3,544,148	2,902,049
	44,697,786	55,312,018	202,118,042	22,240,870	324,368,716	309,905,521

*2021 онд 2,065,186 мянган төгрөг, 2020 онд 2,058,370 мянган төгрөгийн татварын өглөг болон 2021 үлдэгдэлгүй, 2020 онд 1,010,634 мянган төгрөгийн буцаах эрхтэй барааны өр төлбөрийг оруулаагүй болно.

31.3 Зах зээлийн эрсдэл

Зах зээлийн эрсдэл гэдэг нь зах зээлийн үнийн өөрчлөлт тухайлбал хүүгийн түвшин, гадаад валютын ханш өөрчлөгдсөнөөр Группийн ашиг эсвэл эзэмшиж буй санхүүгийн хэрэглүүрийн үнэлгээнд сөргөөр нөлөөлөх эрсдэл юм. Групп нь зээлийн хүүгийн түвшний эрсдэл, гадаад валютын эрсдэл гэсэн хоёр зах зээлийн эрсдэлд анхаарлаа хандуулдаг. Эдгээр эрсдэлийн зорилго болон удирдлагыг доор авч үзнэ.

31.3.1 Зээлийн хүүгийн түвшний эрсдэлийн удирдлага

Групп тогтмол болон хувьсах хүүтэй зээлүүдтэй учраас зээлийн хүүгийн эрсдэлтэй байна. Мөнгөн гүйлгээний хүүгийн түвшний эрсдэл нь хувьсах хүүтэй зээлээс үүссэн ба бодит үнэ цэнийн хүүгийн түвшний эрсдэл нь тогтмол хүүтэй зээлээс үүсдэг. Энэхүү эрсдэлийг Групп тогтмол болон хувьсах хүүтэй зээлийн зохистой байдлыг хангах замаар удирддаг. Зээлийн хүүгийн эрсдэлийг удирдахдаа хейджинг хэрэглүүрийг ашигладаггүй.

**ГОВЬ ХК БОЛОН ТҮҮНИЙ ОХИН КОМПАНИУД
2021 ОНЫ 12 ДУГААР САРЫН 31-НИЙ ӨДРӨӨР ДУУСГАВАР БОЛСОН ТАЙЛАНТ ЖИЛИЙН
НЭГТГЭСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД
(МЯНГАН ТӨГРӨГӨӨР)**

31. Санхүүгийн хэрэгсэл ба санхүүгийн эрсдэлийн удирдлага (үргэлжлэл)

31.3 Зах зээлийн эрсдэл (үргэлжлэл)

31.3.1 Зээлийн хүүгийн түвшний эрсдэлийн удирдлага (үргэлжлэл)

Тайлант өдөр Группийн хүүтэй санхүүгийн хэрэглүүрийн хүүгийн профайл нь:

	2021	2020
Тогтмол хүүтэй хэрэглүүр		
Санхүүгийн хөрөнгө	-	-
Санхүүгийн өр төлбөр	(230,685,710)	(266,845,503)
Хувьсах хүүтэй хэрэглүүр		
Санхүүгийн хөрөнгө	-	-
Санхүүгийн өр төлбөр	(31,284,393)	(36,886,369)
	(261,970,103)	(303,731,872)

Зээлийн хүүгийн мэдрэмжийн шинжилгээ

Доор дурдсан мэдрэмжийн шинжилгээг тайлант хугацааны эцэст байгаа үүсмэл бус хэрэгслүүд дэх хүүгийн түвшний нөлөөллийг үндэслэн тодорхойлсон. Хувьсах хүүтэй өр төлбөрийн шинжилгээг бэлтгэхдээ тайлант хугацааны эцэс дэх төлөгдөөгүй өр төлбөрийг тайлант хугацааны жилийн турш төлөгдөөгүй гэж үзсэн. Гүйцэтгэх удирдлагын түвшинд хүүгийн түвшний эрсдэлийг үнэлэхдээ хүүгийн түвшний боломжит өөрчлөлтийг 50 пунктээр өснө/буурна гэж үзсэн.

Хэрэв бусад бүх хувьсах үзүүлэлт тогтмол байх үед хүүгийн түвшин 50 пунктээр өсч/буурвал 2021 оны 12 дугаар сарын 31-нээрх татварын өмнөх ашиг 156,422 мянган төгрөг (2020 онд 169,422 мянган төгрөг)-өөр өснө/буурна. Энэ нь Группийн хувьсах хүүтэй өр төлбөрт хамааралтай.

Группийн удирдлага хүүгийн түвшингийн өөрчлөлт нь хадгаламжийн харилцах дансны хүүгийн орлогод өндөр нөлөөлөл үзүүлэхгүй гэж үзсэн учраас мэдрэмжийн шинжилгээ бэлтгээгүй болно.

31.3.2 Гадаад валютын эрсдэлийн удирдлага

Группд төгрөгөөс өөр гадаад валютаар үүссэн худалдан авалт болон өр төлбөртэй холбоотойгоор гадаад валютын ханшийн эрсдэл үүсдэг. Групп нь гадаад валютын эрсдэлийг гадаад валютын дериватив хэрэгслийг ашиглан хянадаггүй.

Группийн гадаад валютаар үүссэн санхүүгийн хөрөнгө ба өр төлбөрийг тайлангийн өдрийн байдлаар төгрөгөөр үзүүлбэл дараах байдалтай байна:

2021 оны 12 сарын 31	Ам.доллар	Евро	Юань	Бусад
Мөнгө болон түүнтэй адилтгах хөрөнгө	758,401	2,477,973	629,992	121
Дансны болон бусад авлага	32,335	80,042	333,137	5,445
Түрээсийн дэлгүүрт байршуулсан барьцаа	56,976	305,748	53,622	-
Дансны болон бусад өглөг	(1,023,891)	(732,018)	(66,505)	-
Бусад урт хугацаат өглөг	(25,622,107)	-	-	-
Богино болон урт хугацаат зээл	(41,093,152)	(97,285,103)	-	-
Түрээсийн өр төлбөр	(344,483)	(105,238)	-	-
	(67,235,921)	(95,258,596)	950,246	5,566

**ГОВЬ ХК БОЛОН ТҮҮНИЙ ОХИН КОМПАНИУД
2021 ОНЫ 12 ДУГААР САРЫН 31-НИЙ ӨДРӨӨР ДУУСГАВАР БОЛСОН ТАЙЛАНТ ЖИЛИЙН
НЭГТГЭСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД
(МЯНГАН ТӨГРӨГӨӨР)**

31. Санхүүгийн хэрэгсэл ба санхүүгийн эрсдэлийн удирдлага (үргэлжлэл)

31.3 Зах зээлийн эрсдэл (үргэлжлэл)

31.3.2 Гадаад валютын эрсдэлийн удирдлага (үргэлжлэл)

2020 оны 12 сарын 31	Ам.доллар	Евро	Юань	Бусад
Мөнгө болон түүнтэй адилтгах хөрөнгө	2,728,560	9,000,364	950,694	80
Дансны болон бусад авлага	496,644	1,533,944	422,176	-
Түрээсийн дэлгүүрт байршуулсан барьцаа	56,990	326,899	-	-
Дансны болон бусад өглөг	(16,006,808)	(684,343)	(130,203)	(3,105)
Бусад урт хугацаат өглөг	(14,955,172)	-	-	-
Богино болон урт хугацаат зээл	(35,769,005)	(105,505,456)	-	-
Түрээсийн өр төлбөр	(489,467)	(755,710)	-	-
	(63,938,258)	(96,084,302)	1,242,667	(3,025)

Тайлант жилийн туршид хэрэглэсэн валютын ханш:

<i>(төгрөгөөр)</i>	Дундаж ханш		Тайлангийн өдрөөрх ханш	
	2021	2020	2021	2020
Ам.доллар	2,849	2,813	2,849	2,850
Евро	3,372	3,212	3,223	3,496
Юань	442	408	447	436

Гадаад валютын мэдрэмжийн шинжилгээ

Группийн гадаад валютын ажил гүйлгээ нь ихэнхдээ америк доллар, евро болон юань (хамтад нь “Гадаад валют” гэх)-аар хийгддэг. Дээрх валютуудтай харьцах Монгол төгрөгийн ханш 10%-аар өсөх/буурах үеийн мэдрэмжийг доорх хүснэгтэд харуулав. Гүйцэтгэх удирдлагын түвшинд гадаад валютын эрсдэлийг үнэлэхдээ дээрх 10%-ийн мэдрэмжийг ашигладаг ба энэ нь гадаад валютын ханш дахь удирдлагын үнэлж буй боломжит өөрчлөлтийг илэрхийлнэ. Энэхүү мэдрэмжийн шинжилгээ нь зөвхөн гадаад валютаар илэрхийлэгдсэн тайлант хугацааны эцэс дэх мөнгөн зүйлсэд гадаад валютын ханшийн 10%-ийн өөрчлөлтийн нөлөөллийг үзүүлсэн.

Нэгтгэсэн санхүүгийн байдлын тайлангийн өдрийн байдлаар төгрөгийн ханш 10%-аар чангарах нь татварын өмнөх ашгийг доор үзүүлсэн хэмжээгээр нэмэгдүүлнэ. Энэхүү шинжилгээнд бусад бүх хувьсах хүчин зүйлсийг тогтмол байна гэж үзсэн.

	2021 (татварын өмнөх ашиг, алдагдал)		2020 (татварын өмнөх ашиг, алдагдал)	
	Чангарах (10% өсөлт)	Сулрах (10% бууралт)	Чангарах (10% өсөлт)	Сулрах (10% бууралт)
Ам.доллар	6,723,592	(6,723,592)	6,393,826	(6,393,826)
Евро	9,525,860	(9,525,860)	9,608,430	(9,608,430)
Юань	(95,025)	95,025	(124,267)	124,267
Бусад	(557)	557	303	(303)

Нэгтгэсэн санхүүгийн байдлын тайлангийн өдрийн байдлаар Группийн эзэмшиж буй гадаад валюттай харьцах төгрөгийн ханш 10%-аар сулрах нь бусад бүх хувьсах хүчин зүйлсийг тогтмол байна гэж үзсэн тохиолдолд дээрх мөнгөн тэмдэгтүүдэд дээр дурдсан дүнтэй тэнцүү боловч эсрэгээр нөлөөлнө.

**ГОВЬ ХК БОЛОН ТҮҮНИЙ ОХИН КОМПАНИУД
2021 ОНЫ 12 ДУГААР САРЫН 31-НИЙ ӨДРӨӨР ДУУСГАВАР БОЛСОН ТАЙЛАНТ ЖИЛИЙН
НЭГТГЭСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД
(МЯНГАН ТӨГРӨГӨӨР)**

31. Санхүүгийн хэрэгсэл ба санхүүгийн эрсдэлийн удирдлага (үргэлжлэл)

31.4 Санхүүгийн хэрэглүүрийн бодит үнэ цэнэ

Групп нь үнэлгээний техникүүдийг ашиглан санхүүгийн хэрэглүүрийн бодит үнэ цэнийг тодорхойлох, толилуулахдаа дараах шатлалуудыг хэрэглэдэг. Үүнд:

Зэрэглэл 1: Ижил төрлийн хөрөнгө, өр төлбөрийн зах зээлийн жишиг үнэ дээр суурилна;

Зэрэглэл 2: Бодит үнэ цэнийн хэмжилтэнд мэдэгдэхүйц нөлөөтэй зах зээлийн хамгийн бага өгөгдлийг шууд болон шууд бус мэдээлэлд жишиж болохуйц үнэлгээний арга;

Зэрэглэл 3: Бодит үнэ цэнийн хэмжилтэнд мэдэгдэхүйц нөлөөтэй зах зээлийн хамгийн бага өгөгдлийг шууд болон шууд бус мэдээлэлд жишиж харьцуулах боломжгүй үнэлгээний арга.

Групп нэгтгэсэн санхүүгийн тайланд бодит үнэ цэнээрээ тусгагдаагүй тэдгээр санхүүгийн хэрэглүүрийн бодит үнэ цэнийг дараах байдлаар тодорхойлсон:

(i) Бодит үнэ цэнэ нь дансны үнэтэйгээ ойролцоо санхүүгийн хөрөнгө ба өр төлбөрүүд

Нэг жилээс доош хугацаанд төлөгдөх болон нөхөгдөх санхүүгийн хөрөнгө, өр төлбөрүүдийн бодит үнэ цэнэ нь тэдгээрийн дансны үнэтэйгээ ойролцоо гэж авч үздэг.

(ii) Тогтмол хүүтэй санхүүгийн хэрэглүүр

Хорогдуулсан өртгөөр бүртгэсэн тогтмол хүүтэй санхүүгийн хөрөнгө, өр төлбөрийн бодит үнэ цэнийг анх хүлээн зөвшөөрч бүртгэх үеийн зах зээлийн хүү болон ижил төстэй санхүүгийн хэрэглүүрийн одоогийн хүүг харьцуулж тодорхойлдог.

Группийн санхүүгийн хэрэглүүр нь бусад хорогдуулсан өртгөөр бүртгэсэн санхүүгийн хөрөнгө болон санхүүгийн өр төлбөрөөс бүрдэнэ.

Удирдлага нэгтгэсэн санхүүгийн тайланд тусгагдсан тэдгээр санхүүгийн хөрөнгө болон өр төлбөрийн дансны үнэ нь бодит үнэ цэнэтэйгээ ойролцоо гэж үзэж байна.

**ГОВЬ ХК БОЛОН ТҮҮНИЙ ОХИН КОМПАНИУД
2021 ОНЫ 12 ДУГААР САРЫН 31-НИЙ ӨДРӨӨР ДУУСГАВАР БОЛСОН ТАЙЛАНТ ЖИЛИЙН
НЭГТГЭСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД
(МЯНГАН ТӨГРӨГӨӨР)**

31. Санхүүгийн хэрэгсэл ба санхүүгийн эрсдэлийн удирдлага (үргэлжлэл)

31.4 Санхүүгийн хэрэглүүрийн бодит үнэ цэнэ (үргэлжлэл)

Нэгтгэсэн санхүүгийн тайланд тусгагдсан санхүүгийн хөрөнгө болон санхүүгийн өр төлбөрийн бодит үнэ цэнэ нь дараах байдалтай байна:

	2021		2020	
	Дансны үнэ	Бодит үнэ цэнэ	Дансны үнэ	Бодит үнэ цэнэ
Хорогдуулсан өртгөөр бүртгэсэн хөрөнгө				
Мөнгө ба түүнтэй адилтгах хөрөнгө	4,389,479	4,389,479	12,798,745	12,798,745
Дансны болон бусад авлага	1,324,752	1,324,752	3,081,189	3,081,189
Түрээсийн дэлгүүрт байршуулсан барьцаа	557,284	557,284	523,829	523,829
	6,271,515	6,271,515	16,403,763	16,403,763
Хорогдуулсан өртгөөр бүртгэсэн өр төлбөр				
Дансны болон бусад өглөг	(4,040,556)	(4,040,556)	(19,875,706)	(19,875,706)
Бондын өглөг	(9,877,213)	(9,877,213)	-	-
Богино болон урт хугацаат зээл	(226,058,669)	(226,058,669)	(272,172,594)	(272,172,594)
Богино болон урт хугацаат түрээсийн өглөг	(1,587,437)	(1,587,437)	(2,902,049)	(2,902,049)
Бусад урт хугацаат өглөг	(25,622,107)	(25,622,107)	(14,955,172)	(14,955,172)
	(267,185,982)	(267,185,982)	(309,905,521)	(309,905,521)

32. Сегментийн мэдээлэл

Группийн удирдлага худалдан авагчдын төрөл, байршил, борлуулалт болон төрөлд үндэслэн борлуулалтын орлогыг “Дотоод борлуулалт”, “Гадаад борлуулалт/бөөний борлуулалт” болон “Гадаад борлуулалт/цахим” гэсэн үйл ажиллагааны гурван сегментээр бүтээгдэхүүний төрлөөр ангилж, удирдлагын шинжилгээ болон шийдвэр гаргалтандаа ашигладаг.

Дээрх сегментээр ангилсан борлуулалтын орлого болон борлуулсан бүтээгдэхүүний өртгөөс бусад орлого болон зардлыг сегментээр ангилж тайлагнадаггүй. Үүнтэй адилаар, Группийн гол удирдлагын зүгээс тогтмол хяналтыг хэрэгжүүлж байгаа боловч хөрөнгө болон өр төлбөрийг сегментээр ангилж тайлагнахгүй байхаар шийдвэрлэсэн байна.

**ГОВЬ ХК БОЛОН ТҮҮНИЙ ОХИН КОМПАНИУД
2021 ОНЫ 12 ДУГААР САРЫН 31-НИЙ ӨДРӨӨР ДУУСГАВАР БОЛСОН ТАЙЛАНТ ЖИЛИЙН
НЭГТГЭСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД
(МЯНГАН ТӨГРӨГӨӨР)**

32. Сегментийн мэдээлэл (үргэлжлэл)

32.1 Сегментийн орлого ба ашиг

		Сегментийн орлого		Сегментийн ашиг	
		2021	2020	2021	2020
Дотоод борлуулалт	Сүлжмэл бүтээгдэхүүн	33,409,990	22,175,121	11,767,768	5,610,207
	Оёмол бүтээгдэхүүн	21,939,273	20,014,119	5,858,368	6,256,131
	Нэхмэл бүтээгдэхүүн	7,938,312	6,151,370	3,018,996	1,508,852
	Үйлчилгээний орлого	1,168,015	862,561	310,012	13,918
	Бусад	2,203,938	267,989	(1,345,005)	212,466
		66,659,528	49,471,160	19,610,139	13,601,574
Гадаад/бөөний борлуулалт	Сүлжмэл бүтээгдэхүүн	29,990,703	31,890,120	12,586,466	12,297,385
	Оёмол бүтээгдэхүүн	1,970,595	749,403	663,291	223,757
	Нэхмэл бүтээгдэхүүн	3,459,143	3,250,598	1,303,356	1,172,734
	Бусад	1,401,991	131,323	912,332	81,608
		36,822,432	36,021,444	15,465,445	13,775,484
Гадаад/цахим борлуулалт	Сүлжмэл бүтээгдэхүүн	32,430,548	26,177,206	19,536,402	15,718,624
	Оёмол бүтээгдэхүүн	4,847,911	3,327,859	2,218,067	1,540,215
	Нэхмэл бүтээгдэхүүн	3,582,018	2,033,978	1,971,119	895,025
	Бусад	1,892	60,858	(330)	25,095
		40,862,369	31,599,901	23,725,258	18,178,959
		144,344,329	117,092,505	58,800,842	45,556,017
Санхүүгийн ба бусад орлого				963,425	2,615,647
Бусад олз (гарз)				2,913,718	(8,480,653)
Санхүүгийн зардал				(25,474,286)	(29,542,260)
Борлуулалт ба маркетингийн зардал				(60,568,067)	(44,384,939)
Ерөнхий ба удирдлагын зардал				(14,636,714)	(13,076,638)
Санхүүгийн хөрөнгийн үнэ цэнийн бууралт				(110,920)	(170,306)
Татварын өмнөх алдагдал				(38,112,002)	(47,483,132)

2021 болон 2020 оны Группийн орлогын 10% ба түүнээс дээш хувийг дангаараа бүрдүүлсэн харилцагч байгаагүй.

**ГОВЬ ХК БОЛОН ТҮҮНИЙ ОХИН КОМПАНИУД
2021 ОНЫ 12 ДУГААР САРЫН 31-НИЙ ӨДРӨӨР ДУУСГАВАР БОЛСОН ТАЙЛАНТ ЖИЛИЙН
НЭГТГЭСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД
(МЯНГАН ТӨГРӨГӨӨР)**

32. Сегментийн мэдээлэл (үргэлжлэл)

32.2 Газар зүйн мэдээлэл

Групп ноолууран бүтээгдэхүүнийг доорх газар зүйн байршил дахь худалдан авагчдад борлуулсан:

	Харилцагчийн орлого		Эргэлтийн бус хөрөнгө	
	2021	2020	2021	2020
Монгол Улс	66,659,528	49,476,685	146,667,250	157,811,034
Бүгд Найрамдах Солонгос Улс	15,646,928	14,827,763	-	-
Холбооны Бүгд Найрамдах Герман Улс	15,559,787	12,659,093	623,467	1,471,748
Франц Улс	13,095,680	11,733,411	-	-
Америкийн Нэгдсэн Улс	10,349,694	6,631,629	382,809	542,626
Бүгд Найрамдах Хятад Ард Улс	4,879,404	3,762,446	53,622	-
Япон Улс	4,483,493	2,915,926	-	-
Оросын Холбооны Улс	2,703,211	1,845,834	-	-
Нэгдсэн Вант Улс	2,026,382	3,036,048	-	-
Итали Улс	1,491,004	2,849,886	-	-
Бусад орнууд	7,449,218	7,353,784	-	-
	144,344,329	117,092,505	147,727,148	159,825,408

Дээрх хүснэгт нь гадаад зах зээлд хийгдсэн борлуулалтыг борлуулалт хийгдсэн газар зүйн байршлаар үзүүлсэн бөгөөд мөн эргэлтийн бус хөрөнгийг хөрөнгийн байршин буй газар зүйн байршлаар харуулсан.

Эргэлтийн бус хөрөнгөнд хойшлогдсон татварын хөрөнгө багтаагүй болно.

33. Капиталын эрсдэлийн удирдлага

Групп тасралтгүй үйл ажиллагаа явуулах зорилгоор өөрийн капиталыг удирдахын зэрэгцээ хувьцаа эзэмшигчийн өгөөжийг өндөр түвшинд байлгахын тулд зээл болон өөрийн хөрөнгийн харьцааг оновчтой байлгахыг зорьдог.

Группийн капиталын бүтэц нь цэвэр зээл (зээлээс мөнгөн хөрөнгийг хассан) ба өөрийн хөрөнгөөс бүрдэх бөгөөд өөрийн хөрөнгө нь дүрмийн сан, нөөц ба хуримтлагдсан ашгаас тус тус бүрддэг.

34. Гэрээний үүрэг

Группд 2021 болон 2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний байдлаар гэрээгээр хүлээсэн томоохон гэрээний үүрэг байхгүй байна.

35. Тайлангийн дараах үйл явдал

2022 оны 01 дүгээр сарын 06-ны өдөр Групп нь ЕСБХБ-ны зээлээс нийт 1.5 сая ам.долларын зээлийг буцаан төлсөн.

2022 оны 02 дугаар сарын 18-ны өдөр Таван Богд ХХК-аас авсан 24 сарын хугацаатай, жилийн 6.7%-ийн хүүтэй 10 сая ам.долларын зээлийн нөхцөлийг 12 сарын хугацаатай, жилийн 11%-ийн хүүтэй 30 тэрбум төгрөг болгон шинэчилсэн гэрээ байгуулсан.

2022 оны 3 дугаар сарын 14-ний өдөр Олон Улсын Хөрөнгө Оруулалтын Банкнаас авсан 16 сая еврогийн богино хугацаат зээлийн тал хэсэг болох 8 сая еврог төлж барагдуулсан ба үлдэгдэл 8 сая еврог 2027 онд төлөгдөх урт хугацаат зээл болгон өөрчилсөн. Групп нь эргэн төлөгдсөн 8 сая еврог гэрээ дуусах хугацаа хүртэл дахин зээлэх боломжтой.

**ГОВЬ ХК БОЛОН ТҮҮНИЙ ОХИН КОМПАНИУД
2021 ОНЫ 12 ДУГААР САРЫН 31-НИЙ ӨДРӨӨР ДУУСГАВАР БОЛСОН ТАЙЛАНТ ЖИЛИЙН
НЭГТГЭСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД
(МЯНГАН ТӨГРӨГӨӨР)**

35. Тайлангийн дараах үйл явдал (үргэлжлэл)

Групп нь 2022 оны 3 дугаар сарын 21-ний байдлаар 10 тэрбум төгрөгийн бондын өглөгөөс 5.4 тэрбум төгрөгийг эргүүлэн худалдаж авсан байна.

2019 оны сүүлээр тархсан Ковид-19 цар тахлын эдийн засагт үзүүлэх нөлөөлөл 2022 онд үргэлжилсээр байгаа бөгөөд нийгэм, эдийн засгийн сэргэлтийг дэмжих зорилгоор 2021 оноос хэрэгжүүлж эхэлсэн вакцинжуулалтын төслийн хүрээнд нийт хүн амын 69.8% нь эхний тунд, 66.7% нь хоёрдугаар тунд, 31% нь нэмэлт тунд хамрагдсан байна. Энэ нь ихэнх бизнесийн үйл ажиллагаанд учирч байсан цар тахалтай холбоотой хязгаарлалтыг сулруулах боломжийг олгосон.

36. Тайлангийн орчуулга

Эдгээр санхүүгийн тайлангуудыг Англи хэл дээр мөн бэлтгэсэн болно. Монгол, Англи хувиудын хооронд утга, агуулгын зөрүү гарах тохиолдолд Англи хэл дээрх хувилбарыг баримтална.